

ПОЛИТИК

ЗАБЕШНИК

2
ДИНАРА

ГОДИНА
XXXIV
БРОЈ
1102
9. II 1973.

ПЕТКОМ

А САД ЂЕМО
ГУСАРЧИЌЕ
ДА СТАВИМО
ДА ПАВА-
ЈУ!

НАЈНЕХУМАНИЈИ ЗАКОН У ИСТОРИЈИ

Некада је у индијској држави Читрал свака мајка племићког порекла морала одмах после порођаја да се **ЗАВЕК** одрекне свог детета! Децу су подизали помајка и поочим који с њима нису смели бити у крвном сродству.

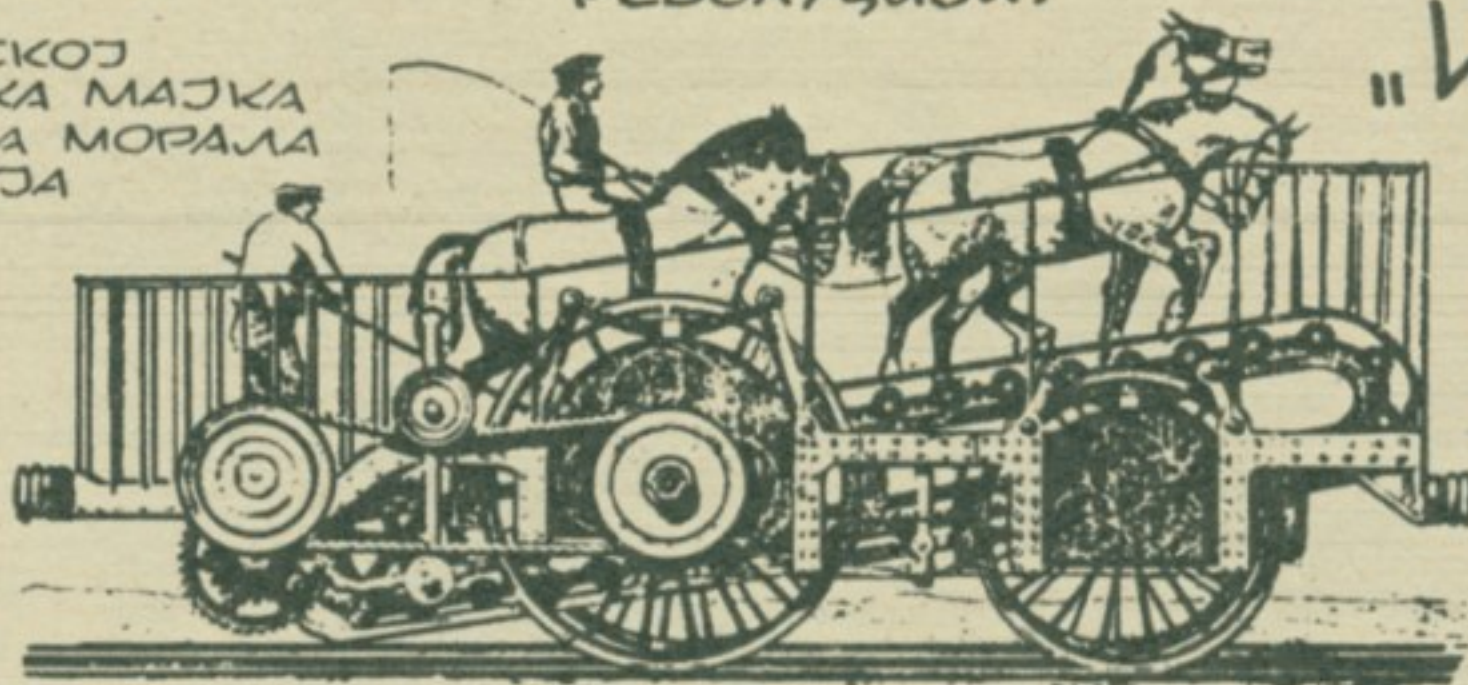
Ripley

Веровати или не!

ВЕШТАЧКИ ВОДОПАД

У КАСЕЛУ (НЕМАЧКА), КОЈИ ПАДА С ВИСИНЕ ОД 45 МЕТАРА ПРЕКО ВЕШТАЧКИХ РИМСКИХ РУШЕВИНА, БИО ЈЕ САГРАЂЕН ОД НОВЦА КОЈИМ СУ ЕНГЛЕЗИ ПЛАТИЛИ НЕМАЧКЕ ВОЈНИКЕ ШТО СУ СЕ БОРИЛИ НА ЊИХОВОЈ СТРАНИ У АМЕРИЧКОЈ РЕВОЛУЦИЈИ.

ПОГЛАВИЦЕ

НА ИНДОНЕЖАНСКОМ ОСТРВУ ФЛОРЕС НИСУ САХРАЊИВАНИ У ЗЕМЉИ ВЕК СУ ЊИХОВА ТЕЛА БЕЗИВАНА ЗА ГОРЊИ ДЕО СТАБЛА ВИСОКОГ ДРВЕКА.

ВОЈВОДА од АЛБЕ

ДОБИО ЈЕ ТИТУЛУ АДМИРАЛА КАСТИЛИЈЕ КАД ЈЕ ИМАО СВЕГА 3 ГОДИНЕ.

"ИМПЕРСОРИЈА"

ЗВАЛА СЕ ЛОКОМОТИВА КОЈУ ЈЕ ИТАЛИЈАНСКИ ИНЖЕЊЕР КЛИМЕНТЕ МАЗЕРАНО ИЗУМЕО И СА УСПЕХОМ ИСПРОБАО У ЕНГЛЕСКОЈ. ЛОКОМОТИВУ СУ ПОКРЕТАЛА ДВА ПАРА КОЊА КОЈИ СУ ГАЛОПИРАЛИ ПО НЕКОЈ ВРСТИ ГУСЕНИЦЕ. (1845)

ПРИПАДНИЦИ

ФИЛИПИНСКОГ ПЛЕМЕНА БИЛААН НОСЕ ПАНТАЛОНЕ УКРАШЕНЕ ИЗВЕЗЕНИМ ШАРАМА КАКВЕ СУ НЕКАД ЊИХОВИ ПРЕЦИ ТЕТОВИРАЛИ ПО НОГАМА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● младунче кита уљешуре кад дође на свет само је упола мање од своје огромне мајке.

● прва служба за прогнозу времена у Србији организована је у другој половини 1902. године.

● према мишљењу многих историчара медицине прва епидеми-

ја грипа појавила се у Европи 1387. године. Иначе назив грип потиче од француског глагола »gripper« што значи згратити, шчепати.

● астрономи су открили нешто заиста сензационално: из непознатих узрока Плутон, најудаљенија планета Сунчевог система,

катастрофалном брзином губи своју масу. Године 1938. Плутон је био раван Земљи а данас је десет пута мањи. Ако се овај процес настави, 1999. године од Плутона ништа више неће остати.

● један амерички инжењер патентирао је виљушку којом се једу шпагете. По правилу шпагете се узимају на тај начин што се виљушка забодје усред тањира и окреће све док се на њу шпагети намотавају. Нову виљушку за шпагете окреће мали електромотор.

● доскора се веровало да птице не лете на висини већој од 300 метара изнад тла. Захваљујући апарату који је недавно конструисао шведски научник Торстон Густафсон, утврђено је да лете на висинама од 4000 метара.

● јужноафрички Хотентоти немају реч за број већи од три. Ако их запитате колико имају прстију на руци, одговориће: „Много“.

● немачки хемичари пронашли су нову пластичну материју ко-

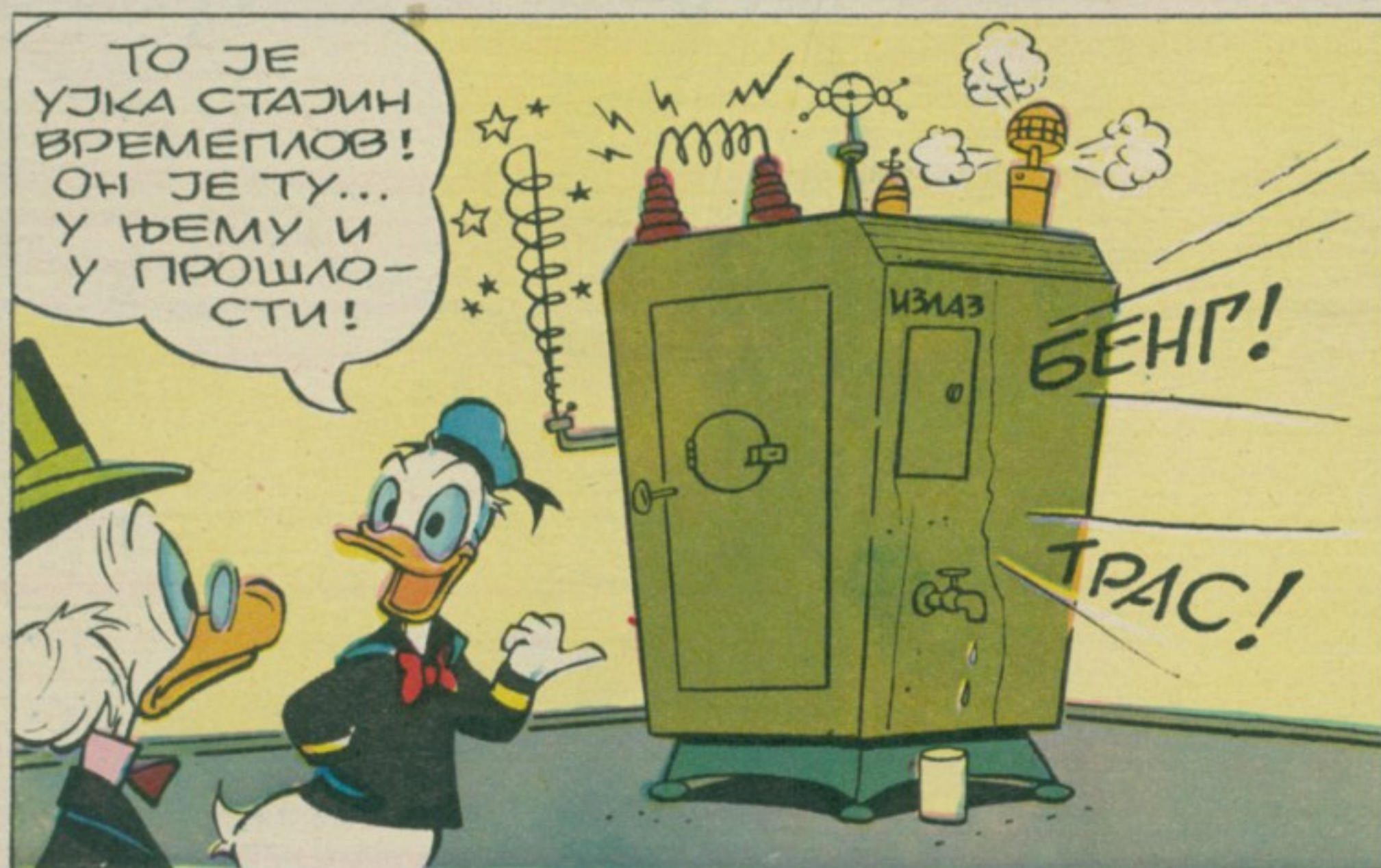
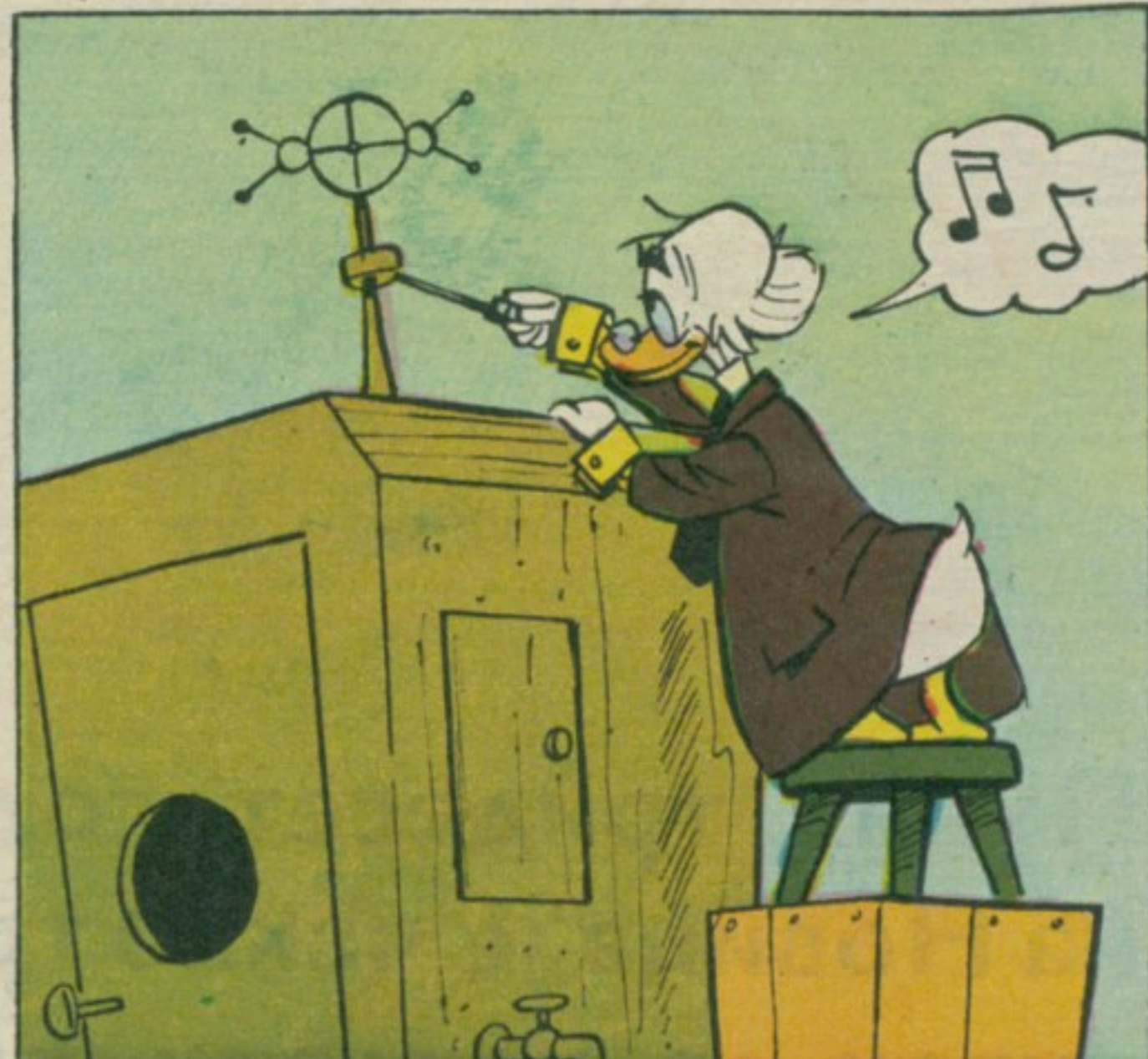
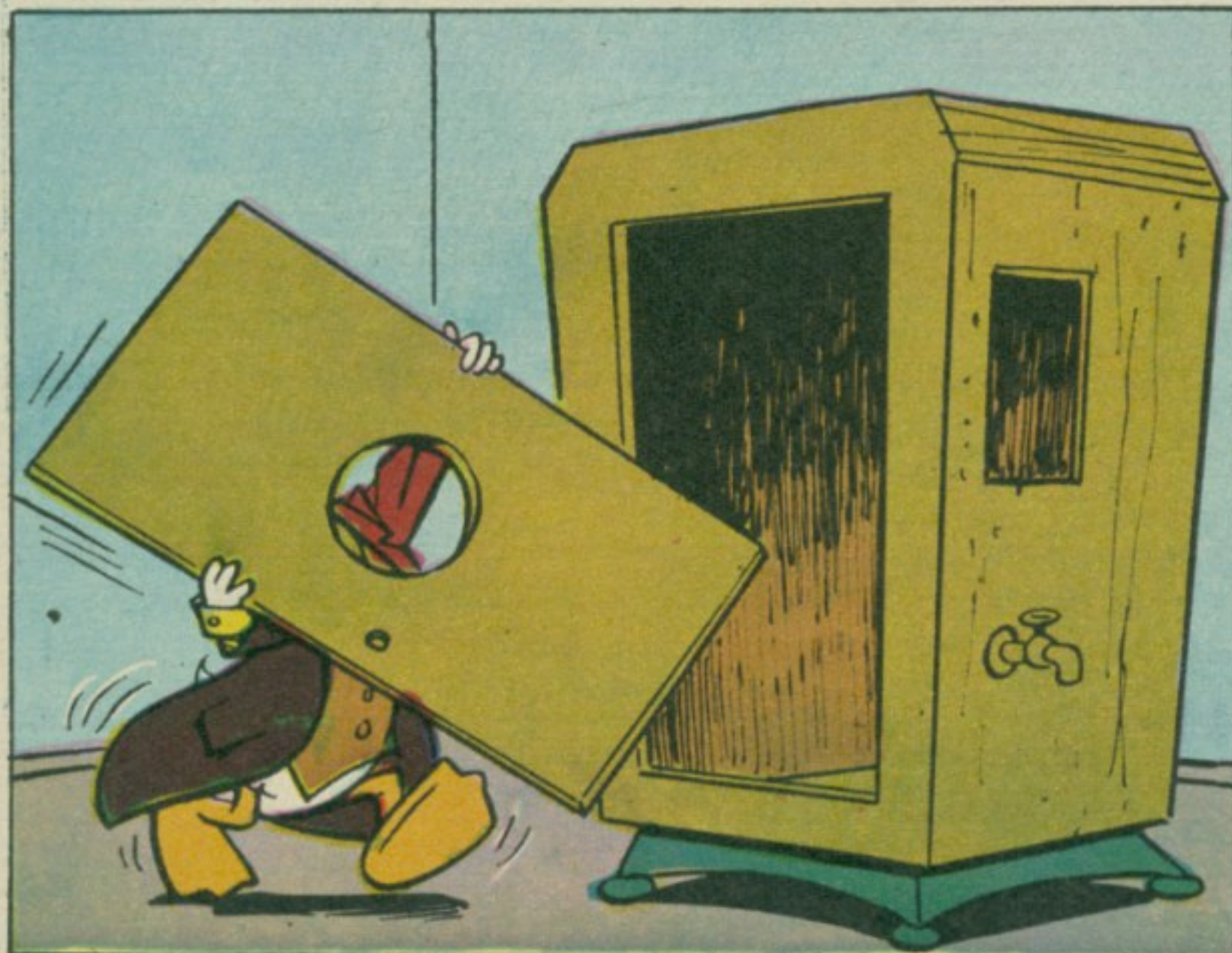

ја може да издржи ниске температуре до минус 200 и високе до плус 225 Целзијусових степени.

● у старом Вавилону усољен слепи миш сматран је за нарочиту гурманску посластицу.

WALT
DISNEY

ПАЈА
ПАТАК

САМО ЈЕДНО

Пуних тридесет година Новица је чекао тренутак да наплати главу свог оца убијеног на превару!

Новица никад није као друга деца седео у крилу свог оца, није му се вешао о врат, нити му сукао бркове. Кад год би питао мајку где му је отац, она би му одговорила исто: отишао је далеко и вратиће се једног дана, и да је стално не запитује јер она има посла око њих петоро. Једног дана Новица се потукао с неким вршњаком. Изгледа да је био јачи јер му је на крају побеђени дечак, кад се мало измакао, запретио кроз сузе:

— Нека, нека! Платићеш ти то! Ичшупаће ти мој отац уши!

— А мој ће отац онда твоје да покаже — бранио се истом мером Новица.

— Ти немаш оца! — довикнуо му је друг бежећи према својој кући. — Убили су га Турци!

Новица је неко време остао на месту, као скамењен. Усне су му задрхтале, а онда је подигао са земље капу која му је у тучи спала и потрчао мајци.

НЕ ПЛАЧИ ВЕЋ РАСТИ!

— Истина је што ти је тај мали рекао — казала је мајка први пут га гледајући у очи док говори о оцу. — Твог оца, попа Милутина, убио је на превару паша Селмановић. Ниси тада имао више од годину дана... Запамти само једно, отац ти је био поштен и храбар човек, био је и племенски старшина... Хајде, не плачи већ расти!

Од тог дана Новица се више није играо са својим вршњацима.

Чим је завршио основну школу у Жупском манастиру, почео је тражити друштво одраслих. Стојећи по страни, из страха да га не отерају, слушао је приче и песме о јунацима и бојевима с Турцима и учио се вештим вештинама.

Имао је једва осамнаест

година кад су га Дробњаци изабрали за старешину због храбрости и памети. По чијој тајни Црној Гори и Херцеговини прочула се вест да је протерао Турке који су дошли да скупљају порез. Постао је лични пријатељ црногорског владике Рада-Његоша.

У лето 1836. Његош је доживео тежак ударак и лично и као државник.

Те године Смаил-ага Ченгић упао је у Грахово, које је непрекидно било узрок зајевница између Турака и Црногораца, да његове ставовнике оружјем натера на плаћање харача и одвоји од Црне Горе. Граховљани су се побунили а владика Раде послао им је у помоћ један одред који је предводио његов брат Јоко Петровић. За једнички су напали логор Смаил-аге, али их је он у Челинском Потоку својом брзом коњицом тешко поразио. Погинуо је и Јоко, и владин синовац Стеван, и још седам Петровића.

Његош се дуго после тога није могао да опорави и преболи ове главе. Мислио је како да се освети Смаил-аги и на крају одлучио да позове Новицу у помоћ. Није то било нимало случајно. Дробњаци у то време су важали за најхрабрије и најборбеније херцеговачко племе на граници ондашње Црне Горе. Говорило се: Дробњаци су безумни јунаци!

Ускоро је Новица примио писмо у коме га владика подсећа да су му оца убили Турци и позива да смакне Смаил-агу, највећег црногорског и херцеговачког непријатеља.

Новици није требало два пута говорити.

КО НЕ СМЕ?

Одмах се бацио на ковање плана.

Он никад Турцима није опростио главу свога оца, а уз то о Смаил-аги слушао је толико да је пожелео да се сретне с таквим јунаком.

Главни помагач био му је Шујо Караџић и још неко-

лико ратника. Одлучили су да осветничку чету саставе од најхрабријих Морачана и Дробњака. Али, како намами агу у њихов крај? Један завереник је предложио:

— Три године овде нико није купио харач. Треба Смаил-аги написати да се прича како он не сме ни доћи да скупља порез и видећете, неће отрпети уверу...

Кад је Смаил-ага примио писмо, узвикнуо је:

— Ко не сме?! Зар ја, Смаил-ага? — и одмах почео да се спрема на ползак. Са собом је повео четири стотине харачлија, а у помоћ му је дошао и познати јунак из Никшића Ахмет Баук са стотину својих војника...

На путу за Дробњаке Смаил-ага заночио је у јед-

ном селу где је припремио гозбу. Позвао је и једног старог Црногорца да му га та у плећку. Старац је дуго и помно гледао у кест, а он да рекао:

— Богме, Смаил-ага, ово плеће за те добро каже. Путањ коњ ће ти пити воду на Цетињу, а владика изаћи пред тебе.

Задовољан ага дао је старом за добро предсказање дукат, а кад је овај изашао испред шатора, покајао се и рекао слуги:

— Овај ми старац рече добре речи, а ја му дадох само један дукат. Пожури, стигни га и дај му још.

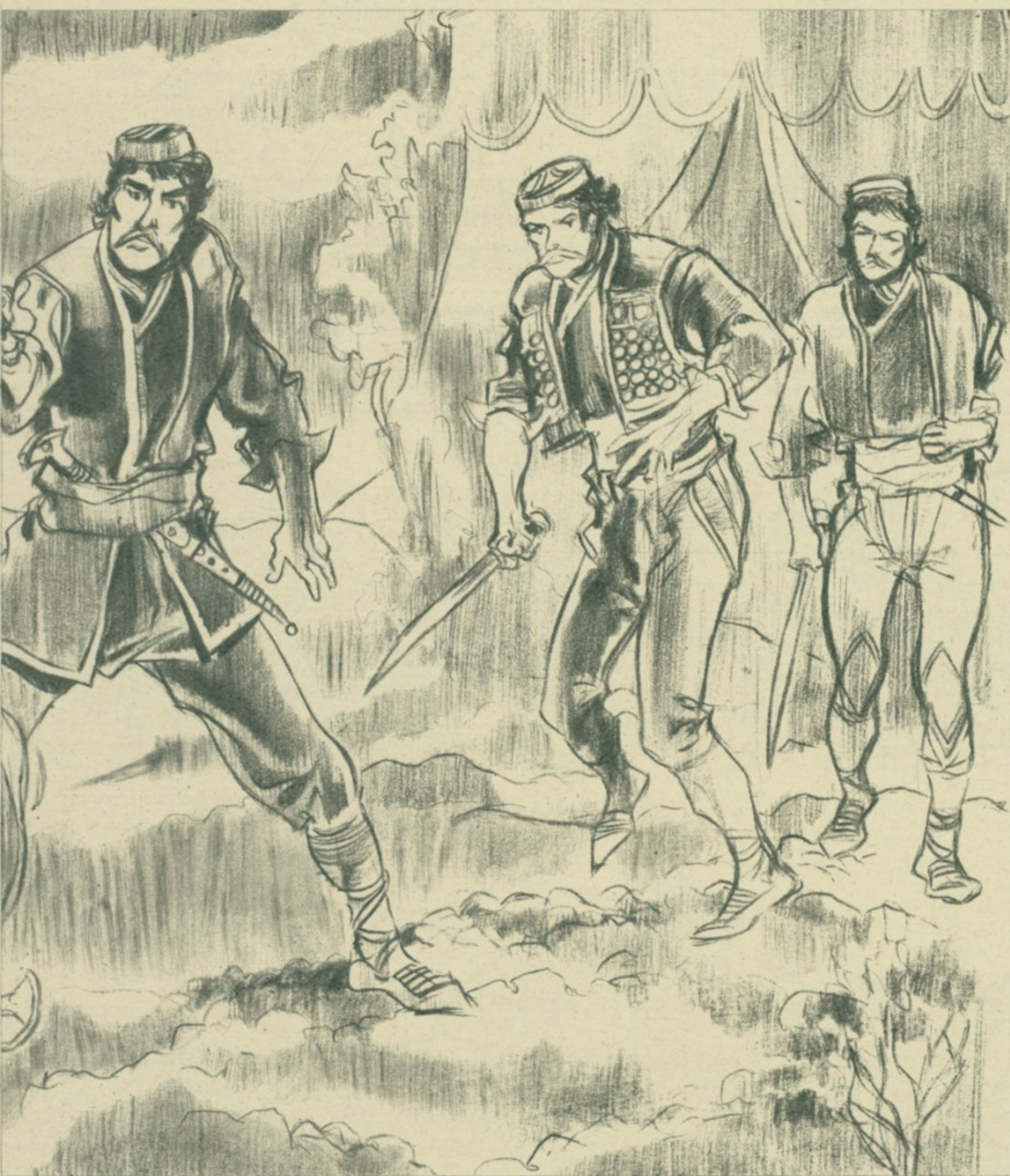
— Ниси ти, господару, до бро протумачио старчеве речи — одговори му слуга који је боље познавао Црногорце и њихов начин изражавања. — Оно што каже да ће ти Путањ пити воду на Цетињу, може да значи да ће те Црногорци заробити и тамо одвести. А да ће владика изаћи пред тебе, то значи да ће те, мртвог или живог, одвести владици!

Ага се на ове речи грдно наљутио, али од пута није одустао. С дружином је наставио према Дурмитору.

ПУЦАЊ У НОЋИ

У Дробњаке је стигао бесан. Хтео је све да уништи и попали. Што се то није

ОМ СЕ СВЕТИ

десио заслуга је вештог Шуја Караџића који је успео да га увери како су Дробњаци сами прикупили порез и да овде нема никога ко би му радио о глави. Чак му је; као потврду својих речи, предложио да око логора поставе заједничке страже — једног Црногорца, једног Турчина. Ага је пристао и улогорио се у Мљетичку. Да би га још више одобровољио, Новица му је послао сестру Госпаву с даровима. Кад је Госпава изнела пред агу вино, грушевину и мед, ага није издржао.

— Вала, Влахињо, сутра ћеш покидати косе!

Мислио је на то да ће јој сутра брата убити због чега ће она, по обичају, од сећи косу.

— Ко зна, ага, ево како је ведро, па може и да се

наоблачи — одговорила је мудро Госпава.

Сестрино присуство у турском логору Новици је, наравно, послужило да добро упозна распоред у логору и испланира и најмање детаље за предстојећи напад.

Пала је ноћ. Под Смаил-агиним шатором отпочела је гозба. На трпезу су изнети јагањци, пило се замењено вино. Ага је био расположен и стално наздрављао Шују. Већ је прошло пола ноћи, а под шатором су још звечале чаше и мирисала кафа. Пред зору се ага повукао и заспао. Утонуле су у сан и његове слуге. Шујо се тихо искрао из шатора, везао ноге агином Путаљу и опалио из пиштоља.

Само што је одјекнуо пуцањ, Црногорци који су били на стражи бацили су се на харачлије. Севнули су

ножеви. Кроз ноћ се пролomiше језиви јауци. Санић ага узалуд је викао:

— Слуге, слуге, Путаља ми доведите!

СТРЕЛОВИТ НАПАД

Кад је схватио да су се слуге разбежале, било је касно. Сам је јурнуо према коњу. Бацио му се у седло, али уместо да јурне у галоп, на Путаљевим ногама зазвечали су ланци. У истом тренутку Новица је с једном групом успео да продре пред агин шатор и погоди га једним хицем. Марко Алексић је притрчао и оштрим јатаганом одсекао му главу.

Укупно је погинуло осам-

десет Турака, а остали су се разбежали.

Сутрадан је Новица са својим завереницима купио богат плен, узео агину главу и одјахао према Цетињу, Његошу.

Владика је, чим је чуо за препад у Мљетичку, пошао у сусрет победницима. Изљубио се с Новицом, а онда бацио поглед на Смаил-агину главу и рекао:

— Дође ли ми, Смаил-ага, дође!

Његош је добио и друге дарове. Две мале пушке сребром оковане, сребрни нож и сабљу димискију, Смаил-агино оружје. Из друге торбе Новица је извукао дугачак чибук окован сребром и сат са великим сребрним ланцем. (Касније је овај сат уручен Ивану Мажурању као поклон за његов чувен еп „Смрт Смаил-аге Ченгића“ у коме је песнички приказана улога Новице.) Поред овог владика је на дар добио два агина хата, Брњаша и Гаврана, на којима је касније јахао неколико година.

РАТНИК И СУДИЈА

Владика и Црна Гора одали су признање храброј дружини. Новици Церовићу и Шују Караџићу додељено је војводство а Мирку Алексићу капетанство. Новица је уједно постављен за сенатора и на том месту је остао пуних 16 година.

О погибији Смаил-аге Ченгића и јунаштву Новице Церовића прочуло се у то време на све стране. Напореда са њим живела је и његова слава и то не годину-две већ пуних — пет деценија! Био је жива легенда, поштован и признат ван од свих. До краја живота Новица, или како су га звали Ноко, није испуштао оружје из руку. Борио се и чинио нове подвиге, али је имао и још један не мање важан посао.

Као добар познавалац црногорског обичајног права, Новица је упућиван у све крајеве Црне Горе кад је требало решити неки међуплемени спор. Писмен, читао је доста, највише историју. Кад је Његош 1851. умро, Новица је био крај њега и чуо последње владикине речи. У време херцеговачког устанка 1875. било му је седамдесет година, а ипак је био један од вођа.

Тих дана херцеговачке устанике и црногорске ратнике посетио је чешки књижевник Јозеф Халечек. Нај

чешће се налазио у друштву Новице Церовића и кнеза Николе. Једном приликом посетили су гроб и турбе Смаил-аге Ченгића. О томе је Халечек записао:

НЕ ЗАМЕРИ МИ!

„Ту лежи мртав Смаил-ага Ченгић. Без главе и оружја. Над њим се наднео стари Ноко, онај што је агину главу и оружје однео Његошу на Цетиње. Ослоњен на раме свога сина моли га да му прочита запис уклесан на каменом стубу. Али, син неће. Нестрпљив Новица моли остале присутне да му прочитају напис. Сви због нечега избегавају да то ураде.

— Књаже, прочитај ми ти кад неће нико други — обратио се на крају кнезу Николи.

И кнез, снебивајући се и извињавајући се, поче да чита:

— Овај камен покрива те лесне остатке светитеља и мученика за красну веру Мухамедову, који испусти душу под руком проклетог Новице Церовића, шугавог псета и сина псећег...“ Даље су се ређале најгоре погрде и клетве.

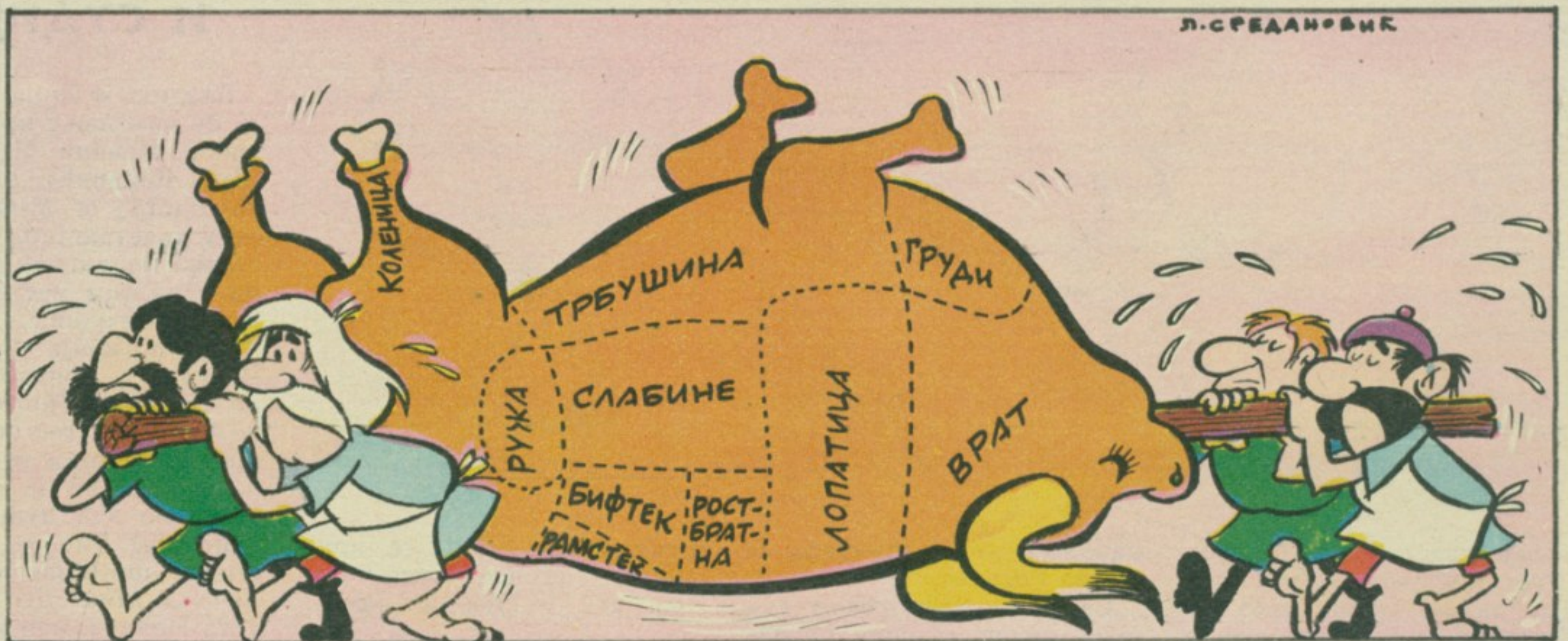
Завладала је непријатна тишина коју је први нарушио Богдан Зимонић, један од вођа херцеговачког устанка којем су Турци растурили гробове оца и стрица. Позвао је Новициног сина да разруши плочу. За све то време стари Новица једини се није узбуђивао. Стајао је спокојан, са осмехом на лицу. Зимонић није издржао и приговорио му је због самилости. Сви присутни били су за освету. Али, Новица их је задржао речима:

— Највећи закон за мене је ствар за коју војује мој народ... Да сам Турчин, а хвала богу нисам, проливао бих крв за господство и веру турску. Уважавам сваког непријатеља само кад знам да држи реч и да се поштено укоштац хвата прса у прса. Ко је савладан, убијен, није више непријатељ. Ја овог Ченгића, који је сада само прах, шујем.

Док се дружина после ових речи растунала, стари Новица је пришао хладној каменој плочи и полугласно изговорио:

— Дуго се не видесмо, Смаил-ага. На овом свету више се нећемо видети. Збогом! Лака ти земља. И не замери ми што ти скинух главу!

ДИКАН MONTEKARLOS И ПРВИ РЕЛИ

ЗАРАТИЛИ ЗБОГ ДВАДЕСЕТ ШИЛИНГА

У јутро 9. јануара 1635. године, парохијско веће градића Грејт Кимбл у енглеској грофовији Бакингемшир одржало је у месној цркви хитан саста-нак. Председник већа, сеоски племић Џон Хемден, дао је парохијском чиновнику знак да почне.

— Без сумње, сви већ зна-те зашто смо се данас саста-ли — рече овај. — Треба да одвојимо по 20 шилинга на име новог пореза који је краљ одредио за унапређење ратне морнарице.

— Нећемо! — викну неко и у цркви настаде комеша-ње.

**УЗ ВАС САМ,
СЕЉАЦИ!**

Као и сва Енглеска, и ста-новништво Грејт Кимбла би-ло је сито пореза које је Чарлс I измишљао из дана у дан. Приход је, тобоже, у-век ишао за унапређење не-ке јавне службе, али резул-тата није било. Па ипак, до-сада се још није чуло да је неко одбио да плати данак. Зато се тога јутра парохиј-ски чиновник нашао у ве-ома незгодном положају: мада је у души мислио као и присутни сељаци, морао је да запише њихова имена и да списак достави двору. Изненада, жагор је пре-кинуо један одлучан глас:

— Уз вас сам, сељаци! Ни-ја нећу да платим!

У мртвој тишини, присут-ни су упрли поглед у говор-ника. Био је то председа-вајући овога скупа, Џон Хемден, најбогатији човек у грофовији.

Чиновник се нервозно за-кашљао.

— Председниче, — рекао је — молим вас да размотри-те своју одлуку. Порез ва-жи за све земљопоседнике у Енглеској. Понављам пита-ње: хоћете ли платити 20 шилинга на име помоћи кра-љевској морнарици?

— Не, ни паре! — чврсто је поновио Хемден.

— Вама су познате после-дице: мораћемо да вас при-јавимо краљу.

— Можете да ме пријави-те и самом ђаволу! — од-бруси Хемден и крупним кораком изиђе из цркве.

Чиновник уздахну и запи-са његово име. „Краљ ће побеснети кад чује за ово“, помислио је.

**ПРОВАЛИО
У ПАРЛАМЕНТ**

Заиста, Чарлс је био ван себе од срибе. Хемден је и до сада злоупотребљавао свој положај посланика у Парламенту и одупирао се његовој вољи, али је овога пута превршио сваку меру: био је то отворен изазов преко кога се није могло прећи. Тако се бунтовник убрзо нашао пред Судом

**— Не дам ни
паре! — узвик-
нуо је богати
власстелин Џон
Хемден када је
чуо да је краљ
опет измислио
нови порез**

државне благајне, где је о-суђен на казну затвором.

Али, догодило се нешто што Чарлс није предвидео. Неправедна казна разбесне-ла је бројне Хемденове при-сталице, који су, као и он сам, били сити краљевог ап-солутизма и неспособности да влада. Тако је Парла-мент поништио пресуду, а смели племић је преко ноћи постао национални јунак.

Краљ је запамтио овај ударац. Неколико година је размишљао како да доско-чи Парламенту, чије су од-луке биле независне од ње-

Већ у првом јуришу Хемден је задобио смртну рану

гове воље. На крају, одлу-чио се за силу: упашће са војницима у Доњи дом и ухапсити Хемдена. Као раз-лог навешће, на пример — издају.

Али, када је Чарлс про-дро у зграду Парламента, било је већ касно. Хемден, кога је краљица преко јед-ног тајног изасланика обаве-стила о лудој намери свог супруга, успео је у послед-њем часу да побегне и сакри-је се у лондонском Колмен-стриту, где је неко време

боравио у највећој тајнос-ти. Краљу није остало ни-шта друго него да се пову-че, свестан да је својим упа-дом у Парламент само по-јачао мржњу народа. Дрс-ки племић је опет од њега направио будалу.

Хемден се није дуго крио. Када се, под заштитом вој-ске која је пристала уз ње-га, вратио у Парламент, пред зградом га је сачека-ла гомила људи, а бродо-ви усидрени уз обалу Темзе врвели су од света. Сви су

желели да виде човека ко-ји је имао смелости да се супротстави тиранину.

Хемден је журио на са-станак с генералима. Неко-лико тренутака касније сло-жио се са њима да краљу треба одузети власт.

Чарлс је, наравно, био другог мишљења. Чим је чуо за заверу, напустио је Лондон и у средњој Енглес-кој организовао сопствену армију. Тако је почео Ен-глески грађански рат.

Хемден није штедео ни

себе ни свој новац. Пошто је Парламентарној војсци поклонио 2000 фунти, вратио се у Бакингемшир да тамо образује сопствени пе-шадјски пук. После крат-ке обуке, његови војници, који су због боје својих униформи добили надимак „зелени“, постали су најбо-љи део армије. „Њихов ко-мандант“, писао је један хроничар, „водио их је са храброшћу према којој су многи јунаци изгледали као кукавице“.

**КОМАНДАНТ
ЗЕЛЕНИХ**

Командант Парламентар-не армије у то време био је ерл од Есекса. Био је то веома неспособан генерал и Хемден се често с њим пре-пирао, трудећи се да му до-каже да су војни губици плод његових тактичких грешака. Војници су били уз Хемдена и он би веро-ватно ускоро постао гене-рал да догађаји нису кре-нули неочекиваним током.

Једног јунског дана 1643. године, краљев командант принц Руперт напао је не-далеко од Оксфорда део Парламентарне војске коју је ерл од Есекса неопрезно оставио без заштите. На срећу, принц се задовољио са неколико жртава и од-мах повукао. Сазнавши то, Хемден је повео један вој-нички одред да му пресече одступницу.

До сукоба је дошло код Челгров Филда, у грофови-ји Оксфордшир. Већ у првом налету, Хемден је добио два метка у раме и био избачен из строја. Не-моћан, легао је на коња и препустио му да га извуче из битке, док су његови ко-њаници, разбијени, бежали главом без обзира.

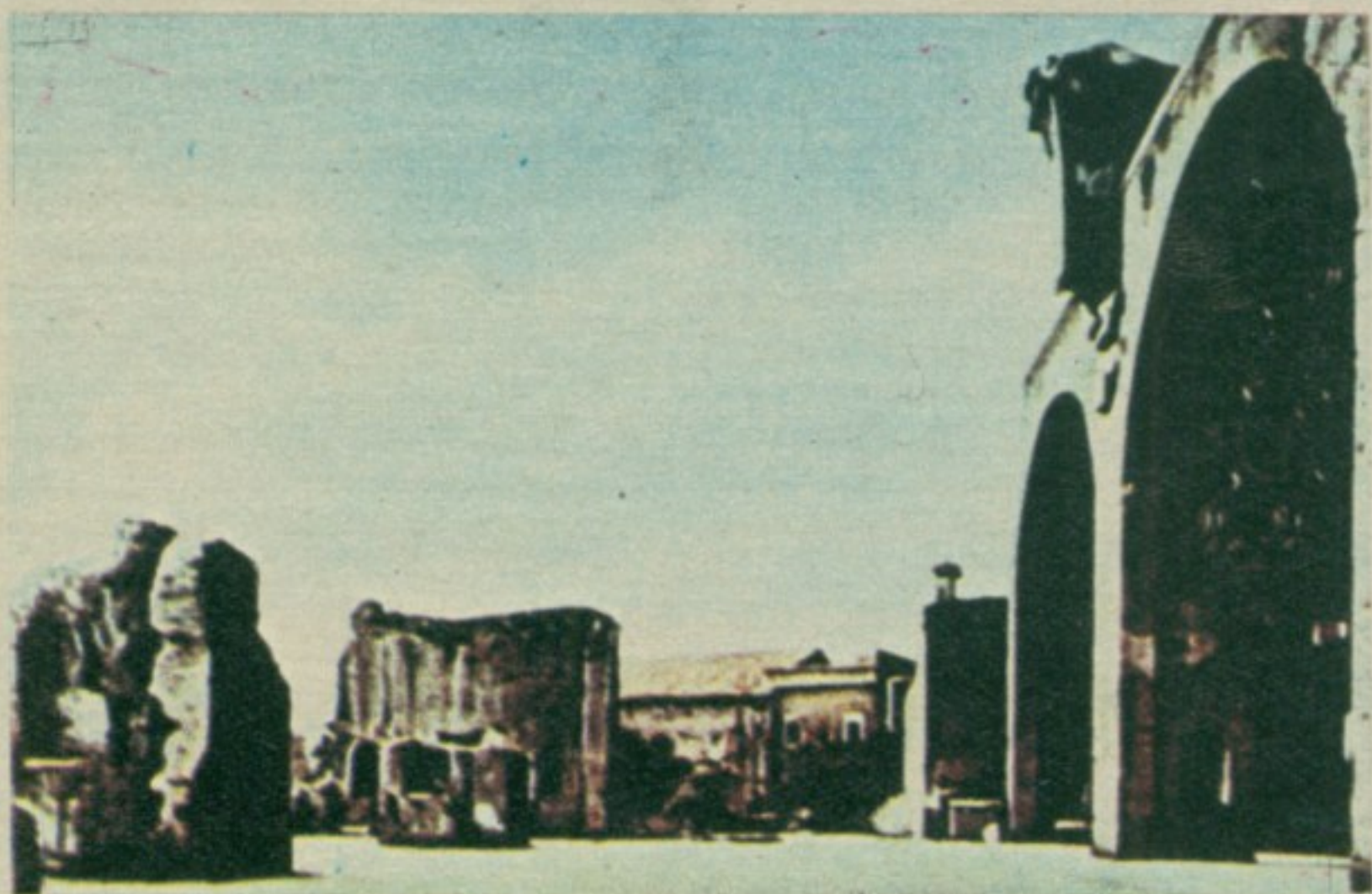
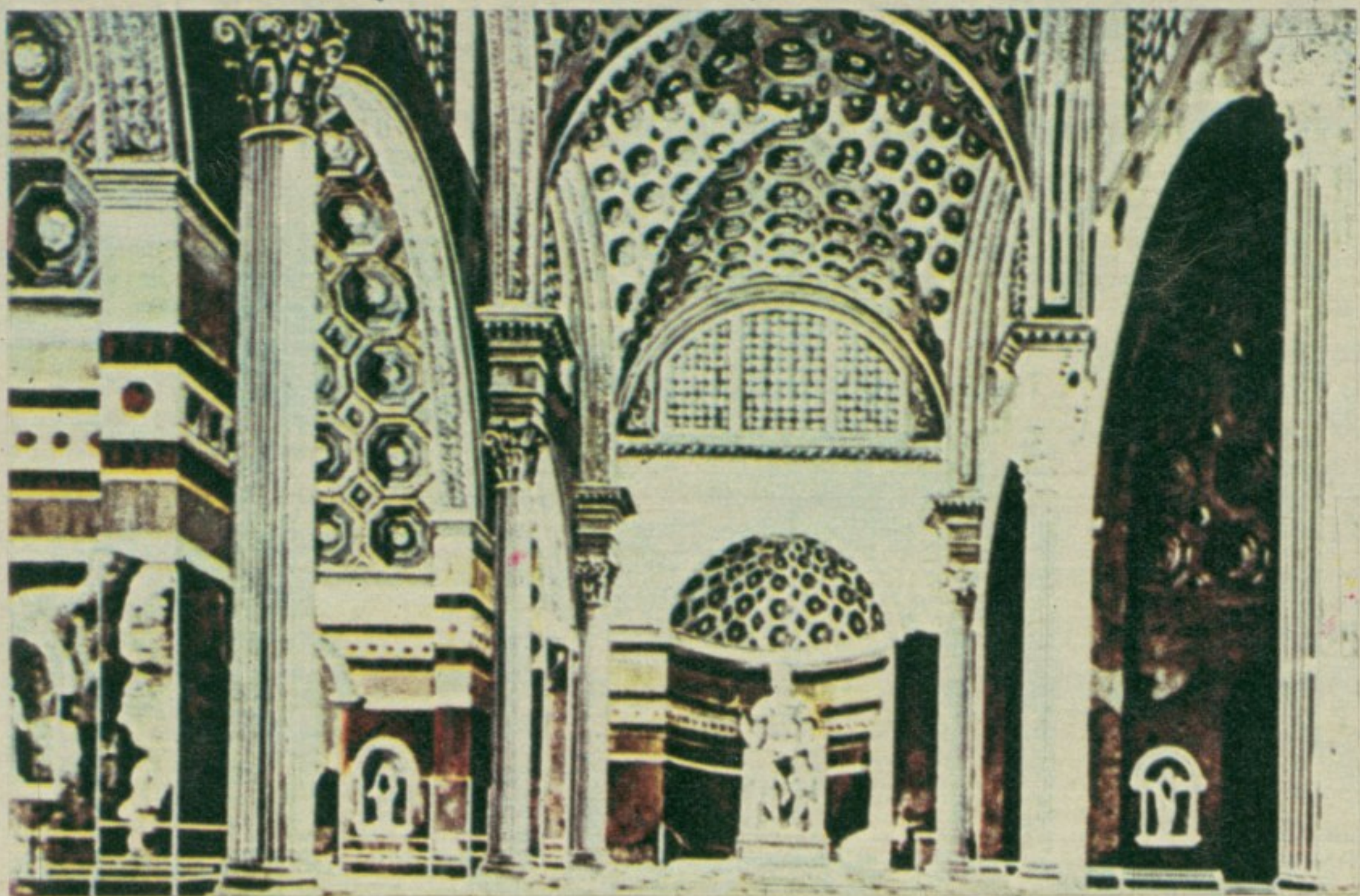
Раздиран болом и готово без свести услед губитка крви, Хемден је стигао у градић Тејм, где су му од-мах превили ране. Али, већ је било касно. Живот вели-ког бунтовника угасио се шест дана после тога, а његово тело пренесено је у парохијску црквицу у Грејт Кимблу.

Неколико година касније, један други сеоски племић, Оливер Кромвел, погубио је Чарлса I и прогласио Ен-глеску републиком.

п. с.

7

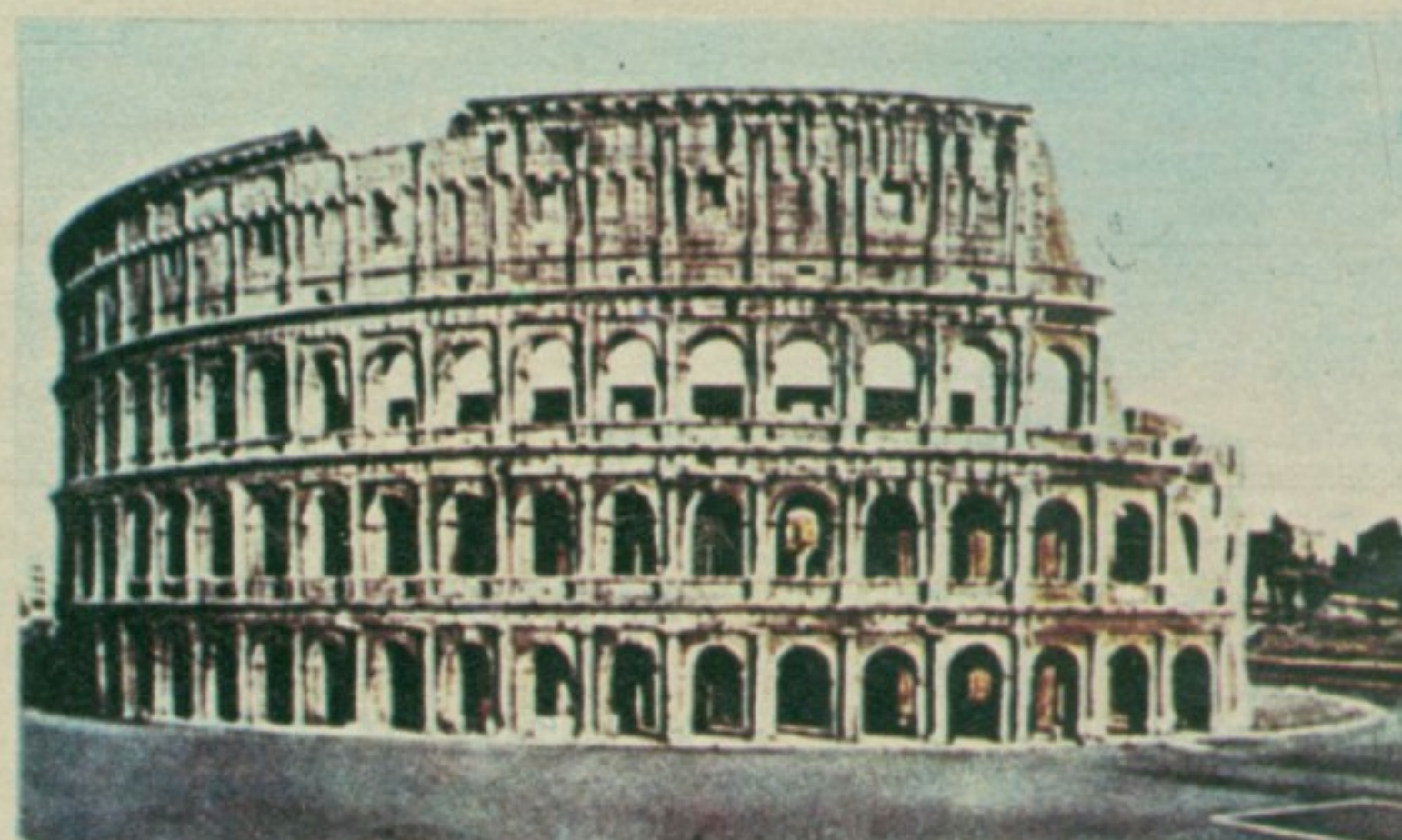
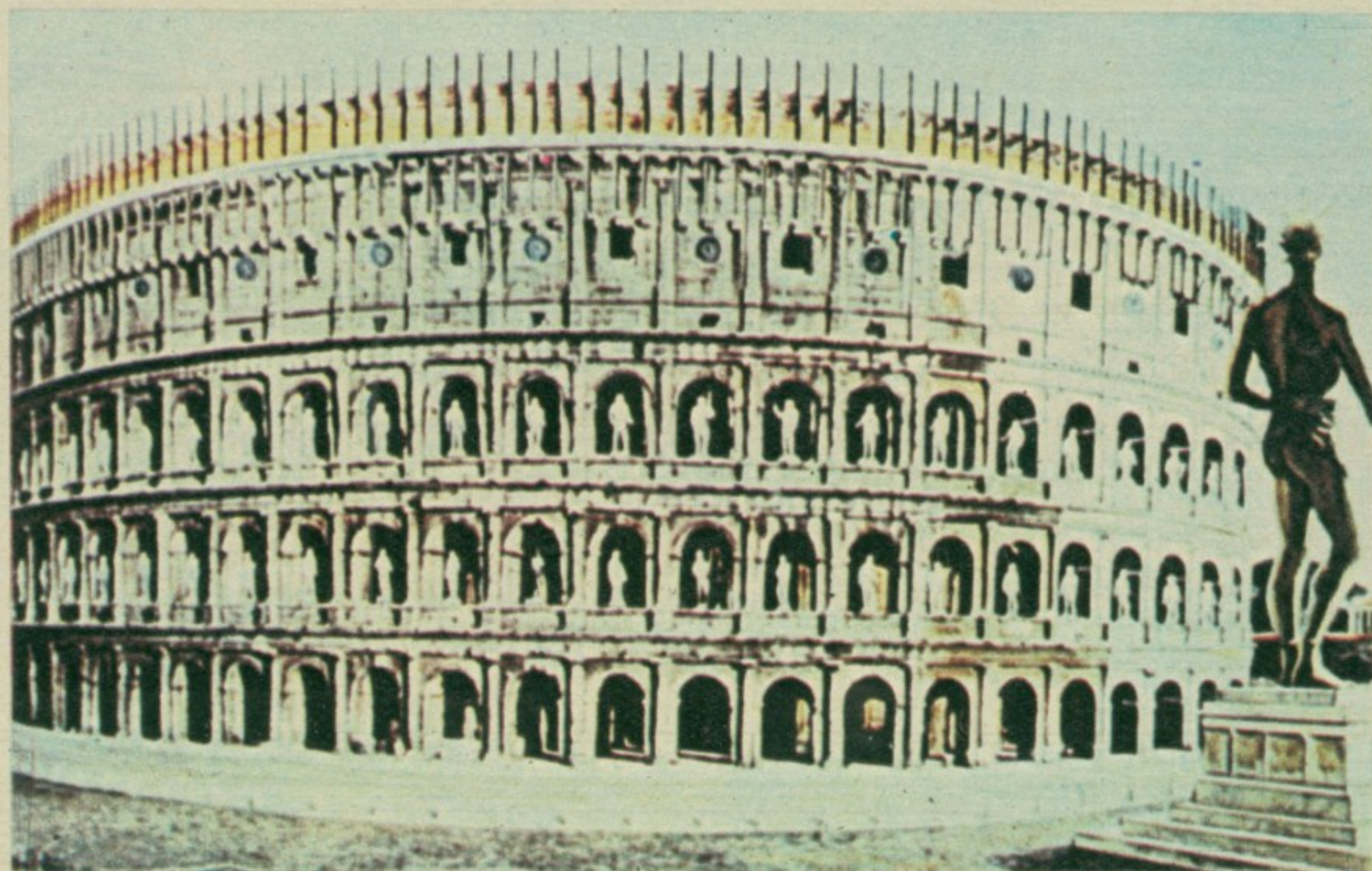
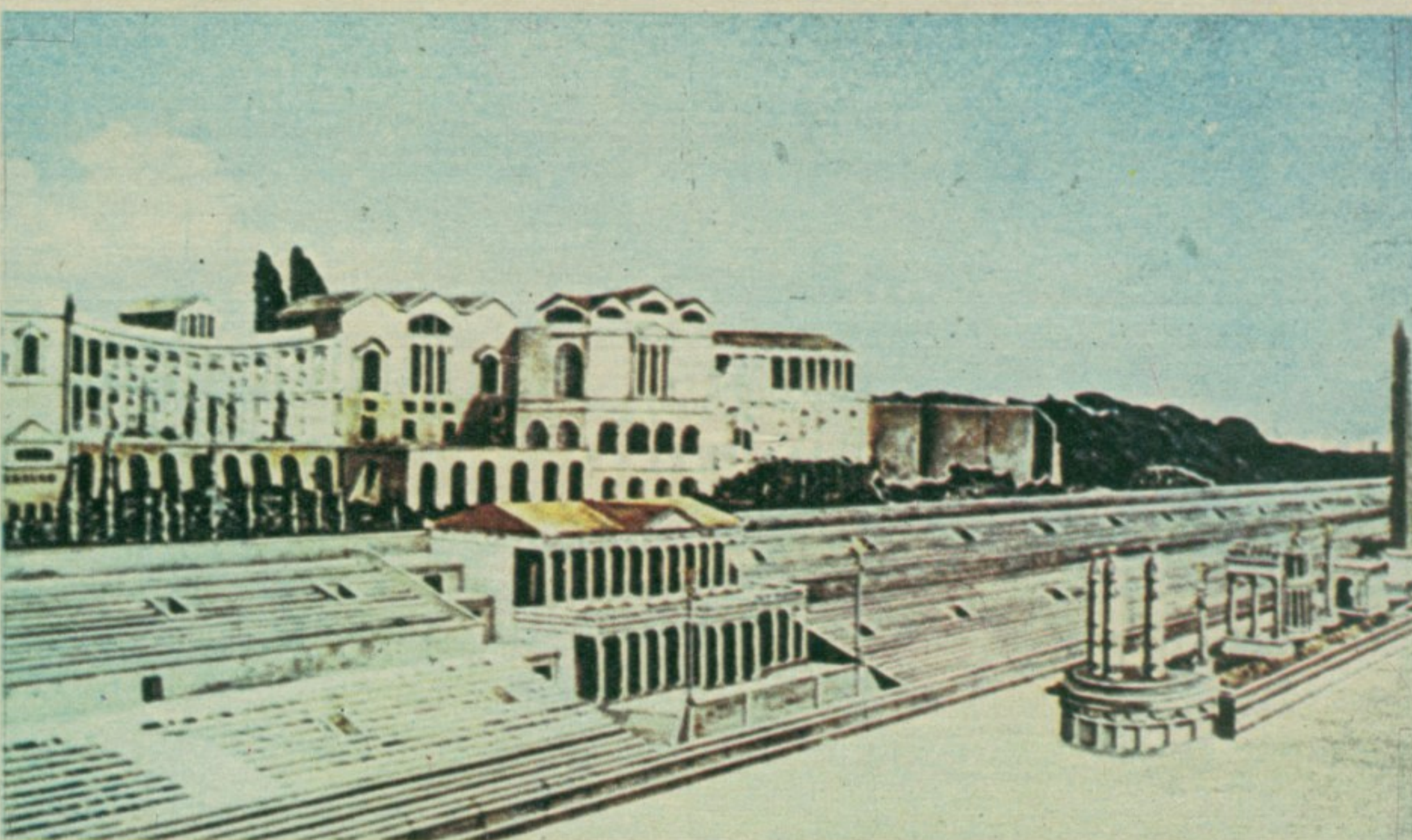
АРХИТЕКТУРА Р

МАКСЕНЦИЈЕВА БАЗИЛИКА — Базилике су у Риму биле велике покривене грађевине за суђења, трговину и администрацију. Имале су један шири и виши централни простор и по два нижа с обе стране. У каснијим архитектурама овако су грађене цркве. **Лево:** унутрашњост Максенцијеве базилике некада. Спољне мере њене основе су 76 са 80 м. **Горе:** данашњи изглед

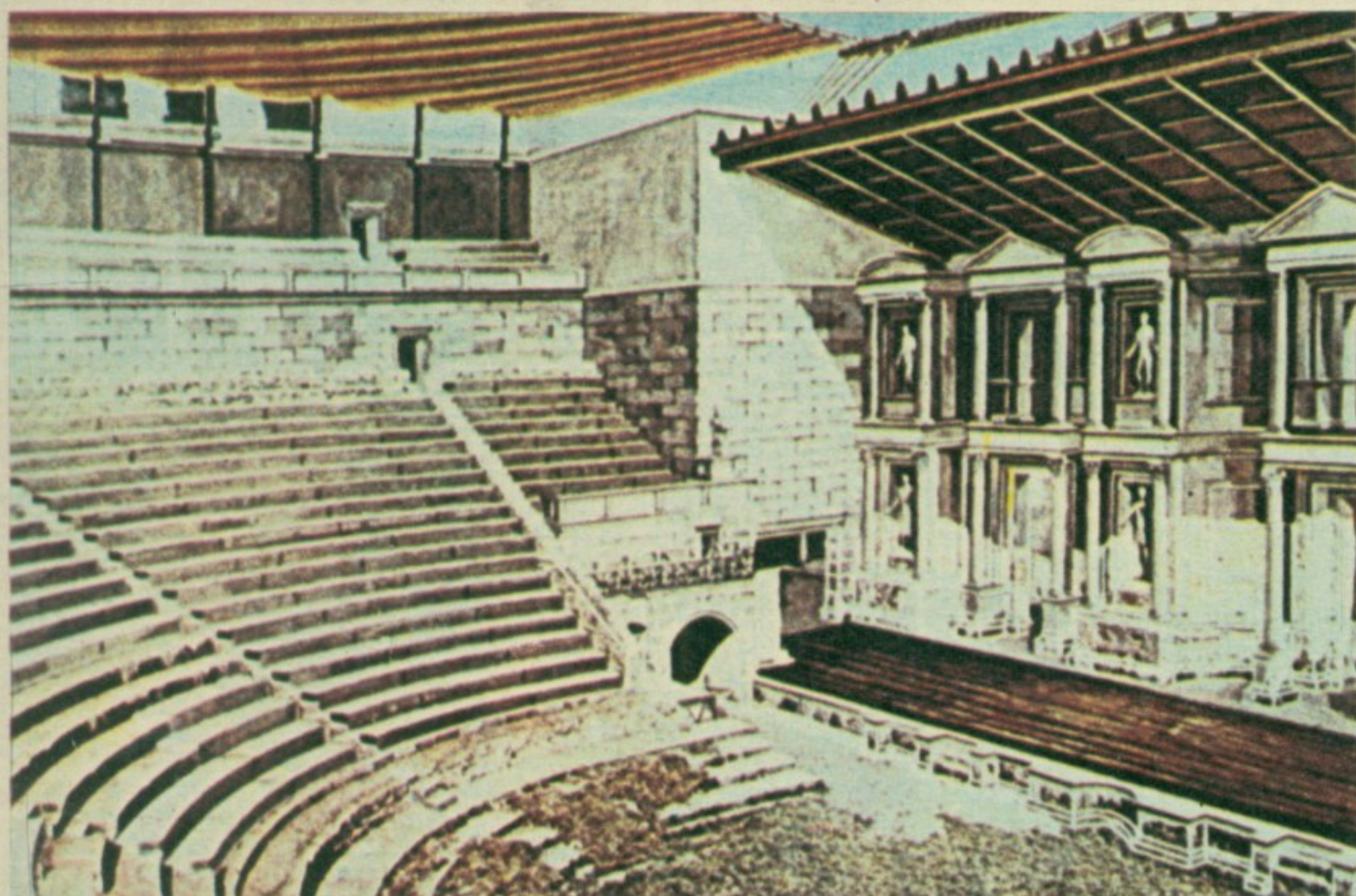

ЦИРКУС МАКСИМУС — Велики римски хиподром — тркалиште за коњске двоколице „биге“ и „квадриге“, то јест са два и са четири коња. Трке су одржаване на издуженој стази око дугачког средишњег зида. Степенаста седишта за публику била су постављена са дужих страна. Са једне уже стране налазио се улаз за гледаоце и старт трке. Циркус Максимус, грађевина из доба Нерона, био је дугачак преко 600 метара, а примао је 150.000 гледалаца. Сlike: **десно** трибине циркуса некада; **горе** изглед данас.

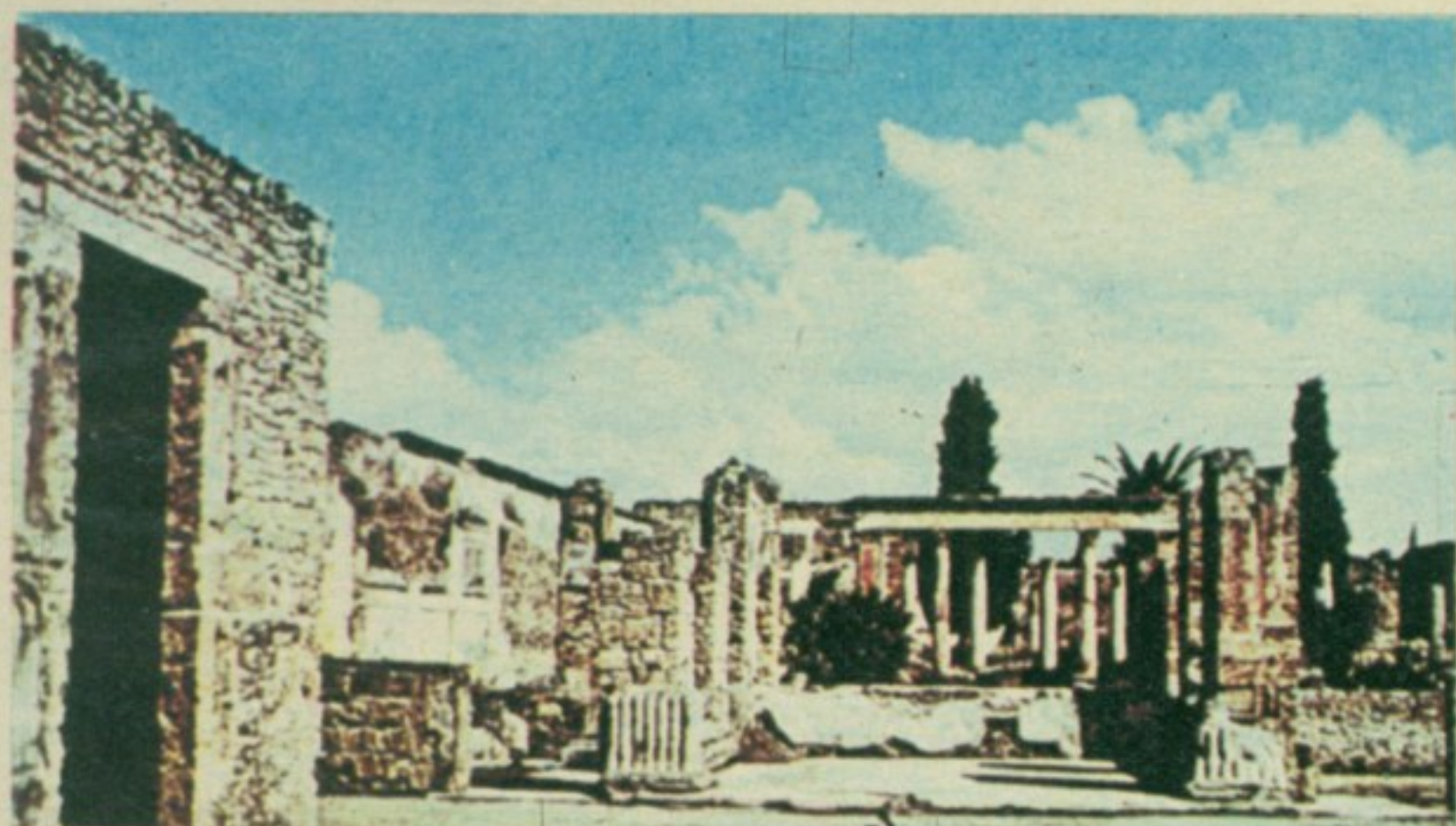

КОЛОСЕУМ — Римски изум, позориште с елипсастим гледалиштем и амфитеатралним седиштима за 50.000 људи. У средини — арени — одржавале су се борбе гладијатора, зверова, смртне казне. Арена се могла напунити водом за представе поморских битака. Колосеум се у случају кише и јаког сунца застирао платном на конопцима преко високих јарбола. Приредбе у њему биле су највећа забава народа коме је требало дати „хлеба и игара“ („Panem et circenses“) да се не буни. **Лево:** колосеум некад; **горе:** данас.

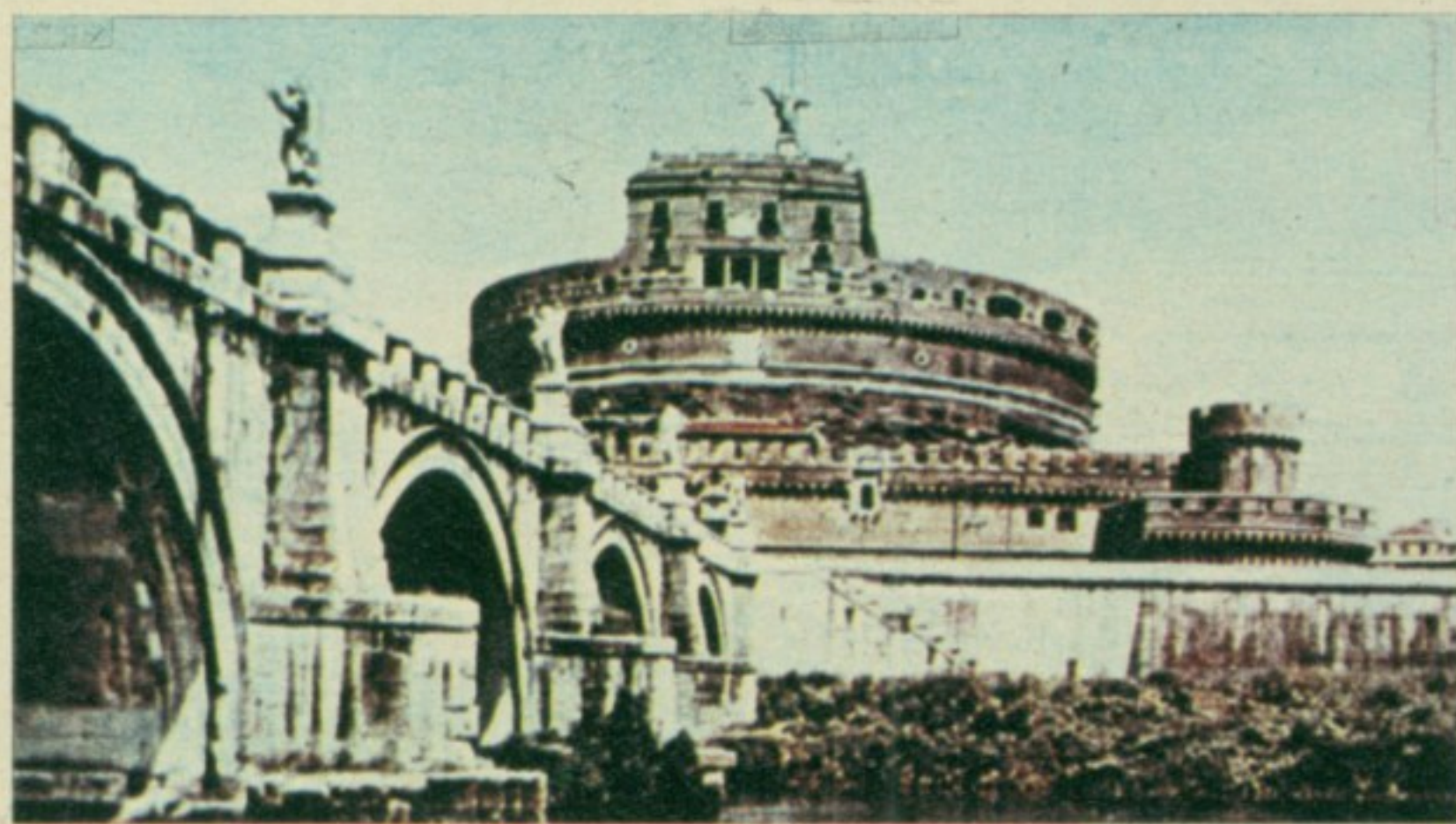
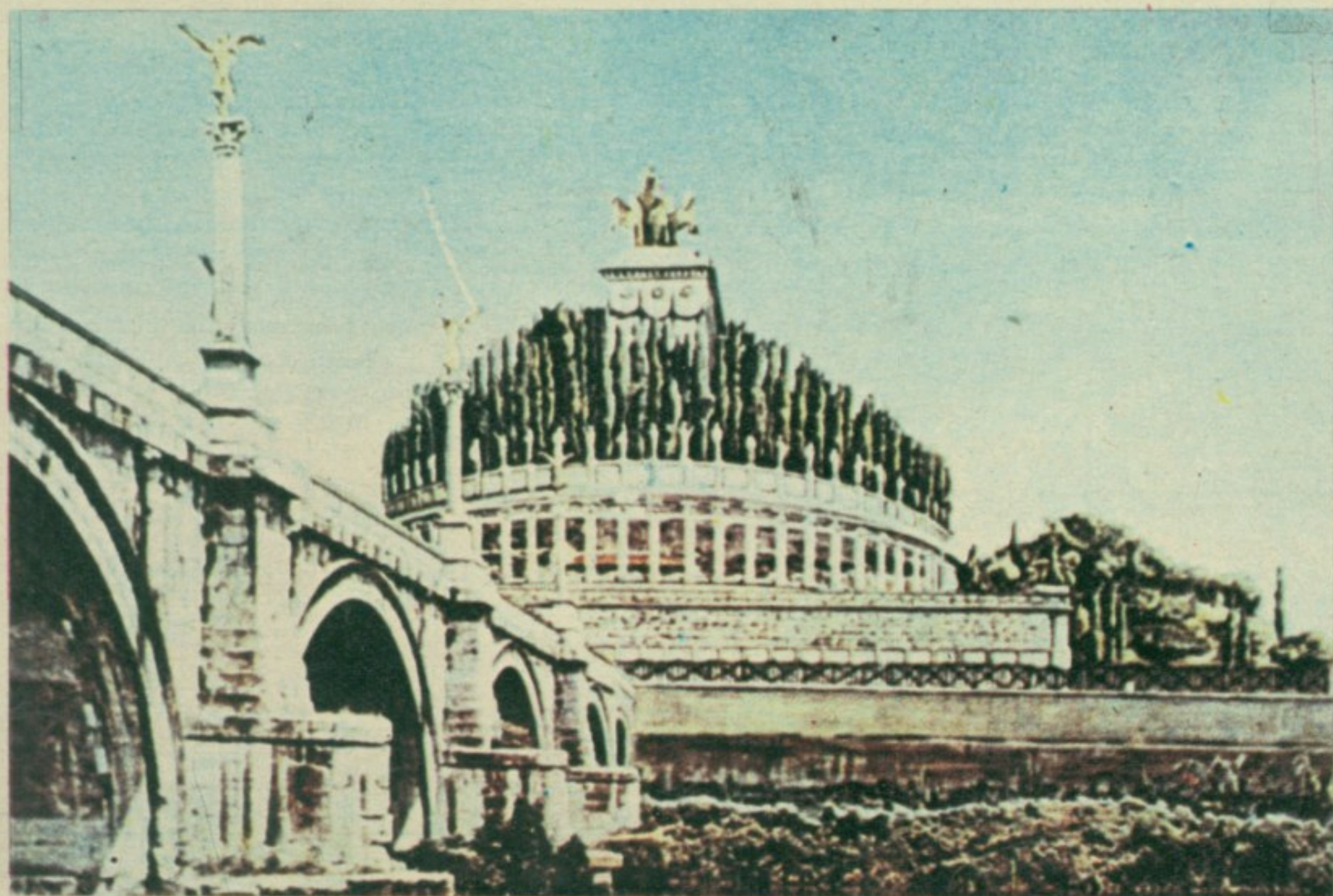
РИМА 2 ХЛЕБА И ИГАРА

ПОЗОРИШТЕ — Римско позориште копија је грчког са бином с једне стране и амфитеатралним седиштима према њој. Бина или сцена у Риму је повећана, а њен задњи зид развијен у висину, везан бочним крилима за полукруг гледалишта и, ради боље акустике, добио је одозго настрешницу за обарање гласа према гледаоцима. У самом Риму сачувани су једино остаци Марцелијусовог позоришта. **Лево:** позориште у Помпеји некада; **горе:** сада.

ФАУНОВА КУЋА — Одељена римских стамбених зграда гледала су у унутрашње двориште — атријум — у чијој средини се налазио базен, а околу трем са стубовима. Перистил или унутрашњи врт, иза атријума, био је украшен статуама, базенима, дрвећем и цвећем. Римљани су становали комфортно, са много купатила и осталих просторија, зидовима осликаним фрескама и скупоченим подним мозаицима. У самом Риму нема остатака варошких кућа. Слике: **десно** Фаунова кућа у Помпеји некада; **горе** њени остаци.

ХАДРИЈАНОВ МАУЗОЛЕЈ — Сазидао га је цар Хадријан као споменик изнад своје будуће гробнице. На подножју широком 89, високом 15 метара, постављена је облица пречника 64, висине 21 метар. На њеном врху налазила се скулптура кола са четири коња. У унутрашњости су бројна одељена у неколико спратова. Ова грађевина толико је велика и чврсто грађена да је у средњем веку служила као тврђава под именом Сант'Анђело. Слике: **лево** Хадријанов маузолеј некада; **горе** данашњи изглед.

На свечаном скупу Британског ученог друштва у Манчестеру центар пажње уваже них чланова, све самих познатих и заслужних научника, био је новопримљени млади колега хемичар и физичар Џон Далтон. И док су се сви око њега, прописно одевени у црне одежде Удружења, запањено згледали и збуњено наклањивали, он је мирно седео у својој тоги пламеноцрвене боје и чекао да председник отвори састанак, не слутећи да је на било који начин упадљив.

СЛЕПИЛО ЗА БОЈЕ

Загонетка ове црвене тоге која је изазвала толико запрепашћење разјашњена је касније, 1798. године, када је Џон Далтон одржао у Манчестеру познато предавање о — слепилу за боје! Ова мана јавља се код 4 одсто мушкараца и 0,4 одсто жена и наслеђена је или стечена после обољења мрежњаче и очног живца.

Слепило за боје може бити потпуно и тада се све боје, осим зелене, виде као сива. Чешће је делимично: слепило за жуту и плаву: слепило за зелену при чему ни распознавање црвене није нормално; слепило за црвену боју када није јасно ни распознавање зелене.

Хадарт је још 1777. године упозорио на ову аномалију, али је тек Далтон својим описом скренуо пажњу научника и читавог света на слепило за боје од кога је и сам патио — није распознавао црвену и зелену! Та-

У чувеном метеоролошком дневнику који је Далтон водио читавих 57 година остало је око 200 хиљада педантно забележених опаски и коментара

ЧОВЕК У ЦРВЕНОМ

КАДА СЕ ЏОН ДАЛТОН, ОТАЦ МОДЕРНЕ АТОМИСТИКЕ, ПРВИ ПУТ ПОЈАВИО НА САСТАНКУ УЧЕНОГ ДРУШТВА, ИЗАЗВАО ЈЕ — СКАНДАЛ!

ко се и догодило да је, купујући свечану тогу, уместо црне узео црвену какву су иначе носили чланови Правичног удружења, и не сањајући да је погрешно. Слепило за боје по њему је названо ДАЛТОНИЗАМ.

Али, Џон Далтон није ушао у историју науке само због овог свог доприноса медицини. Члан Британског ученог друштва постао је још као младић захваљујући огромним заслугама у многим научним областима, пре свега физици и хемији. Енглеска га сматра једним од својих највећих научника.

ДВАНАЕСТО- ГОДИШЊИ УЧИТЕЉ

Рођен је 1766. године у малом месту Инглсфилду у породици сиромашног ручног ткача. Школовање је завршио веома рано — у дванаестој години — и одмах постао учитељ у једној малој сеоској школи. Две

године касније напустио је то место и после краћег рада на фарми у Инглсфилду прешао у Кендал где је његов рођак Џорџ Бивли био управитељ школе.

Ту је све до 1785. године био Бивлијев помоћник, а када је овај пензионисан, нашао се на челу школе. Године 1793. преселио се Далтон у Манчестер и сасвим посветио науци издржавајући се као професор математике и природних наука.

Осим основног школовања и извесног подучавања од стране једног далеког рођака Џон Далтон био је самоучк, но изузетно радозан за све око себе и обдарен необично оштром моћи запажања. Још од 1787. када је имао 21 годину, почео је да води метеоролошки дневник у који је до краја живота, читавих 57 година, свакодневно уписивао сва своја запажања у вези са временом и атмосферским појавама. У том чувеном дневнику остало је око 200.000 педантно забележених опаски и коментара.

Бавећи се метеорологијом

Далтон се веома заинтересовао за хемију, нарочито за гасове. Један од резултата хемијских експеримената и проучавања је његов закон о парцијалним притисцима гасова објављен 1802. Овај закон гласи: Укупан притисак који врши једна смеша гасова једнак је збиру притисака што га врши сваки поједини гас у смеси.

АТОМИ У ГЛАВИ

Метеоролошка испитивања одвела су Далтона још даље — у сусрет теорији о атомима! Проучавања његових бележака показују да се идеја о грађњи атома родила у његовој глави као чисто физичка концепција до које је дошао истраживањем физичких особина атмосфере и других гасова.

Модерна атомска теорија почиње с Далтоном. Хемијски експерименти упутили су Далтона на закључак да све материје садрже у себи одређен број елемената као

што су, на пример, водоник, гвожђе, жива, кисеоник, и тако даље. Затим, да се сваки елемент састоји од недељивих честица (атома) и да честице сваке материје имају своју специфичну тежину. Ова тежина никада се не мења, па је, рецимо, свака честица гвожђа увек једнака другој честици гвожђа.

Ову „доктрину честица“ извео је Далтон током низа предавања у Лондону зиме 1803. до 1804. године и поновио, са многим појединостама, 1809. до 1810. године. Он је израдио и прву табелу атомских тежина. Разуме се, ово је био само скроман почетак огромног научног истраживања које су наставили Далтонови следбеници, али је он, заједно са Менделеевем и Редерфордом, поставио темеље савременој атомистици.

Далтон и његови савременици веровали су да је атом коначан и недељив део материје и ово мишљење није оповргнуто још читавих сто тинак година. Чињеница да су атоми сложеније грађе него што је Далтон могао сагледати у то доба — састоје се од електрона, честица 2000 пута мањих по маси од најлакшег атома — ни у колико не умањује вредност његове атомске теорије материје за физику и хемију. Он није предвидео цепање атома, али је први схватио атом као основну честицу хемијских елемената и тиме начинио први, одлучујући, циновски корак којим је задужио човечанство.

ОБАВЕЗНО КУГЛАЊЕ

Џон Далтон је стекао огроман углед још за живота... Његови радови из области метеорологије, хемије, физике, математике, филозофије, обезбедили су му, као младићу, место у Британском ученом друштву, а теорије и закони које је касније поставио чланство у париској, берлинској и минхенској академији наука.

Далтон је у шали волео да каже како никада није нашао довољно времена да се ожени. Живео је скромно ретко напуштајући своју кућу у Џорџ Стриту у Манчестеру. Једном годишње одлазио је у посету родном крају, а свега неколико пута био је у Лондону где му се није нарочито допадало. Сваког уторка после подне обавезно је ишао на куглање, све до маја 1844. када га је ударила кап. Умро је 27. јула исте године. Последња страница његовог метеоролошког дневника носи датум од 26. јула.

Б. Д.

БРЗА БРЗИНА СТИВА МЕК КВИНА

Чувени амерички филмски глумац Стив Мек Квин одувек се интересовао за механику. Данас у својој кући на обали Пацифика има велику гаражу аутомобила и мотоцикла — у њој су, поред осталог, један порше, два тријумфа и једна хонда. Он толико воли аутомобиле и мотоцикле да је више пута због спортских такмичења одбијао филмске улоге које би му донеле огроман хонорар. На слици лево: Стив Мек Квин поред поршеа 908/3 непосредно пред старт трке у Дејтону која се бодује за Куп конструктора.

Џон Стин, Бад и Дејв Екинс и Клиф Калмен нераздвојни су другови Стива Мек Квина. Кад су пре неколико година заједно учествовали на најтежем светском шампионату у мото-кросу „Шест ерфуртских дана“ у Ерфурту, у Немачкој, познати глумац сам је сносио све трошкове за ову екипу која је представљала САД.

МИШОЛОВКА ЗА

ПРВИ СВЕТСКИ РАТ

Било је прохладно јутро 1916. године када је у водама крај западне обале Ирске дежурни официр угледао кроз стакло перископа обриси трговачког брода. Капетан подморнице U-68, најмодерније у немачкој морнарици, веровао је да пред собом има лак плен. Брод на чијем је боку писало „Фарнборо“ био је ненаоружана трговачка лађа од око три хиљаде тона. Ви дело се да је крцата робом: предња и задња палуба скоро се нису виделе од тогара.

Подморница се, још на дубини перископа, приближавала броду. Немачки капетан се трудио да непримећен дође у најповољнији положај за акцију. Најзад је наредио: „Торпедо један, пали!“ и смртоносни пројектил налик на ајкулу склизнуо је бешумно у воду. Прошло је неколико десетина секунди па и цео минут, али експлозија се није чула. Торпедо је промашио брод. Псујући посаду, капетан је одлучио да исплови на површину — није желео да потроши још један драгоцен торпедо.

Подморница је изронила и док се вода још цедила с њеног дугог вретенастог тела, морнари су по клизавој палуби потрчали према прамцу. Капетан је издао наређење за отварање ватре и убрзо је топ од 100 мм слао гранату за гранатом на енглески брод. Изгледало је као да му нема спаса.

ЧАМЦИ У ВОДУ!

Све се догађало као и безброј пута пре тога када је немачки капетан слао беспомоћне трговачке бродове на дно. Била је то игра мачке и миша коју мачка никад није могла да изгуби. Зато је капетан мирно посматрао панику на енглеском броду. Тамо су машине већ биле заустављене, пара испуштена из котлова, а посада је журно скакала преко ограде у чамце. Један чамцац, чији су се конопци запетљали, остао је да виси док су се остали брзо удаљавали под снажним и неуједначеним завеслајима уплашених морнара. Брод је остао пуст.

Тек тада се немачки капетан решио да приђе ближе и сигурним погоцима пошаље „Фарнборо“ на дно. С посадом крај топа на прамцу и капетаном на командном мосту, подморница је секла таласе приближавајући се свом плену. Већ

је била на 650 метара од енглеског борда када капетан разрогачи очи од ужаса. Безазлени товар на прамцу и крми био је одбачен да би открио топове крај којих је стајала спремна посада. На командном мосту угледао је официра, био је то капетан Гордон Кембел, а на јарболу — британску ратну заставу.

Тада је схватио да се мачка ухватила у мишоловку, али је већ све било касно. — Сви у подморницу! Припреми се за рођење! — наређивао је капетан док су гранате добовале по оклопу. После неколико секунди тешко оштећена подморница је успела да зарони. „Фарнборо“ је одмах променио тактику и почео да баца подморске бомбе. Једна је погодила циљ и U-68 је изронила с прамцем у ваздуху. Енглеским тобџијама било је потребно пет граната да је најзад пошаљу на дно. Само су се на површини мора појавиле велике мрље уља и понеки дрвени делови.

НАДМУДРЕНЕ ПОДМОРНИЦЕ

У то време рат је застао на мртвој тачки: савезничке армије месецима су седеле у расквашеним и калавим рововима у Француској чекајући да пређу у контраофанзиву. На мору немачка ратна флота била је тако рећи заробљена у бајама код Хелголанда одакле није могла да се извуче јер је цела британска флота патролирала западном обалом Европе. Немци су полагали највеће наде у своје подморнице које су потапаале савезничке бродове крцајући храном, оружјем и осталим ратним материјалом.

Енглези су морали да смисле како да се одупру немачким подморницама, јер су се ратни бродови показали неефикасни у борби с њима. Чим на хоризонту угледа ратни брод, подморница би тражила спас под водом где је нико не би могао да пронађе, пошто тада нису постојали радар и сонари — уређаји који помоћу звука откривају положај брода. Али кад су имале пред собом трговачке бродове, подморнице нису биле тако опрезне. Обично су израђале на површину и топовском ватром уништавале беспомоћног противника.

Зато су Енглези трговачке бродове почели да опремају скривеним топовима и цевима за лансирање торпеда. Служење на оваквим бродовима захтевало је велико стрпљење, изванредну

дисциплину и храброст. Један део посаде био је обучен да заваља непријатеља: морнари би одглумили панику и наврат-наос напустили брод остављајући за собом посаду која је требало да се бори.

ТОРПЕДО НА ВИДИКУ

Почетком 1917. године Немци су одлучили да појачају подморнички рат и потопе сваки савезнички брод без икаквог упозорења. Та година била је катастрофална за британску флоту. Само за 11 месеци, од фебруара до децембра,

немачке подморнице су потопиле 2122 британска брода!

Седамнаестог фебруара 1917. године „Фарнборо“ се налазио у водама код Фастент Рока у Ирској трагајући за немачком подморницом која је у тој зони дан раније потопила два британска брода.

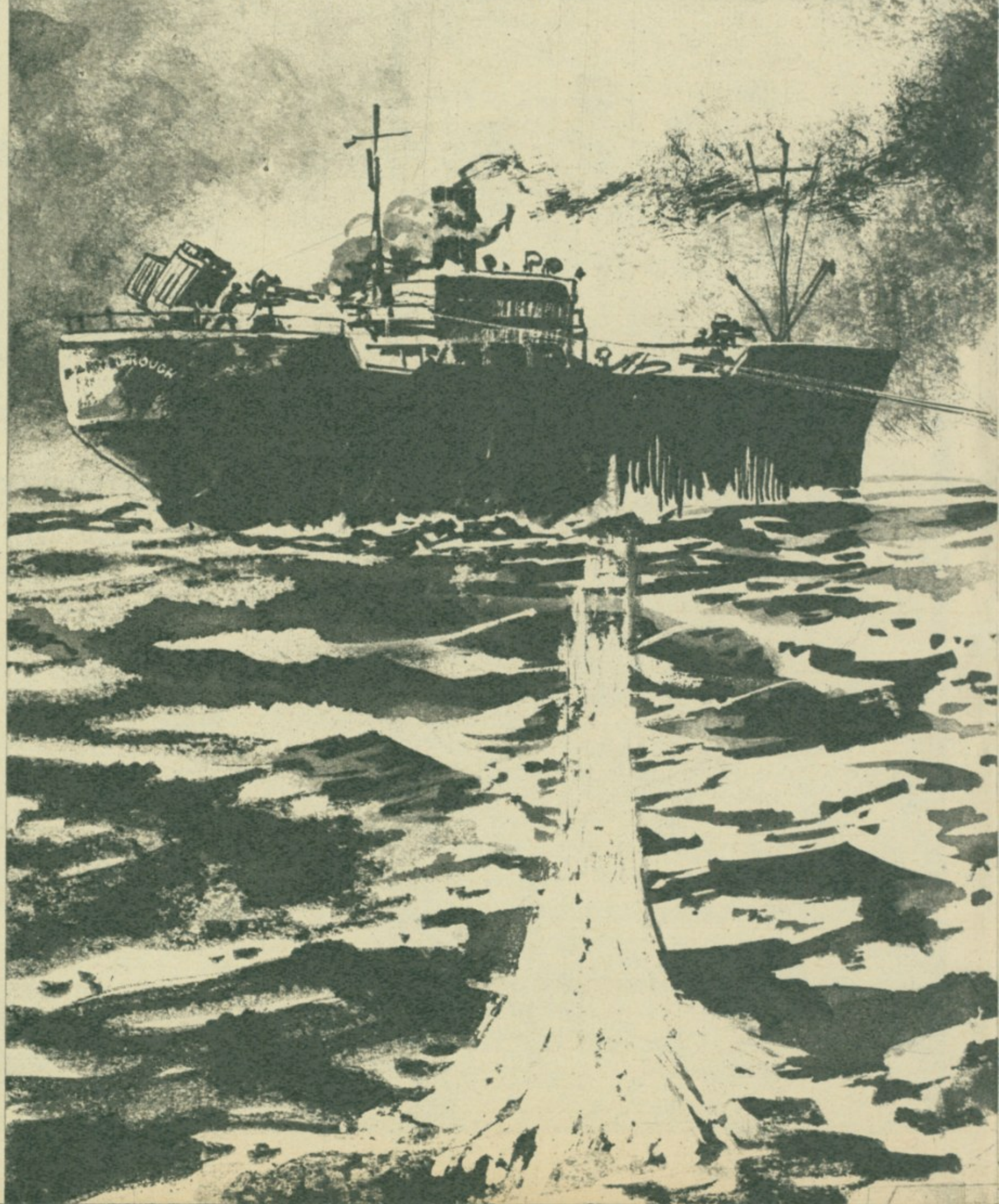
У 9.45 ујутро стражар је известио капетана Кембела да се торпедо приближава броду. Био је то први пут да посада не примети подморницу на време.

Капетан Кембел је имао довољно времена да промени курс и избегне смртоносни пројектил. Али, наставио је мирно да плови као да се ништа не догађа, иако је знао да је само један торпе

до довољан да пошаље брод на дно. Јер он је својом руком записао у књизи наредаба заповест коју дотле није издао ниједан капетан на свету: „Ако дежурни официр угледа торпедо испушен на „Фарнборо“ дужан је да повећа или смањи брзину да би брод сигурно био погођен.“ Сваки морнар је још пре поласка знао за ово наређење и пошто је оно било равно самоубиству, капетан Кембел је дозволио својим морнарима да се одлуче: желе ли да остану на броду или не. Али кукавица није било и „Фарнборо“ је испловио с комплетном посадом.

Британски бродови у то време су почели да добијају по један топ на прамцу и

Док се приближавала „Фарнбороу“, посада немачке подморнице није ни спутила да се под лажним теретом трговачког брода крију топови

МАЧКУ

Капитан Кембел је издао наређење равно самоубиству: »Ако дежурни официр угледа шорџа исцрпљен на »Фарнборо«, дужан је да повећа или смањи брзину да би брод сигурно био појођен!«

капетани немачких подморница сада нису били гако храбри као раније. Више су волели да из велике даљине торпедима или ватром из топова потопе брод него да се излажу опасности. Зато је капетан Кембел издао ову заповест јер је знао да само торпедован брод може привући подморницу да му се сасвим приближи.

БРОД ТОНЕ

Капетан Кембел мирно је посматрао торпедо који се приближавао. Дао је знак за узбуну и посада је већ била на својим местима

када је страшна експлозија потресла брод. У боку »Фарнбороа« је зјапила огромна рупа, и он би свакако потонуо да његова унутрашњост није била испуњена дрвеном грађом намерно укрцаном да би брод у случају поготка што дуже остао на површини. Срећом, експлозија је ранила само једног официра.

Сакривен на командном мосту капетан Кембел је наредио да почне »представа«. »Глумци« су похитали у чамце и ускоро су веслали у зноју лица свог да би се што пре удаљили од брода. Машиниста је испустио пару, као да је котларница погођена, и све је, једном речју, текло по плаву.

Али се немачка подморница није појављивала. Приближила се на свега десетак метара од брода пловећи на перископској дубини, тако да је капетан Кембел могао кроз неприметни прорез на командном мосту »Фарнбороа« да угледа њено витко тело испод саме површине мора и ознаку U-83.

Брод је тонуо, подморница се налазила надокхват руке, па ипак је капетан Кембел чекао. Желео је да изрони и да буде сигурна мета његовим топовима.

После дугог оклевања немачки капетан је донео одлуку и U-83 се појавио на 250 метара од непомицног брода. Поклопац на врху куле се отворио и капетан је

изашао на командни мост. Био је поносан: »Фарнборо« ће бити трећи брод који ће потопити у року од два дана. Није знао да је судбина два енглеска брода, која је јуче послао на дно, привукла ловца на подморнице у ове воде и да »Фарнборо« тражи баш њега.

Подморница је полагано пловила јер је капетан желео да на миру погледа енглески брод пре него што га пошаље на дно. У том тренутку у стаклу његовог догледа указа се, као у сну, британска ратна заставица која се пела уз јарбол напуштеног брода. А тада је на командном мосту угледао и капетана Кембела. Видео је да миче уснама

као да виче, и то је било последње што је видео.

Лажни товар је пао с палубе и топови су отворили ватру на подморницу. Прва граната погодила је командни мост и просто збрисала немачког капетана. Остале су падале по палуби, прави ле огромне рупе на трупу и кули подморнице. Посада код прамчаног топа била је мртва пре него што је успела да испали прву гранату на енглески брод.

»ГЛУМЦИ« СПАСАВАЈУ ПРЕЖИВЕЛЕ

Подморница, погођена с 40 граната тонула је прамцем у ваздуху. Немачки морнари у њеној утроби борили су се на живот и смрт између себе. Хтели су да допру до излазног отвора пре него што вода продре у све одаје подморнице. Некима је то пошло за руком и они су пљивали по мору очајнички тражећи спас од брода који су малочас хтели да потопе. »Глумцима« је капетан Кембел наредио да покупе преживеле и они су се ускоро нашли на палуби »Фарнбороа«.

Али ни енглески брод није лако прошао у овој борби. Котларнице број 3 и 4 брзо су се пуниле водом и задњи део брода је већ прилично уронио. Само га је товар дрвене грађе у утроби држао на површини. Пошто је послао сигнал за помоћ, капетан Кембел је упутио Адмиралитету следећи радиограм:

»Фарнборо« полако тоне. Шаљемо вам последњи поздрав«.

Али овом славном броду није било суђено да потоне. Већ је посада била у чамцима за спасавање када је, сат касније, стигао енглески ратни брод. Он је покупио морнаре и с поштовањем поздравио капетана Кембела који је с још дванаест људи остао на броду. Ускоро су стигли тегљачи. Изгледало је као да ће сваког часа потонути, па ипак, »Фарнборо« је стигао до Бетри Беја у Ирској, иако је његова крма била већ два метра под водом! Тек тада се искрцао капетан Кембел са остатком посаде.

Према обичају у британској морнарици, капетан Гордон Кемпбел и његова посада добили су и за поштовање ове подморнице награду од хиљаду фунти коју су поделили међу собом. Већина морнара и официра је одликована, а командант »Фарнбороа« је добио Викторијин крст«.

ЦРНА БРАДА и КОМАНДОСИ

У ОКОВИМА ЛЕДА

У читавој антарктичкој области нема негостољубивијег места од острва Херд. На овој усамљеној, ледом покривеној хриди која штрчи из Индијског океана, истраживаче на сваком кораку вребају опасности: оштри превоји, стрме падине, по 50 метара дубоке пукотине...

Наша трочлана експедиција, која је за рачун аустралијске владе требало да проучи живи свет на овом острву, кретала се већ седам дана без икаквих незгода. Захваљујући великој опрезности, успешно смо савлађивали успоне, обилазили пропеле и измицали леденим лавинама које су се свакога часа сурнавале са оштрих врхова.

И управо та срећа која нас је пратила навела ме је да заборавим оно што знају сви истраживачи: да њихов највећи непријатељ нису глечери и пукотине, већ — претерано самопоуздање...

ОСТАВЉЕН

Било је то 10. фебруара 1971. године. Управо смо прелазили један од оних оштрих брегова који се уздижу између два процепа, кад помислих да превише споро напредујемо и махиално убрзах корак. Изненада, један налет ветра ме занесе и ја изгубих равнотежу. Следећег тренутка, висио сам о конопцу који ме је везивао за моје другове, а испод мене је зјапио 30 метара дубок амбис чије се дно губило у тами.

Док су ме Јан Дилон и вођа експедиције, доктор Греам Бад, извлачили из пукотине, осетих како ми десну ногу пробада оштар бол. Горе, на брегу, доктору је један поглед био довољан да види да је сломљена. Учврстио ју је помоћу бамбусових штапова, а затим ми је дао инјекцију морфијума. Тренутна опасност била је прошла, али је права битка тек стајала пред нама.

Били смо на глечеру Готли, 50 километара удаљеном од базе, а читавих 4000 километара од цивилизације! И управо ту сам нашао да својом лакомислености доведем у питање наша три живота!

Покушао сам да се извиним друговима, али су они учтиво одбили да ме саслушају. Разапели су шатор, унели ме у њега и сместили у једну врећу за спавање. Затим су ми саопштили шта намеравају.

— Вратићемо се у базу да потражимо хеликоптер — рекао је Бад. — За три дана смо овде. Можеш ли толико да издржиш?

— Могу — рекох, знајући да нема другог решења. Трудио сам се да делујем хладнокрвно, али ми се срце стезало при помисли да ћу остати сам у овој леденој пустињи, тим пре што сам мало веровао у успех њиховог покушаја. Било је довољно да се једноме деси исто што и мени па да сва тројица будемо изгубљени.

Оставили су ми један петролејски решо, канту са горивом, храну и кутију са морфијумом и пилулама за спавање. Бад ми је чак дао и један шпијунски роман да прекратим време. Потом су отишли...

Наредних пола часа покушавао сам да читам, али убрзо схватих да

КАДА СЕ У ТИШИНИ АНТАРКТИЧКОГ ОСТРВА РАЗЛЕГЛО ДУГО ОЧЕКИВАЊЕ БРУЈАЊЕ ХЕЛИКОПТЕРА, ПОМИСЛИО САМ ДА СЕ ОПЕТ РАДИ О ХАЛУЦИНАЦИЈИ

је сувише хладно да бих држао руке ван вреће за спавање. Неко време сам тако лежао, а онда ме од мировања ухвати нервоза, те отпузах до улаза у шатор и провирих напоље. Имао сам шта да видим: околни лед почео је да се топи, а око узвишења у која смо забили коце шатора појавиле су се барице. Дакле, моје скровиште неће бити дугог века!

КАО У ГРОБУ

Само што сам то помислио, снажан налет ветра почупа кочице из

њихових лежишта и зидови шатора се срушише на мене. Одмах затим поче и киша.

Био сам сав мокар и дрхтао сам од хладноће, али се некако помирих са својим новим положајем. Једна пилула за спавање помогла ми је да мало одремам. Али, у поноћ ме је пробудила јака грозница. Тако сам, дрхтећи, дочекао јутро.

Борећи се са шаторским платном које је стално падало, успео сам да себи припремим мало овсене каше, а затим сам поново легао. Нога је изненада почела тако јако да ме боли да се нисам усуђивао да додирнем чак ни бамбусове удлаге. Уз то, приметих после неког времена да лежим у 15 сантиметара дубокој бари и да је крзно вре-

Следећег тренутка висио сам о конопцу а испод мене је зјапио 30 метара дубок амбис

ће за спавање скроз натопљено водом; то је учинила моја телесна топлота!

У оваквим мукама провео сам остатак дана, а увече су ми две пилуле за спавање помогле да чврсто заспим.

Али, сан није дуго трајао. Усред ноћи, пробудило ме је језиво осећање да ми нешто стеже груди. Одмах сам видео шта је: вода у којој сам лежао — следила се!

Креснуо ми брзо да бих упао, али ме блеснуло и одмах ухватио, дајући ми на знање да нема довољно кисеоника. Схватих да се и шаторско платно заледило и да сам — херметички затворен! Као помахнута, дохватих нож и почех да пробијам отвор у кртом платну како бих у овај ледени гроб пустио мало ваздуха. Затим се, полумртав од страха и хладноће, спремих да будан дочекам јутро.

Са изласком сунца, лед је почео да се отапа. Тај и неколико следећих дана проживео сам у некој мешавини бола, нервозе и досаде. Сећам се да сам највећи део времена буљио у свој ручни сат и да ме је споро кретање његових казaljки изнемишљало. Књигу, коју више нисам ни помишљао да читам, користио сам као календар на тај начин што сам за сваки протекли дан пресавијао по једну страницу.

ЧУЛА МЕ ИЗДАЈУ!

Седмог јутра приметих да ми је петролеја остало за још највише 48 сати. Уосталом, за паљење решоа била је потребна снага коју нисам могао да смогнем више од два пута на дан. Залихе намирница такође су се смањиле, а предвече сам са ужасом установио да немам више ниједну пилулу за спавање.

Следећи дан донео ми је још једно изненађење: открио сам да само уз велики напор могу да саберем мисли или да јасно видим неки предмет. „Готово је“, помислих, „разум и чула ми отказују...“

Лежао сам у том полусвесном стању, кад ми се одједном учини да чујем неко пуцкетање. Помислио сам да се негде у леду отвара нова пукотина, али само што сам извирио да осмотрим околину, звука — нестале.

Огорчен, обећах себи да више нећу обраћати пажњу ни на какве шуме. Када се, нешто касније, зачуло брујање мотора, стигао сам зубе и чврсто затворио очи.

☆☆☆

Отворио сам их тек када сам осетио да неко скида са мене шаторско платно. Жмиркајући, гледао сам у лице које се наднело надомном. Било је то лице Греама Бада.

— Здраво, друже — рече доктор, трудећи се да му глас звучи што веселије. — Изгледа да си се прилично намучио ових дана...

Нешто касније, док нас је хеликоптер носио у сигурност, Бад је причао:

— Дилон и ја смо за три дана стигли до базе, али нисмо нашли хеликоптер. Морали смо радио-везом да га затражимо из базе у Мосону, на антарктичком тлу.

Гледао сам у бело пространство под собом.

— Имам једну молбу — рекох. — Желео бих да ми следећих месеца дана не помињеш антарктичко тле!

Јан Холмс

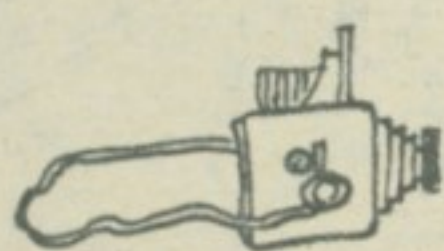

ЕЛОДИ ДИПОН И ЗАВАЊЕНА БРАКА

СЛУЖБЕНО ПУТОВАЊЕ ИСКО-
РИСТИЛА ЈЕ И ЗА СВОЈ ВЕЛИКИ
ЉОБИ -
ФОТОГРАФИСАЊЕ...

✿ МЛАДА НОВИНАРКА
ЕЛОДИ ДИПОН
ДОБИЛА ЈЕ
РЕДАКЦИЈСКИ
ЗАДАТАК:
ДА НАПИШЕ
НЕКОЛИКО
РЕПОРТАЖА
О СТАРИМ
ПРОВАНСАЛСКИМ
ЗАМКОВИМА.
ОДЛУЧИЛА ЈЕ
ДА
ОДСЕДНЕ
КОД
СВОЈИХ
ПРИЈАТЕЉА
ПУЗИ-
ЛАКОВИХ...

ЕЛОДИ ЈЕ ИЗВУКЛА ДАВ-
ЉЕНИКА ИЗ РЕКЕ. БИО
ЈЕ ОНЕСВЕШЋЕН. А КАД
ГА ЈЕ БОЉЕ
ПОГЛЕДАЛА...

ЧЕТВРТ ЧАСА КАСНИЈЕ ЕЛОДИ ЈЕ СТИГЛА
ПРЕД КУЋУ РЕМИЈА И БЛАНШЕ ПУЗИЛАК ...

УРА! НАША ПАРИ-
ЖАНКА ЈЕ СТИГЛА!

ЕЛОДИ! ЛЕПА И СВЕЖА
КАО БУКЕТ ПОЉСКОГ ЦВЕ-
ЋА! ДОБРО СИ ПУТОВАЛА?

ЕЛОДИ ЈЕ СВОЈИМ ДОМАЋИНИМА
ИСПРИЧАЛА О ДОГАЂАЈУ НА РЕЦИ ...

...И ТАДА ЦЕЗАРА
ОДЈЕДНОМ НИЈЕ
БИЛО!

ТАЈ МЕДВЕД НИКАД
СЕ НЕЋЕ ПРОМЕНИ-
ТИ! А ДА МУ
СЕ НЕШТО
ДОГОДИЛО ... ?

© EDITIONS LOMBARD

ТРЕБА ДА ТИ НЕШТО ОБЈАСНИМ,
ЕЛОДИ! НАСЛЕДИЛИ СМО ЈЕДНУ СТАРУ
ТЕТКУ, УДОВИЦУ БЕЗ ДЕЦЕ! СВЕ ТРЕ-
БА ДА ПРИПАДНЕ РЕМИЈУ... И ЊЕГОВОМ
БРАТУ, ТОМ БАДАВАЊИЦИ КОЈИ НИКАД
НИШТА НИЈЕ РАДИО!

РЕМИ ПУЗИЈАК ЈЕ БИО
АУТО-МЕХАНИЧАР. ПОСАО
МУ ЈЕ ДОБРО ИШАО ДАЛИ
ЈЕ ОН ИМАО ВЕЛИКЕ ПЛА-
НОВЕ, СА ЦЕЛИМ НАС-
ЛЕДСТВОМ МОГАО БИ
ДА ОТВОРИ МОДЕРНУ
СЕРВИСНУ СТАНИЦУ.
ПОЛОВИНА
НАСЛЕДСТВА
НЕ БИ БИЛА
ДОВОЉНА ...

КАКО ЈЕ ЦЕЗАР МОГАО ДА ПАДНЕ У
ВОДУ? МОРАО ЈЕ ДА ЗНА ДА ТАЈ
МОСТИЋ НИЈЕ СИГУРАН! ДА СЕ УТО-
ПИО ... КО БИ ПОВЕРОВАО У НЕСРЕ-
ЋАН СЛУЧАЈ?

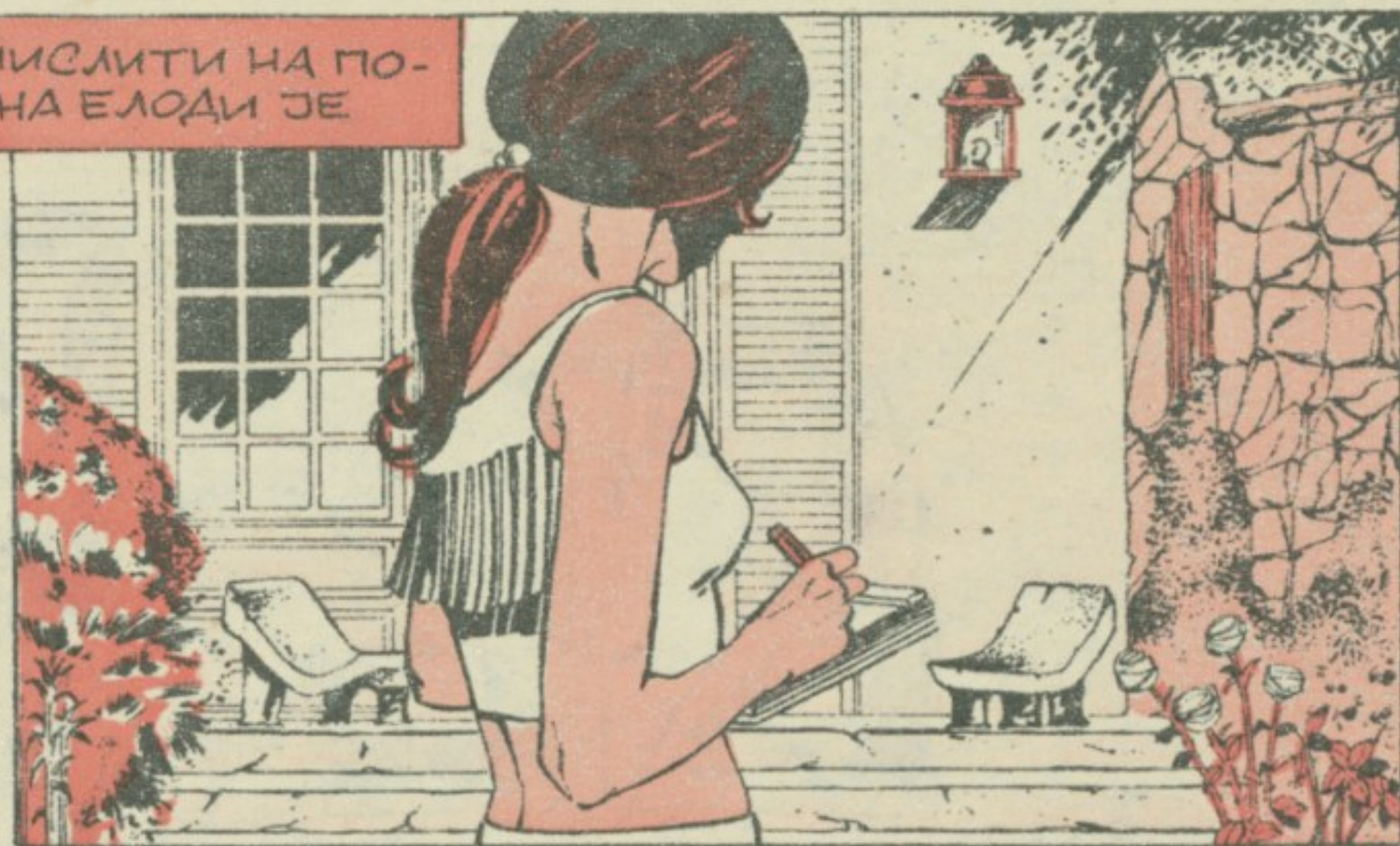

ДА... СВАКАКО! ДАЛИ, АКО ТО
НИЈЕ БИО НЕСРЕЋАН СЛУЧАЈ?

Али, требало је мислити на по-
сао. наредних дана елоди је
правила скице
замкова...

Ипак, често се враћала на место несреће...

Хм... нешто масно
и зеленкасто на
даскама! оклиз-
нула сам се и са-
ма...

Ова течност ми је
позната... ал' не могу
да се сетим шта је!

Тражите нешто, гос-
пођице Дипон?

© EDITIONS LOMBARD

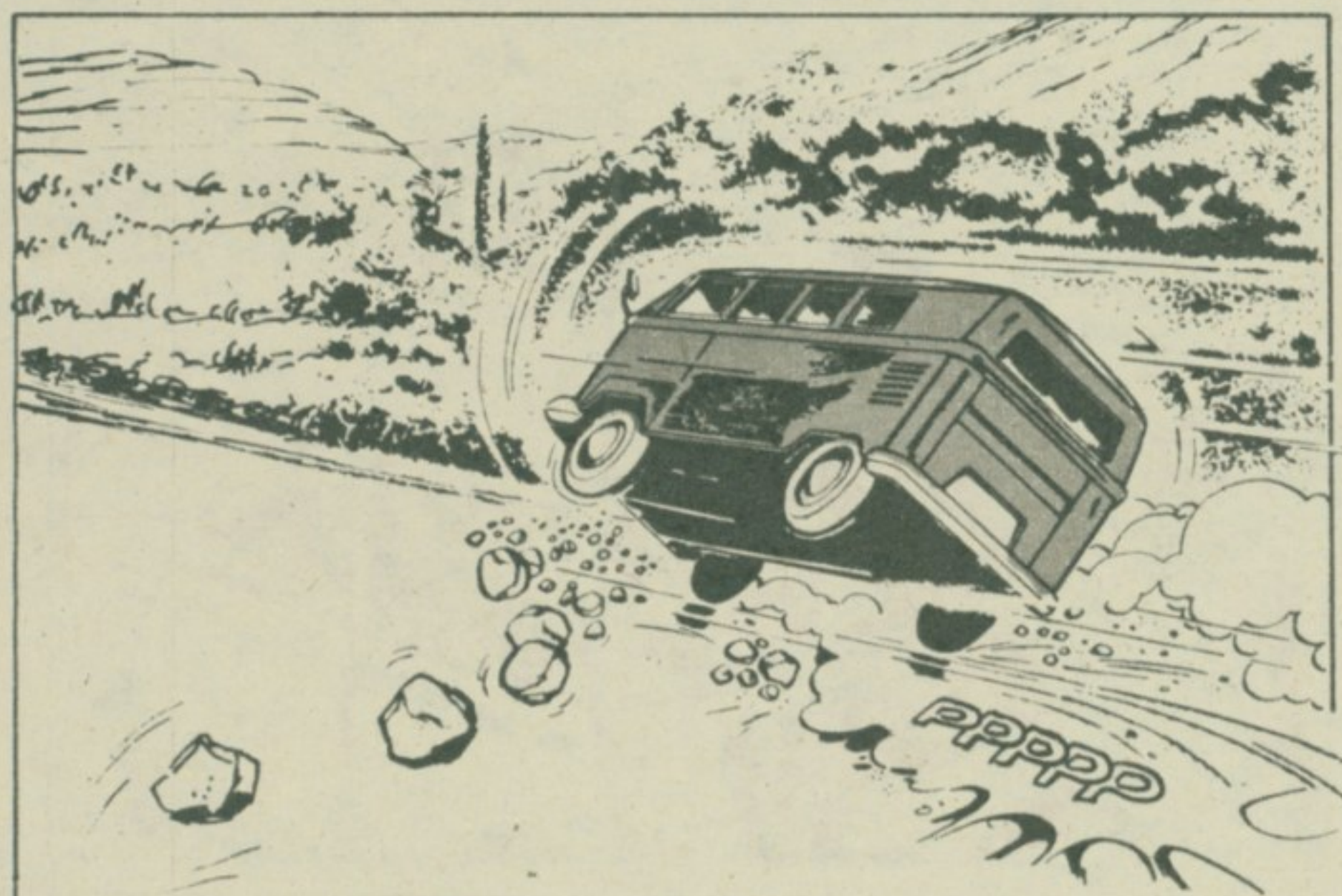

Ово место је опасно! Ја сам Фаб-
рије азарио, пријатељ и ортак
пузилакових! често су ми
причали о
вама!

Те вечери за
столом се нашао
и Цезар... није
био баш пријатан
гост...

...Доста ми је ваших савета! мени је
згодно да прелазим преко топ мости-
ћа... краћи ми је пут... и прелазим преко
њег ако треба и сто пута
дневно!

© EDITIONS LOMBARD

ЕЛОДИ
ВИШЕ НИЈЕ
СУМЊАЛА;
РЕМИ
ПОКУШАВА
ДА СЕ
ОСЛОБОДИ
СВОГ
БРАТА!
ТОП
ЈУТ-
РА...

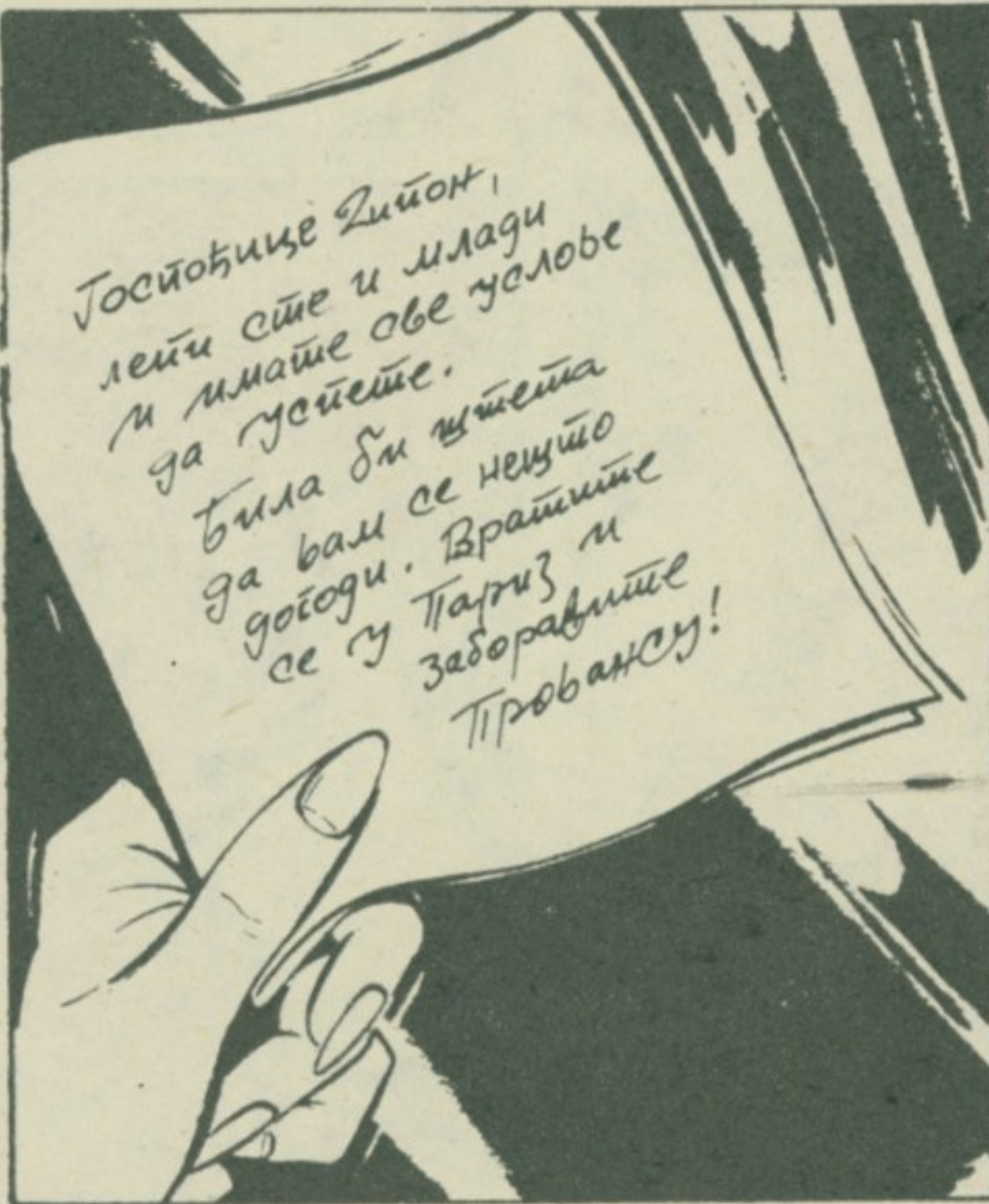

ЕЛОДИ, МИ ОДЛАЗИМО ПОСЛОМ У ЕКС!
КАД УСТАНЕШ... ПОГЛЕДАЈ У САЛОН...
ТАМО НА СТОЛУ ЈЕ НЕКО ПИСМО
ЗА ТЕБЕ!

ПИСМО ИЗ ПАРИЗА... АНОНИМНО!
НИШТА НЕ РАЗУМЕМ...

Госпођице Зинтон,
лежи сине и млади
и имаће обе услове
да устате.
Била би чудесна
да вам се нешто
догоди. Враћаше
се у Париз и
заборавише
Провансу!

"ЗАБОРАВИТЕ ПРОВАН-
СУ"... КАО ДА ПО НАРЕЂЕ-
ЊУ МОЖЕ НЕШТО ДА
СЕ ЗАБОРАВИ! ПОШ-
ТАНСКИ ЖИП ЈЕ ОД
УТОРКА, 30. ЈУНА...
ХМ!

© EDITIONS LOMBARD

ПОСЛУЖИЛИ СУ СЕ
НЕКИМ ПОЗНАНИКОМ
ИЗ ПАРИЗА ДА БИ
МЕ ОТЕРАЛИ ОДАВДЕ!
АЛИ, МЕНЕ НИЈЕ
ЛАКО УПЛАШИТИ!
ПОГОВОРУ САД,
КАД ИМАМ ТРАГ
КОЈИМ МОГУ
ДА ПОЋЕМ...

ДА ВИДИМО! БЛАНША И АЗАРИО СУ
БИЛИ ОВДЕ 29-ОГ, У ПОНЕДЕЉАК,
ЦЕО ДАН! И РЕМИ
ЈЕ БИО ТУ... АЛИ
СУ ПА У 19 ЧАСО-
ВА ПОЗВАЛИ ЗБОГ
НЕКЕ ПОПРАВКЕ!
ВРАТИО СЕ
ТЕК УЈУТРУ!
ТРЕБА
НАЈПРЕ
УТВРДИ-
ТИ...

АЛО, ЈЕ ЛИ ТО ЦЕНТРА-
ЛА У ЕКСУ? ГОСПОЋИ-
ЦЕ, ДОБИЛИ СМО РА-
ЧУН ПА БИХ ХТЕЛА
ДА ПРОВЕРИМ... МО-
ЖЕТЕ ЛИ МИ РЕЊИ
ЦЕНУ НАШИХ РАЗГО-
ВОРА С ПАРИЗОМ?
ДА, ОВИХ ПОСЛЕДЊИХ
ДАНА!

ЕВО! ЈЕДАН РАЗГОВОР
У НЕДЕЉУ ОД 10 МИНУТА
55 ФРАНАКА... ДРУГИ У
ПОНЕДЕЉАК ОД 13 МИ-
НУТА 48 ФРАНАКА...

АЛИ? КАКО ЈЕ ТО МОГУЋЕ,
ГОСПОЋИЦЕ? РАЗГОВОР ОД
ПОНЕДЕЉКА ЈЕ ДУЖИ А
ЈЕФТИНИЈИ?

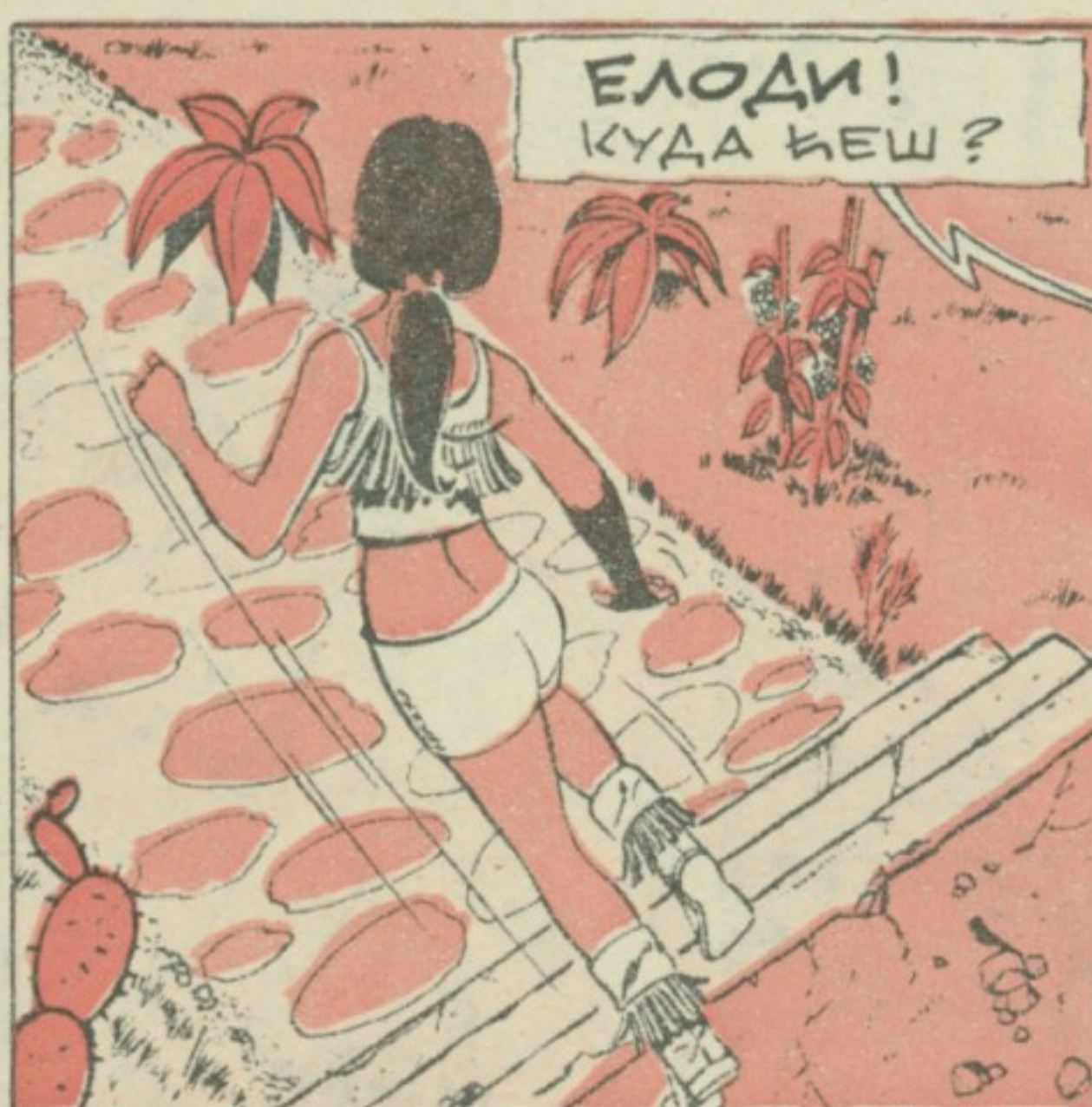

ТО ЈЕ БИО
НОЋНИ РАЗГОВОР...
А ТИ РАЗГО-
ВОРИ СУ
ЗА
ТРЕЋИНУ
ЈЕФТИ-
НИЈИ!

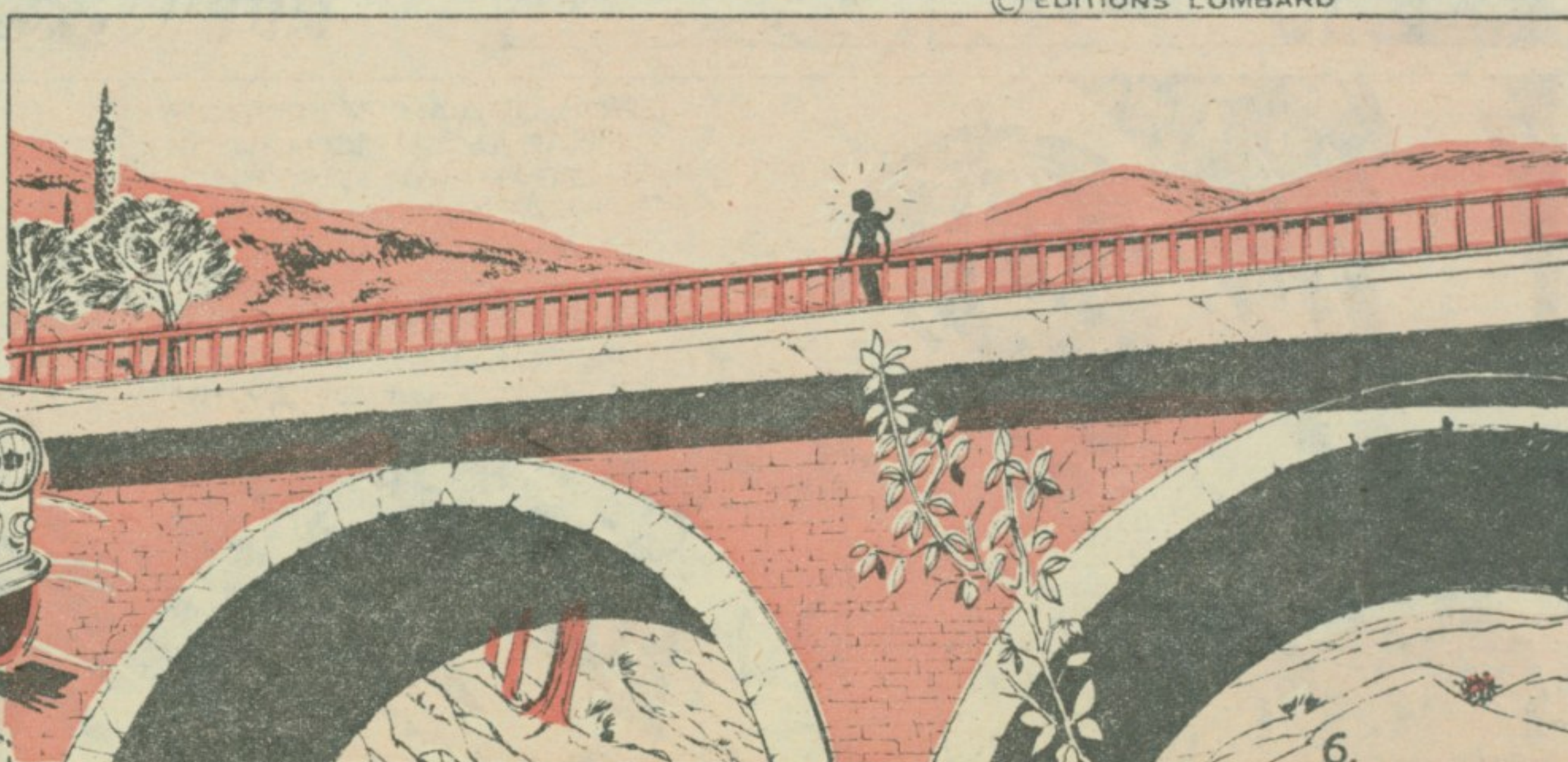

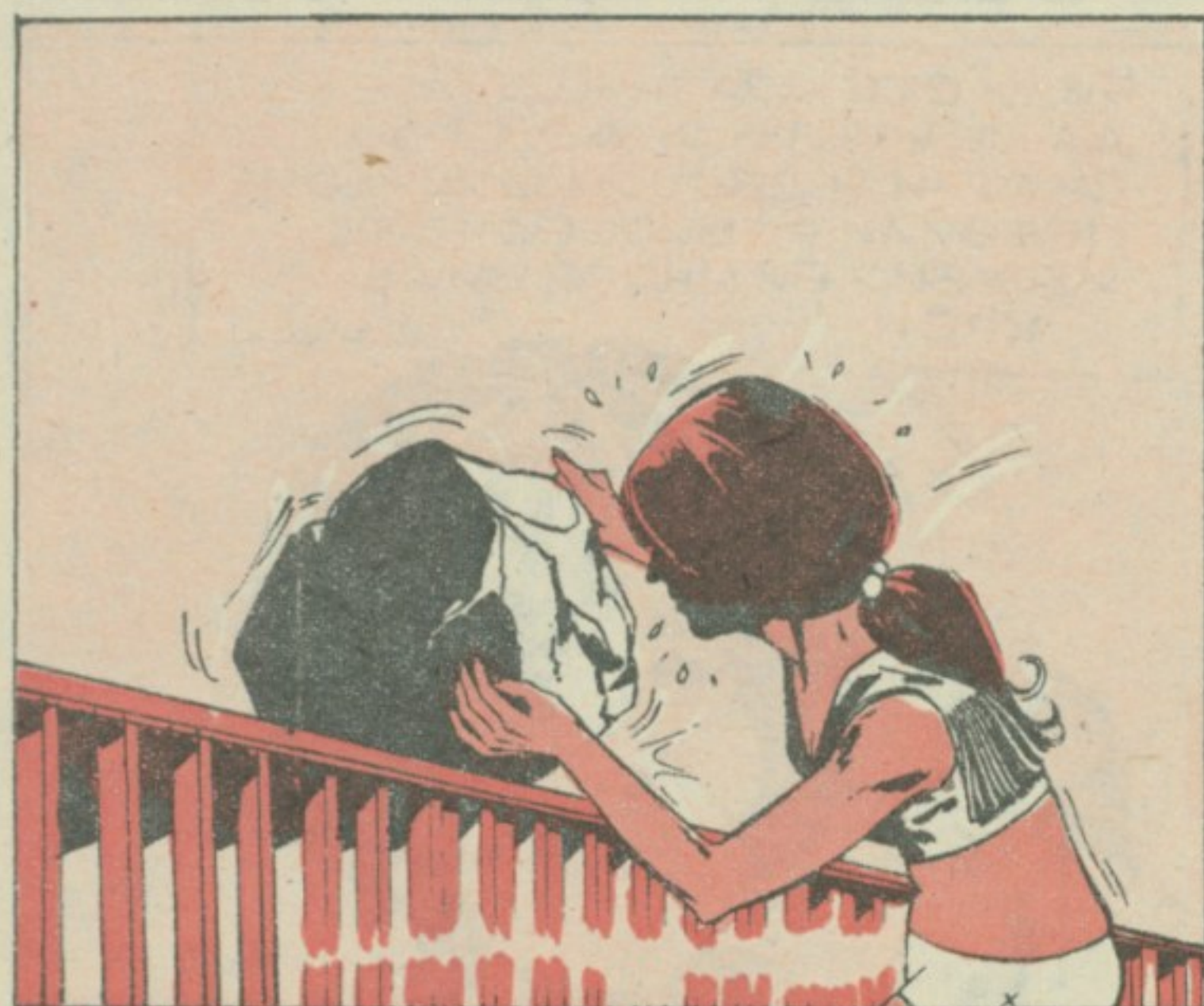
JARRY

5.

© EDITIONS LOMBARD

ПРОКЛЕТА ДЕВОЈКА! ОТКУД
ЈОЈ ЈЕ ПАЛО НА ПАМЕТ ДА СЕ
ИГРА ДЕТЕКТИВА! АЛИ, ПРЕ-
СЕШЋЕ ЈОЈ ТО! ЈА ЋУ...

БАЦИТЕ ТО,
ФАБРИЋЕ!
ИГРА ЈЕ
ЗАВРШЕНА!

КУКАВИЦА СТЕ...
ИНАЧЕ СЕ НЕ БИСТЕ
СЛУЖИЛИ ТАКО
ПОДЛИМ СРЕД-
СТВИМА!

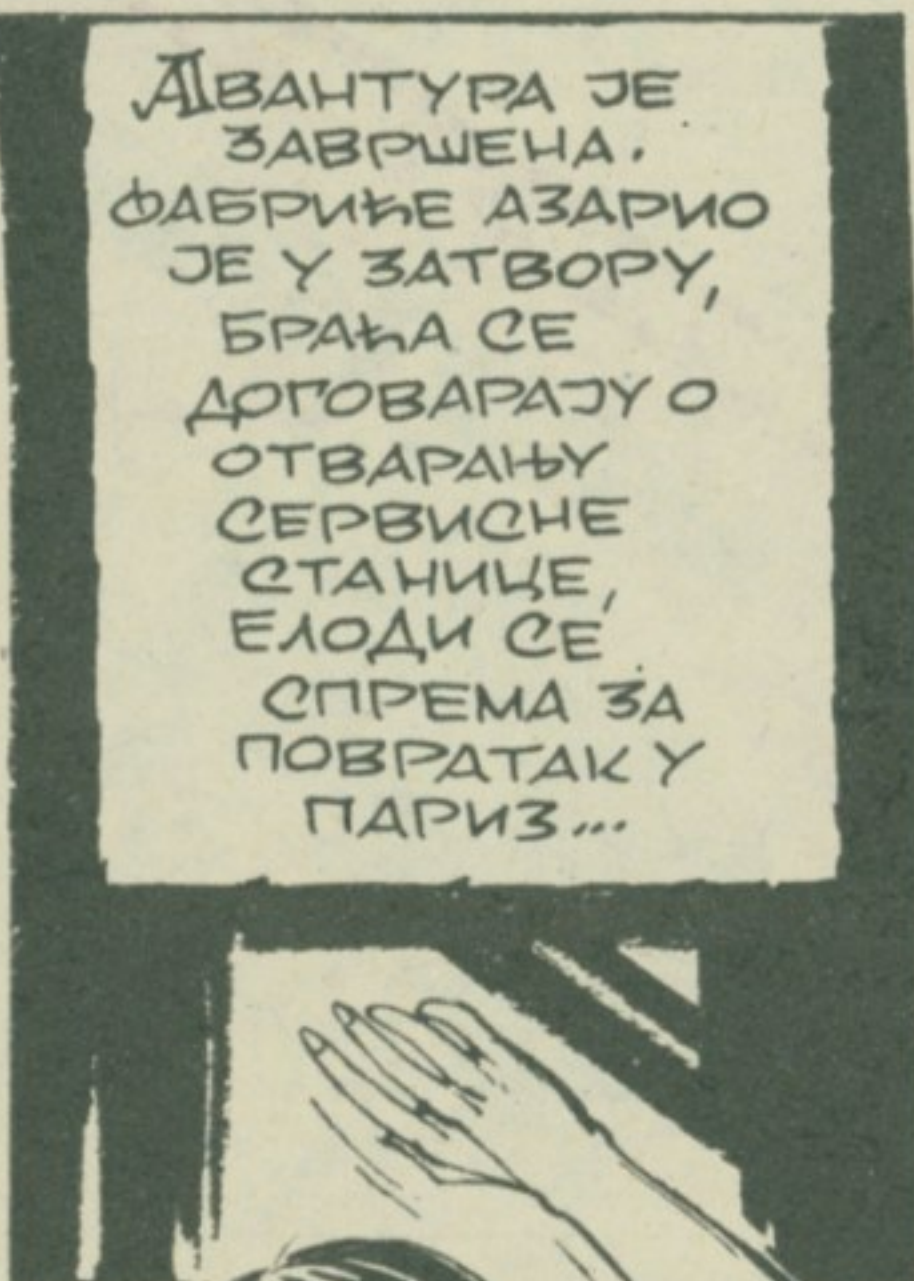

© EDITIONS LOMBARO

РЕМИ ЈЕ БИО РАЊЕН У РАМЕ АЛИ
ОЗЛЕДА НИЈЕ СМРТОНОСНА. ЦЕЗАР
ЈЕ ПРИТЕКАО БРАТУ У ПОМОЋ. СВИ
СУ ИЗГЛЕДИ ДА ЋЕ СЕ БРАЋА СЛО-
ЖИТИ...

АВАНТУРА ЈЕ
ЗАВРШЕНА.
ФАБРИЋЕ АЗАРИО
ЈЕ У ЗАТВОРУ,
БРАЋА СЕ
ДРГОВАРАЈУ О
ОТВАРАЊУ
СЕРВИСНЕ
СТАНИЦЕ,
ЕЛОДИ СЕ
СПРЕМА ЗА
ПОВРАТАК У
ПАРИЗ...

БИЛИ СТЕ СЈАЗНИ, ЦЕЗАРЕ!
ДА СЕ НИСТЕ ОНАКО БРЗО
СНАШЛИ И СВОЈОМ КОШУЉОМ
ПРЕВИЛИ РЕМИЈЕВО РАМЕ,
ИЗГУБИО БИ МНОГО ВИШЕ
КРВИ!

КАД ВАС ПУТ ПОНОВО НАНЕ-
СЕ У ПРОВАНСУ, НЕ ЗАБОРА-
ВИТЕ ДА СВРАТИТЕ НА СЕР-
ВИСНУ СТАНИЦУ БРАЋЕ
ПУЗИЛАК! СВЕ УСЛУГЕ
БИЋЕ БЕСПЛАТНЕ!

ОБЕЋАВАМ! ЋАО,
ЦЕЗАРЕ!

КРАЈ

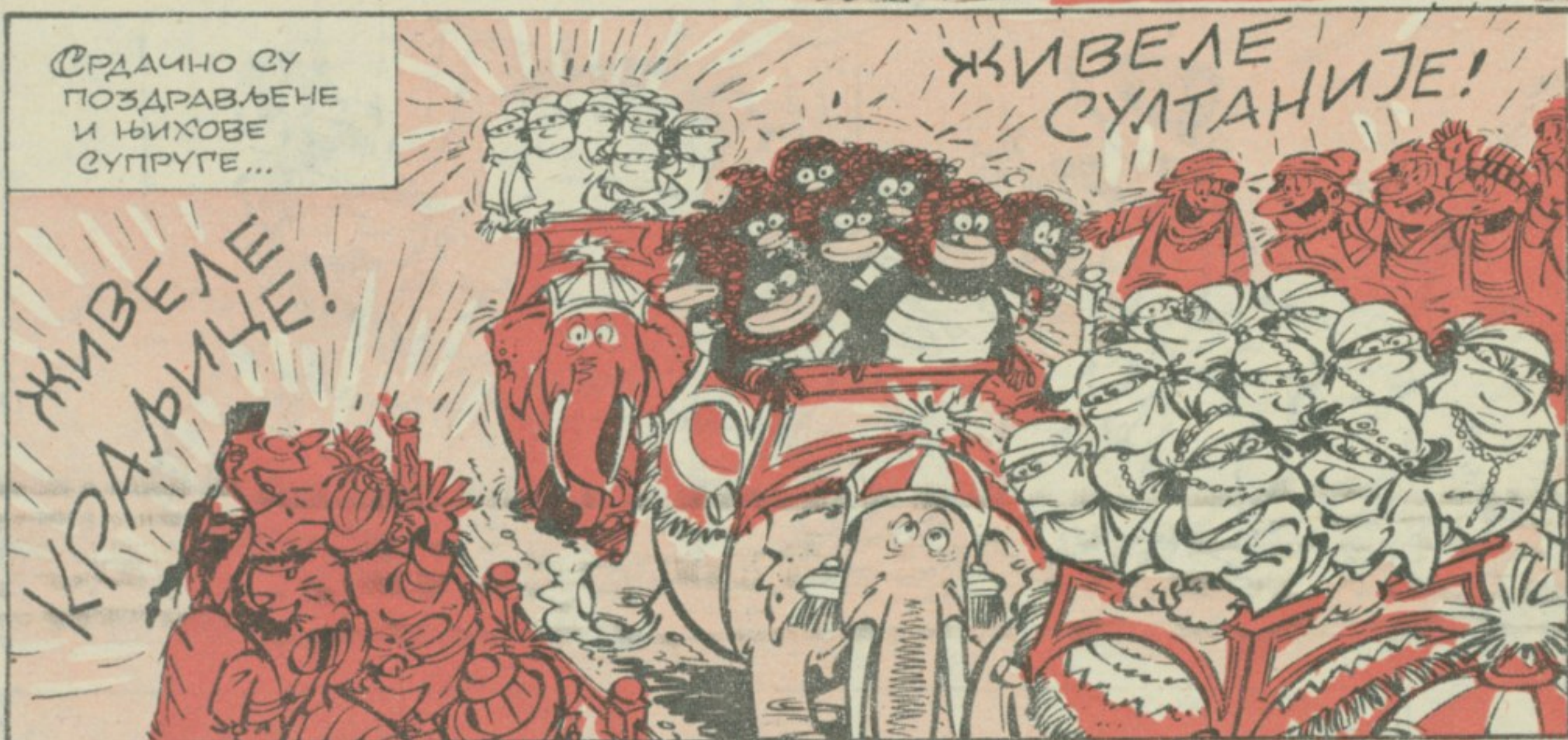
ИЗНОГУД И ЦРНА МАГИЈА

У СЈАЈНОМ ГРАДУ
БАГДАДУ СВЕ ЈЕ У ЗНАКУ
СВЕЧАНОСТИ.
КАЛИФУ
ХАРУНУ ЕЛ ПУСАХУ
ДОШАО ЈЕ
У ПОСТЕ
КРАЉ ЈЕДНЕ
АФРИЧКЕ
ДРЖАВЕ...

СРДАЧНО СУ
ПОЗДРАВЉЕНЕ
И ЊИХОВЕ
СУПРУГЕ...

ЖИВЕЛЕ
КРАЉИЦЕ!

ВЕЛИКИ ВЕЗИР
ИЗНОГУД САМЕКАО
ЈЕ СВОЈ КОЛЕПУ
ВЕЛИКОГ ВРАЧА
БУМПУГА...

ДОК СУ СУПРУГЕ ВЛАДАРА ПОСЕТИЛЕ
ПРЕДИОНИЦУ СВИЛЕ...

ВЕЛИКИ ВЕЗИР И ВЕЛИКИ ВРАЧ РАЗМЕЊИВАЛИ СУ
ИСКУСТВА...

ПА ДРАГИ МОЈ КОЛЕГА, ШТА
ВИ РАДИТЕ СА ЉУДИМА КО-
ЈИХ ЖЕЛИТЕ ДА СЕ ОСЛО-
БОДИТЕ?

ТО ЈЕ БАР
ЛАКО, КО-
ЛЕГА
ДРАГИ!
ЖЕЛИТЕ
ДА ВИ-
ДИТЕ?

ОХ, ДА...
ДА!

ПОТРЕБНО
МИ ЈЕ
МАЛО
ЗЕМЉЕ
ИЛОВА-
ЧЕ!

ДИЛАТЕ, НАБАВИ
МИ ИЛОВАЧЕ...
АД' ПРВО-
КЛАСНЕ!

ОДМАХ,
ГОСПО-
ДАРУ!

ЕВО, ГОСПО-
ДАРУ!

РЕЦИТЕ, ДРАГИ
КОЛЕГА, ЈЕ Л' ВАМ
ОВАЈ МОМАК ПОСЛУ-
ШАН?

ТО ЈЕ ДИЛАТ
ЛАРАТ, МОЈА
ДЕСНА РУКА!
ОД ЊЕГА
МОГУ СВЕ
ДА ЗАХТЕ-
ВАМ!

ОДЛИЧНО, ДРАГИ МОЈ КОЛЕГА,
ЈЕР ЋУ МОРАТИ ЈОШ
НЕШТО ДА ТРАЖИМ
ОД ЊЕГА!

А ШТА ТО,
ДРАГИ КОЛЕГА?
РОЂЕНДАНСКИ
КОЛАЧ?
НАРГИЛЕ? ТА-
ЊИР СУПЕ?
ПЛАСТ
СЕНА?

НЕ, НЕ, ДРАГИ МОЈ
КОЛЕГА, НИШТА ОД
СВЕГА ТОГА ... САМО
ЈЕДНУ ДЛАКУ ... ВЛАС
КОСЕ С ЊЕГОВОГ
ТЕМЕНА!

ДЛАКУ?

ОДМАХ ДА СИ ЈЕ
ДАО, ДИЛАТЕ!

ВИДИТЕ, ДРАГИ МОЈ КО-
ЛЕГА, ОД ИЛОВАЧЕ
САМ ИЗВАЈАО ФИ-
ГУРИЦУ...

ОХ! ПРОСУ
МИ СЕ
СУПА!

ЕВО
ДЛАКЕ,
ГОСПОДА-
РУ!

ФУЈ!
МОКРА
ЈЕ ОД
СУПЕ!

НИШТА НЕ МАРИ,
КОЛЕГА МОЈ
ДРАГИ ... ВИДИТЕ,
ЗАЛЕПИЋУ ТУ
ДЛАКУ НА ГЛАВУ
ОВЕ ФИГУРИ-
ЦЕ...

А САД, ДРАГИ
МОЈ КОЛЕГА,
ПОТРЕБНА
МИ ЈЕ ЈОШ
ИГЛА!

ДИЛАТЕ, ИГ-
ЛУ!

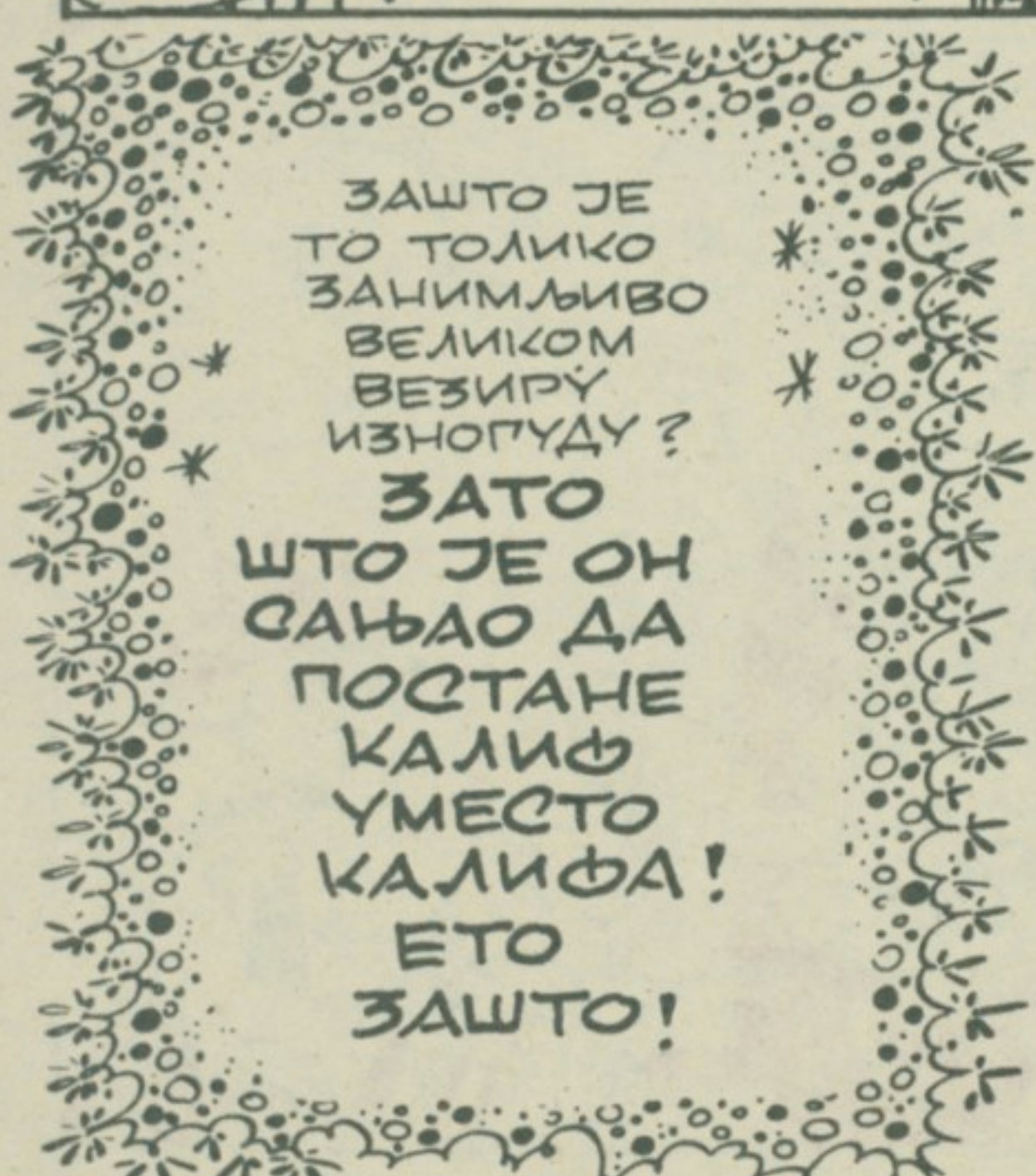
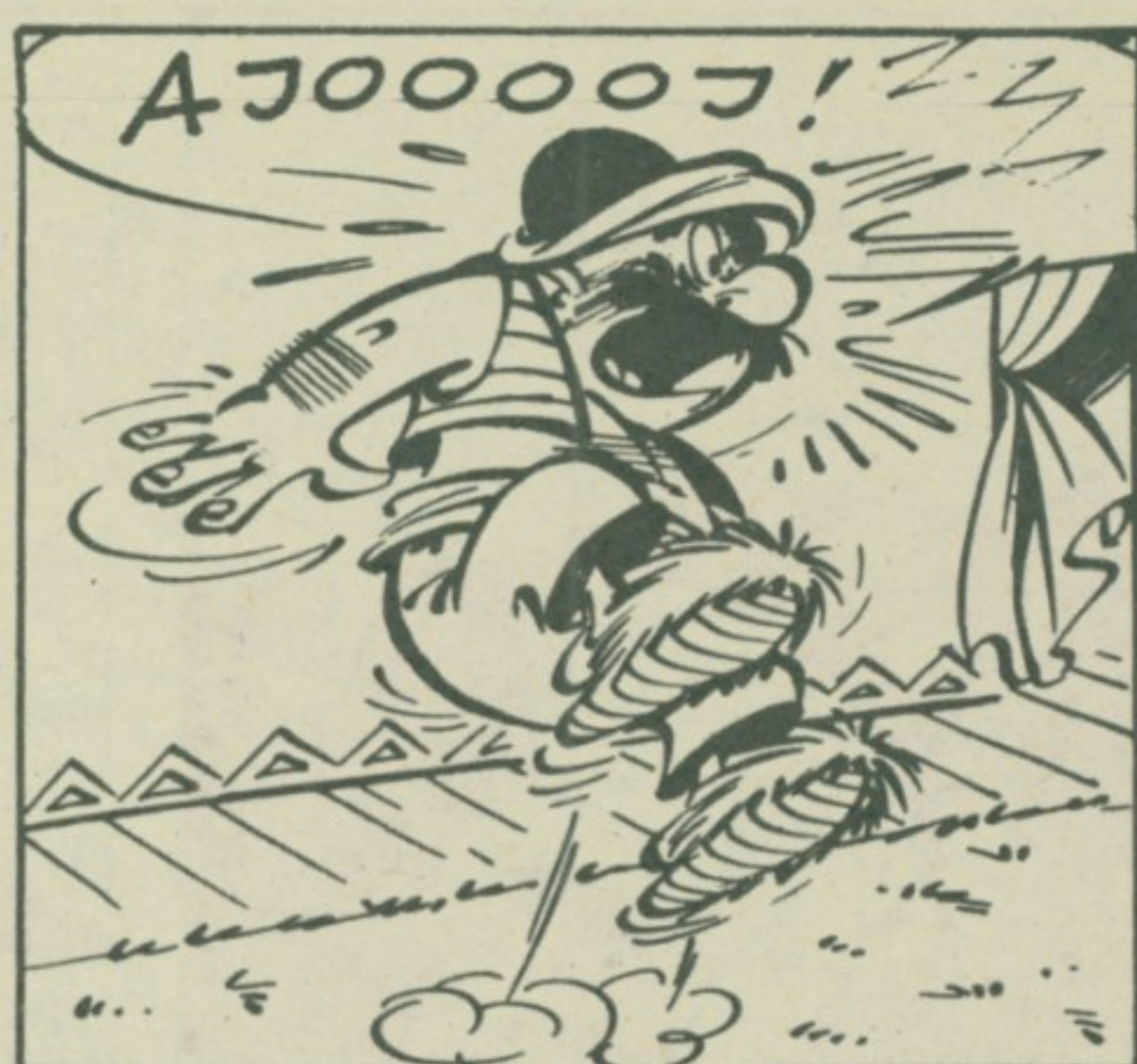
ЕВО, ГОСПО-
ДАРУ! УПРАВО
САМ ЈЕ НАШАО У
ПЛАСТУ СЕНА!

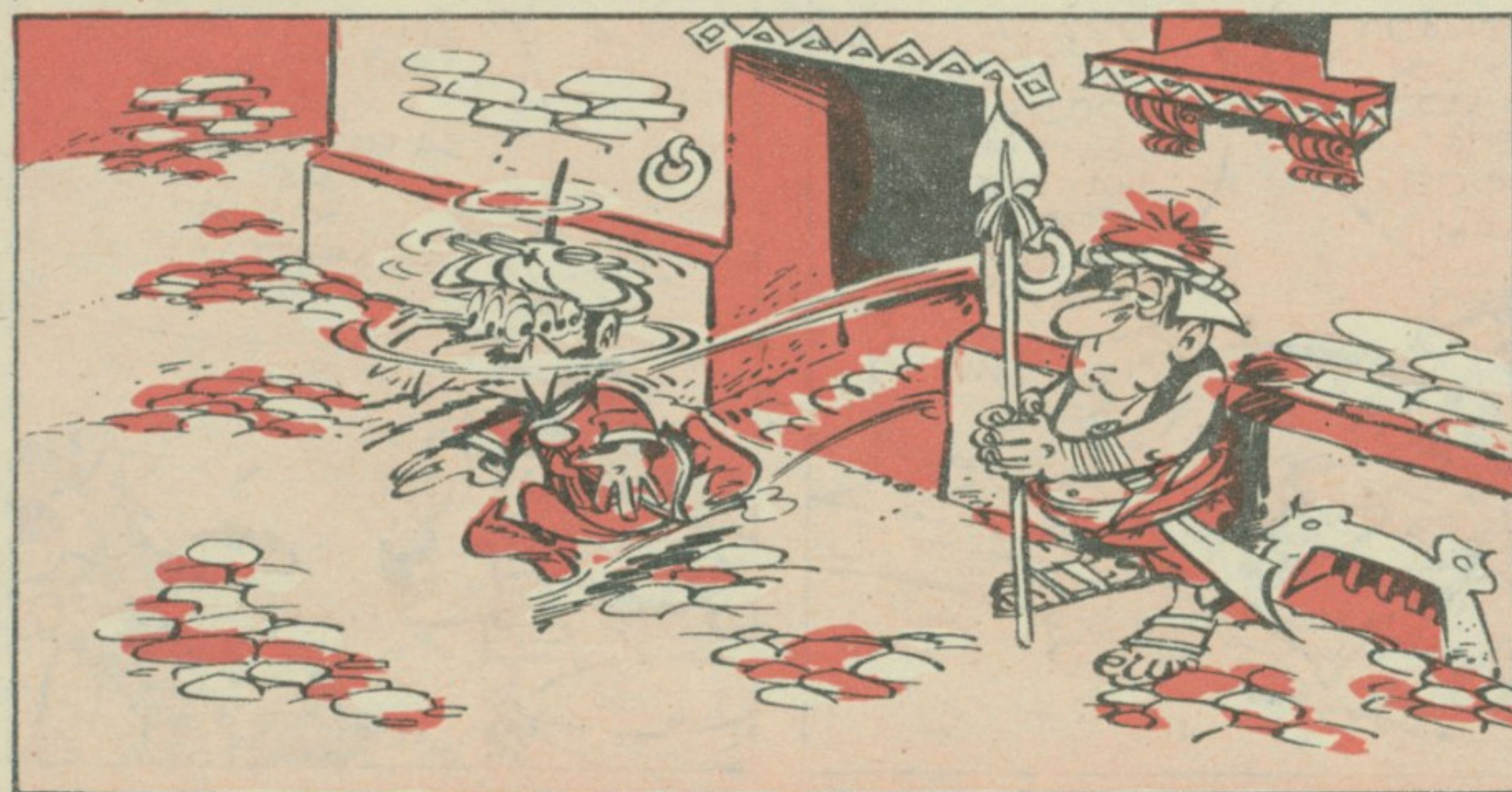

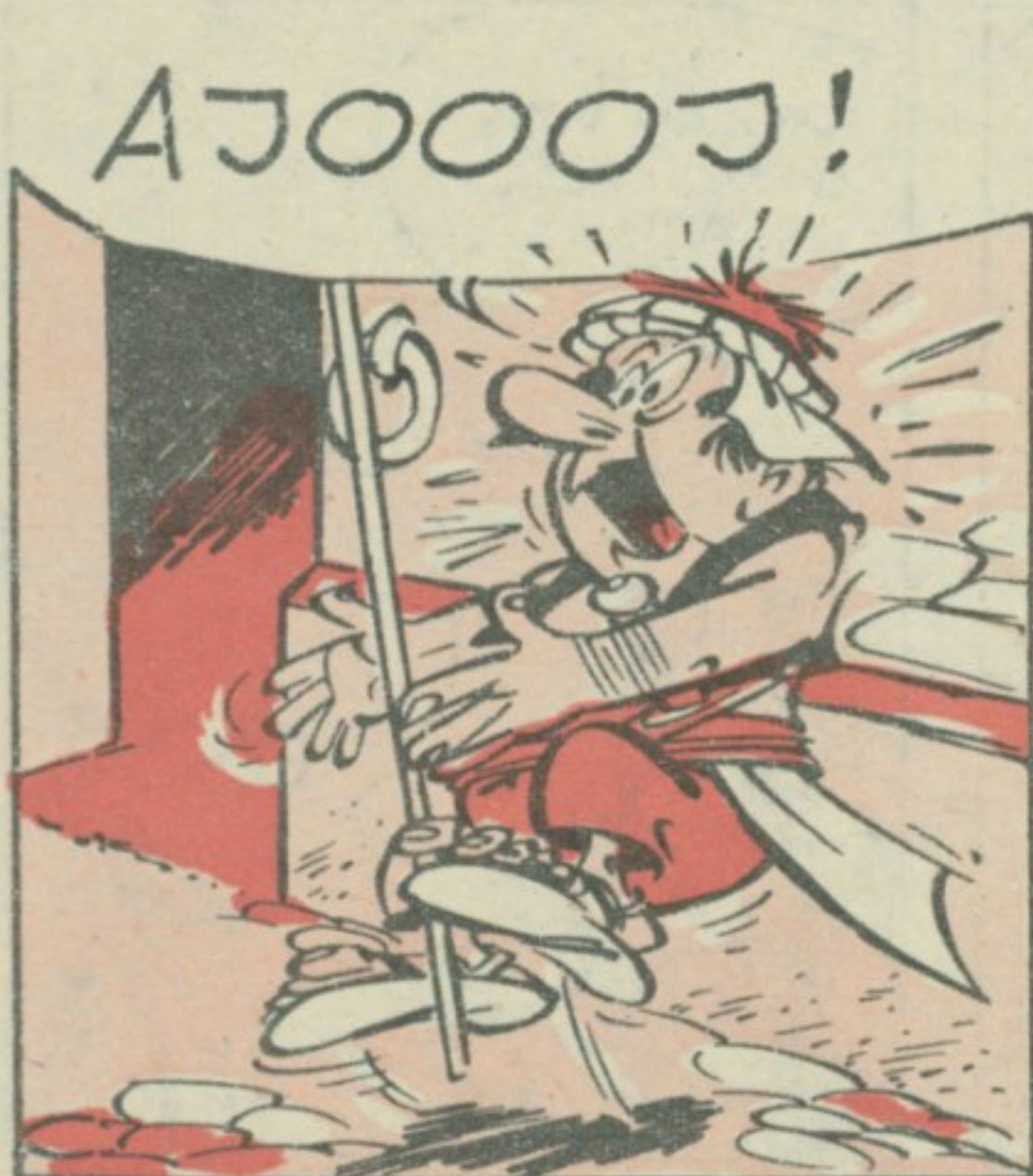
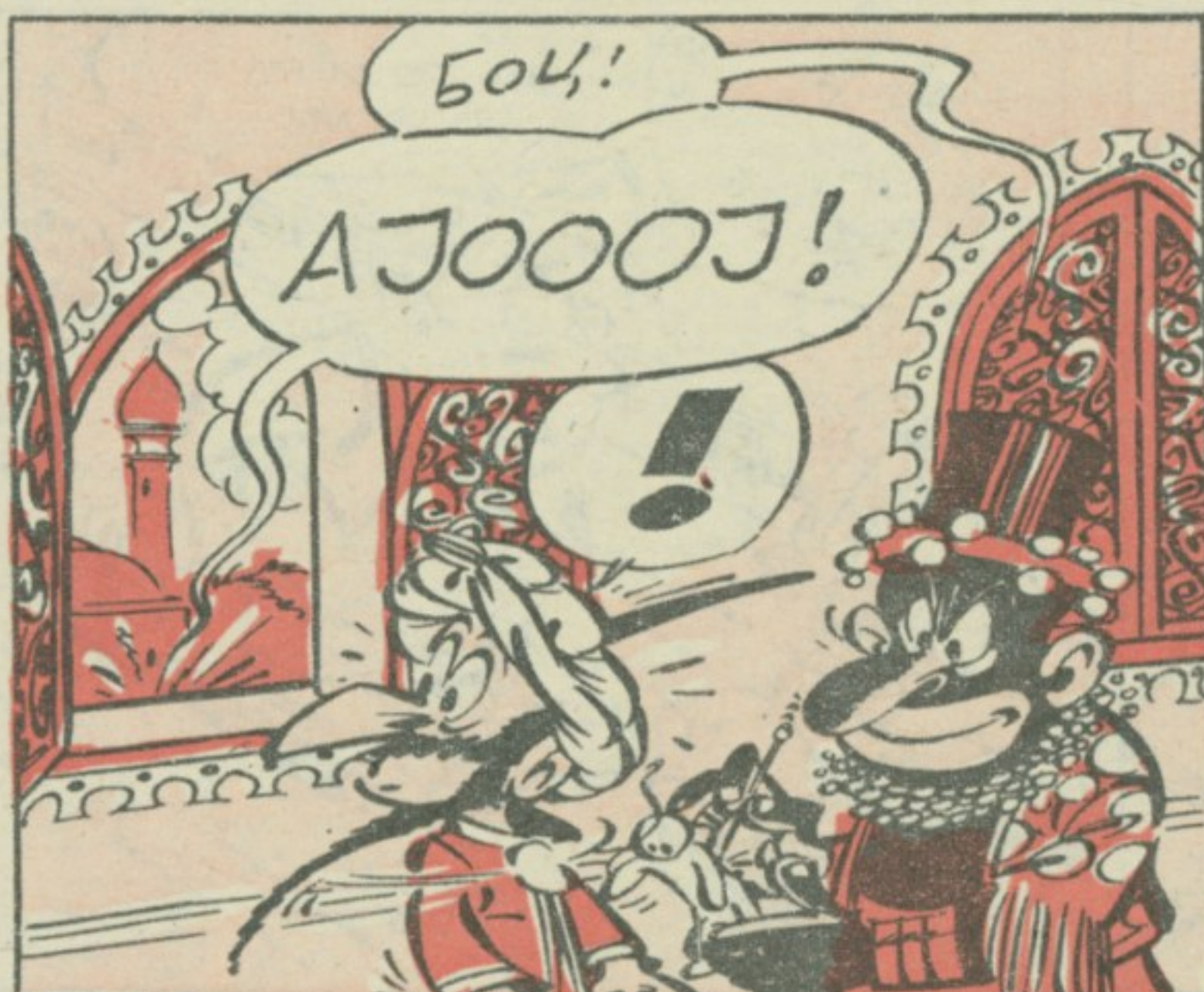
ХВАЛА, ДРА-
ГИ МОЈ КО-
ЛЕГА, САД
ЋУ ОВОМ
ИГЛОМ
УБОСТИ
ФИГУРИЦУ
И...

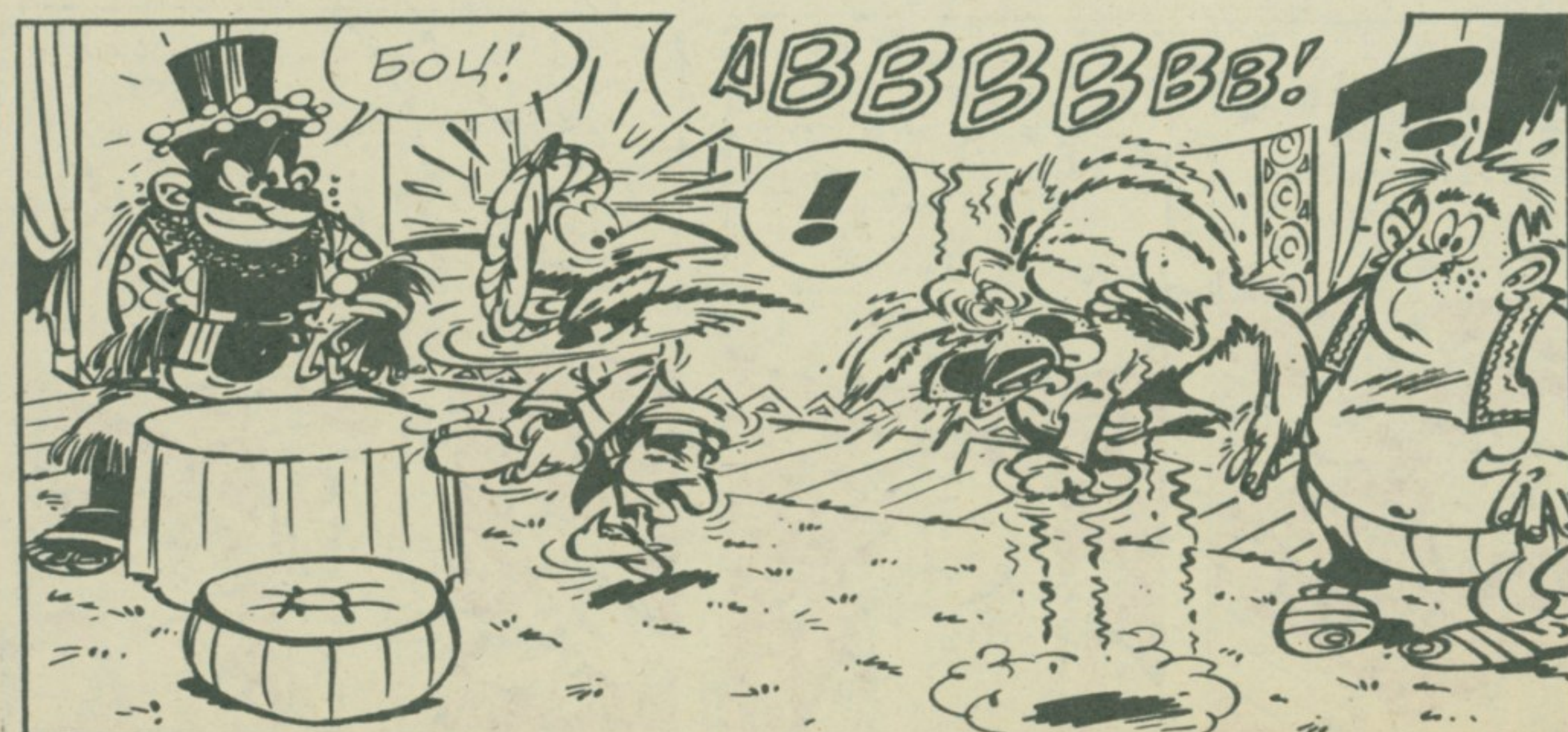

АЈООООО!

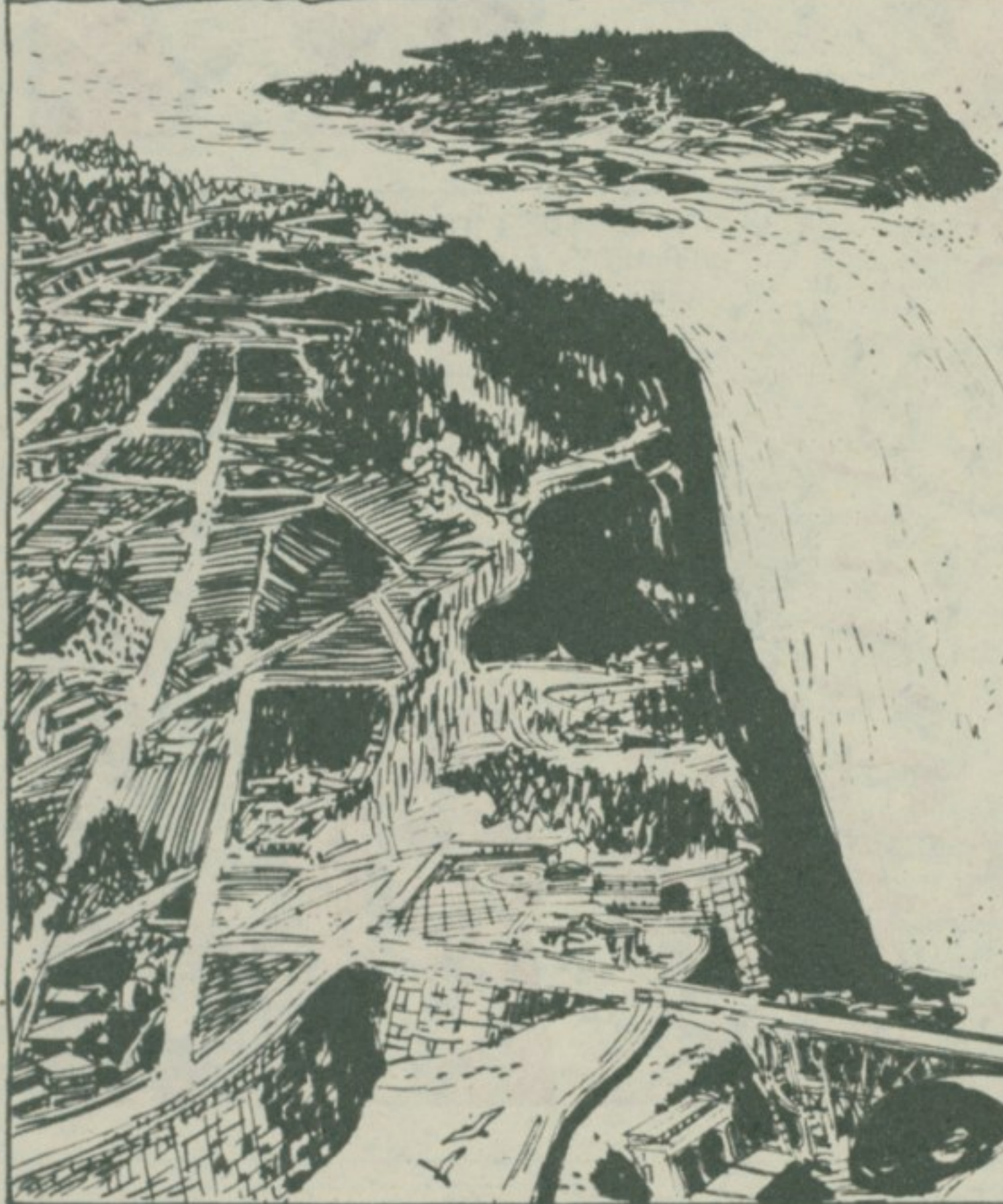

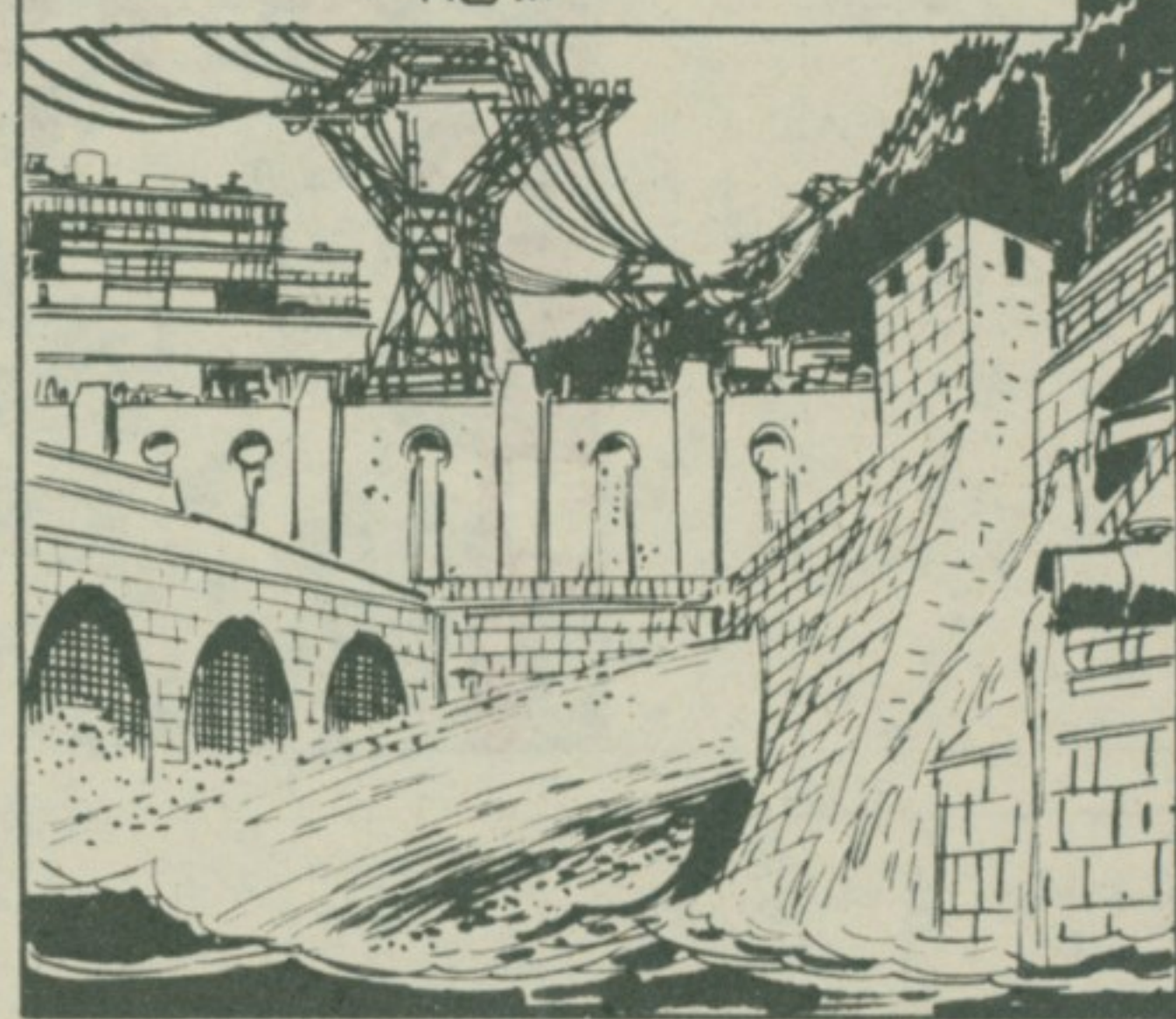
ВЕЛИКЕ
АВАНТУРЕ
МИРА И
РАТА

КАД ЈЕ НЕСТАЛА НИЈАГАРА

НИЈАГАРИНИ ВОДОПАДИ ПРЕДСТАВ-
ЉАЈУ ЈЕДНО ОД НАЈВЕЋИХ ЧУДА
ПРИРОДЕ. СВАКОГ СЕКУНДА
ОПРОМНА ВОДЕНА МАСА ОД 6000
КУБНИХ МЕТРА ОБРУШАВА
СЕ СА ВИСИНЕ ОД 49 ДО 54
МЕТРА.

ВОДОПАДИ КОЈЕ ГОДИШЊЕ
ПОСЕЋУЈУ МИЛИОНИ ТУРИСТА
ПОКРЕЋУ ЊИНСКЕ ТУРБИ-
НЕ...

СРЕДИНОМ ПРОШЛОГ ВЕКА
НА ОВОМ МЕСТУ НАЛАЗИЛО СЕ
САМО НЕКОЛИКО КУЋА...

У ЈЕДНОЈ ОД ЊИХ, МАРТА 1848...

ПИТАМ СЕ, ТЕТКА
АНИ, КАКО МОЖЕТЕ
ДА ЖИВИТЕ У
ТОЛИКОЈ БУ-
ЦИ!

ПА, ЏИМИ, ЗЕМ-
ЉА ЈЕ ОВДЕ
ДОБРА И ПЛО-
ДНА...

...А НА ХУКУ СЕ ЧОВЕК
ПРИВИКНЕ! ЧУЈЕШ ЈЕ
САДА ЈЕР СИ ТЕК СТИ-
ГАО ИЗ ФИЛАДЕЛФИЈЕ;
ПОСЛЕ НЕКОЛИКО
ДАНА НЕЋЕШ НА
ТО ВИШЕ ОБРА-
ЋАТИ
ПАЖ-
ЊУ!

ИСТИ-
НА ЈЕ,
ЏИМИ,
ВИДЕ-
ЋЕШ!

ТЕ НОЋИ ЏИМИ НИЈЕ
ЗАСПАО...

ПРОКЛЕТИ ВОДОПАД!
ТОЛИКО ХУЧИ ДА
НЕ МОГУ ДА
СПАВАМ!

ПОСЛЕ НЕКОЛИКО ДАНА...

ЗАИСТА, КИТИ,
БИЛА СИ У
ПРАВУ; ХУКУ
ВОДОПАДА
ГОТОВО ВИШЕ
И НЕ ЧУЈЕМ!

ПА, ЈА
САМ ТИ
РЕКЛА!

ВОДОПАДИ СУ НЕСТАЛИ! НА ОВЕ РЕЧИ
СВИ СУ ПРЕСТРАВЉЕНИ ПОТРЧАЛИ
ПРЕМА РЕЦИ...

...И ЗАСТАЛИ ПРЕНЕ-
РАЖЕНИ!
**НИЈАГАРА
ЈЕ НЕСТАЛА!**

АЛИ...
КАКО ЈЕ
ТО МО-
ГУЋЕ?

НЕ
МОЖЕ
БИТИ...
НЕ
МОЖЕ
БИТИ...

ХАЈДЕ-
МО...
ИДЕМО
ДА
ВИДИ-
МО!

БЛАТО...
САМО БЛА-
ТО...

ИДЕМ ДА
ВИДИМ!

ЏИМИ, НЕ БУДИ
ЛУД! АКО
ВОДА НА-
ИЋЕ?

ИДЕМ
ДА ВИ-
ДИМ,
ТЕЧО!

НИЈЕ, ВОДА СЕ НИЈЕ ВРАТИЛА. СВАКУЛО
ЈЕ, ЗОРА ЈЕ ЗАТЕКЛА ЛУДЕ У КОРИТУ
РЕКЕ...

ДРУГИ СУ СЕ ПОПЕЛИ НА ОПРОМНУ СТЕ-
НУ СА КОЈЕ ЈЕ ВОДА ДО ЈУЧЕ ПАДАЛА...

У МУЉУ СУ НАШЛИ МНОГО СТАРИХ ИН-
ДИЈАНСКИХ ПРЕДМЕТА...

ПЛЕДАЈТЕ, НАШАО САМ
НЕТОМА-
ХОВК!

А ОВО ЈЕ
ОГРИЦА НЕ-
КОП ПОГЛАВИ-
ЦЕ!

...САДТУ ВОДЕ ВИ-
ШЕ НИЈЕ БИЛО...

ЗАШТО ЈЕ
ВОДА
НЕСТАЛА?

ЕВО ШТА СЕ ДОГОДИЛО. У НОЋИ 27.
МАРТА ДВА ШУМАРА КРЕНУЛА СУ У
ЛОВ УЗ РЕКУ, УЗВОДНО ОД ВОДОПА-
ДА...

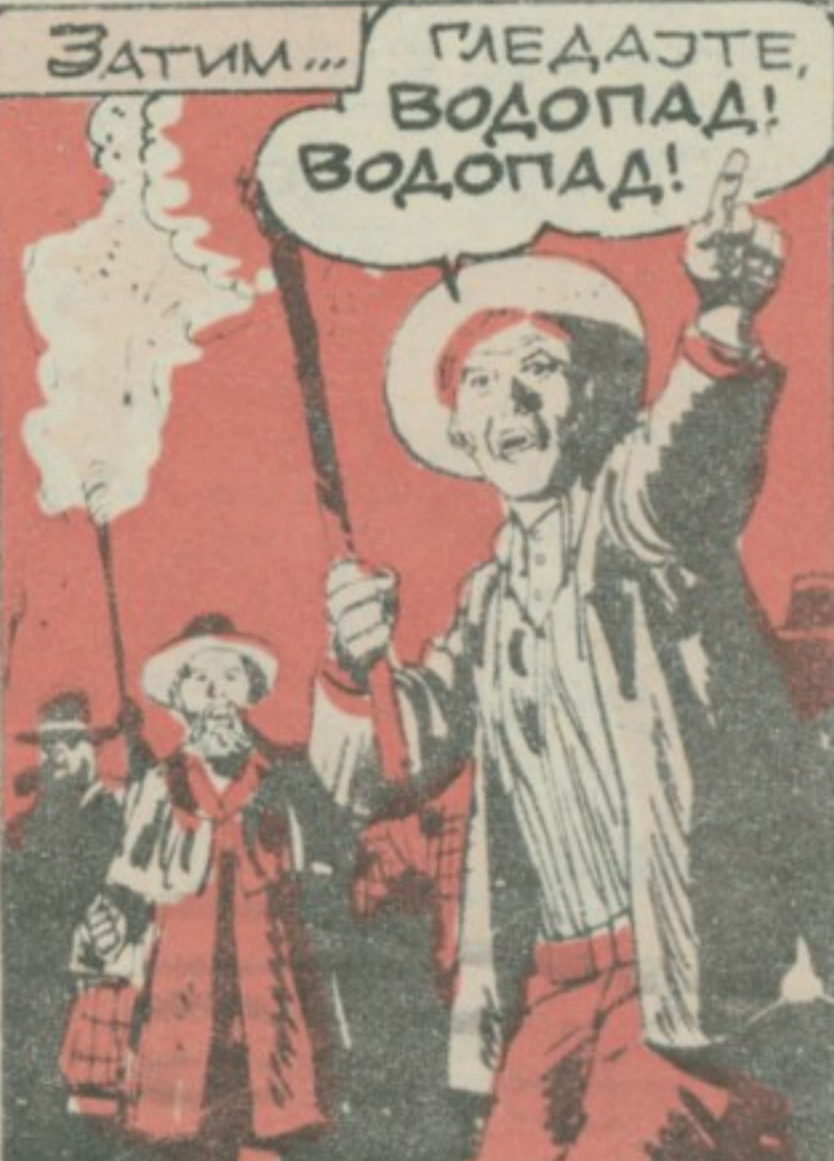
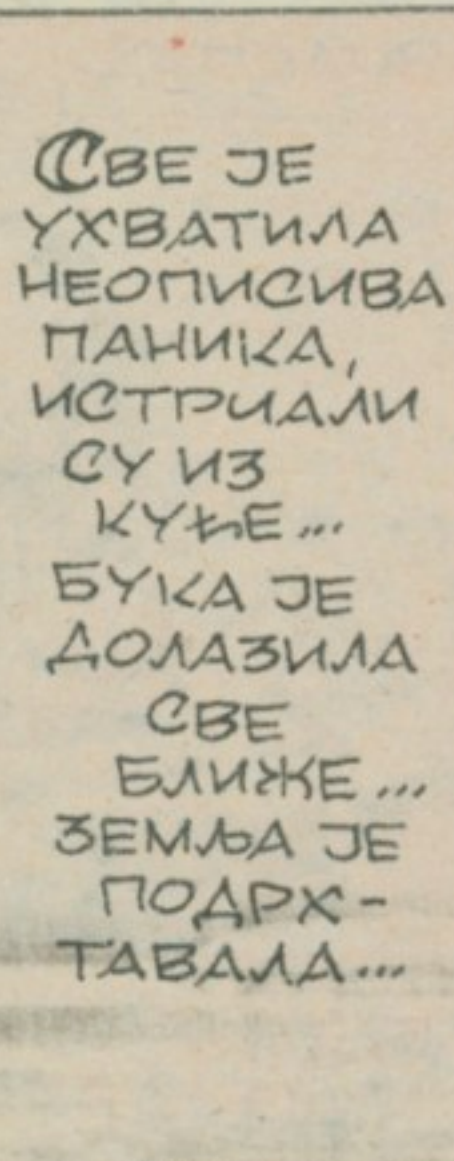

ДОК СУ СЕ ШУМАРИ СПУШТАЛИ ПРЕМА НАСЕЉУ, ВЕСТО НЕСТАНКУ НИЗАПАРЕ ВЕЋ СЕ БИЛА ПРОШИРИЛА...

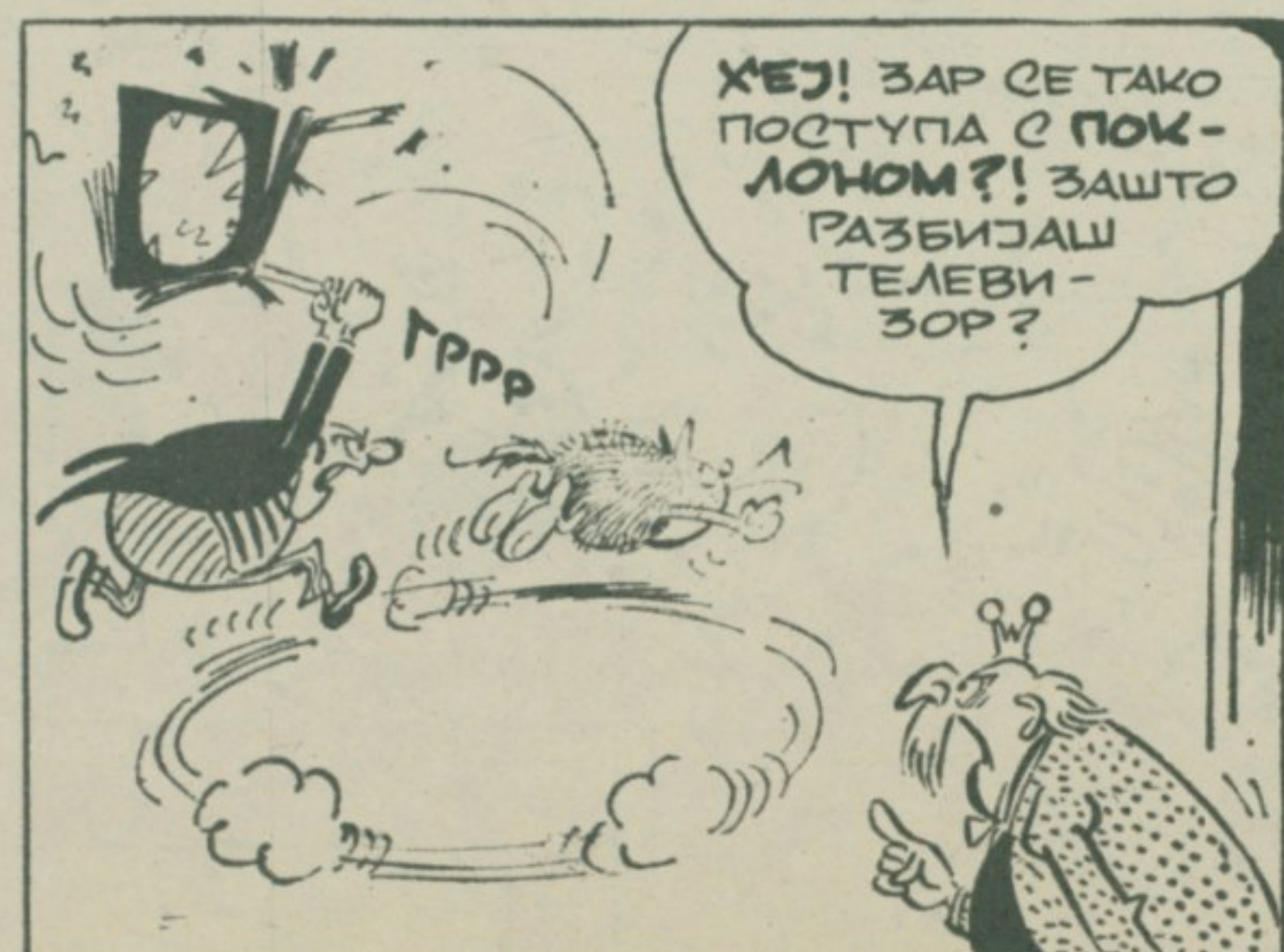
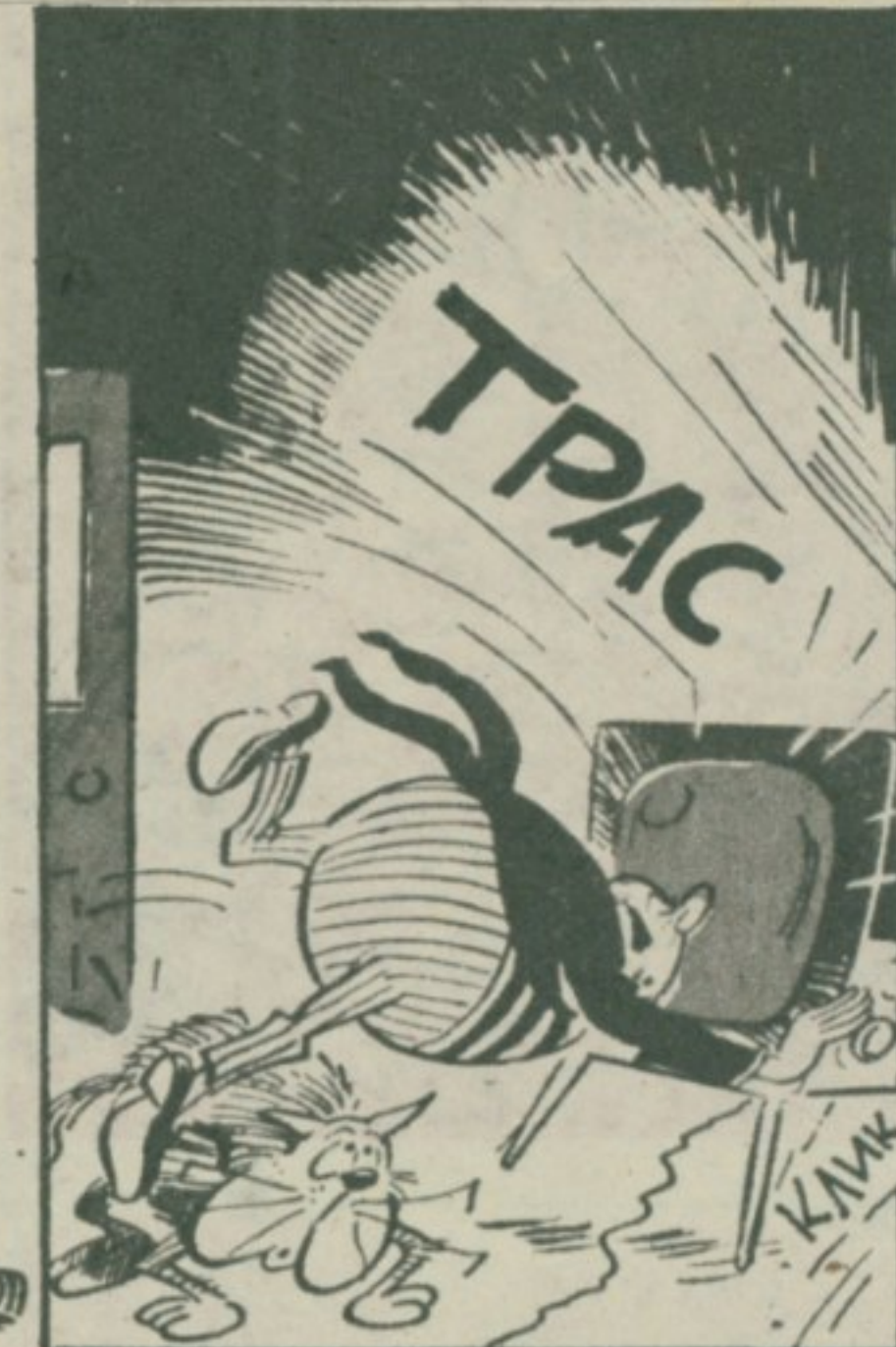

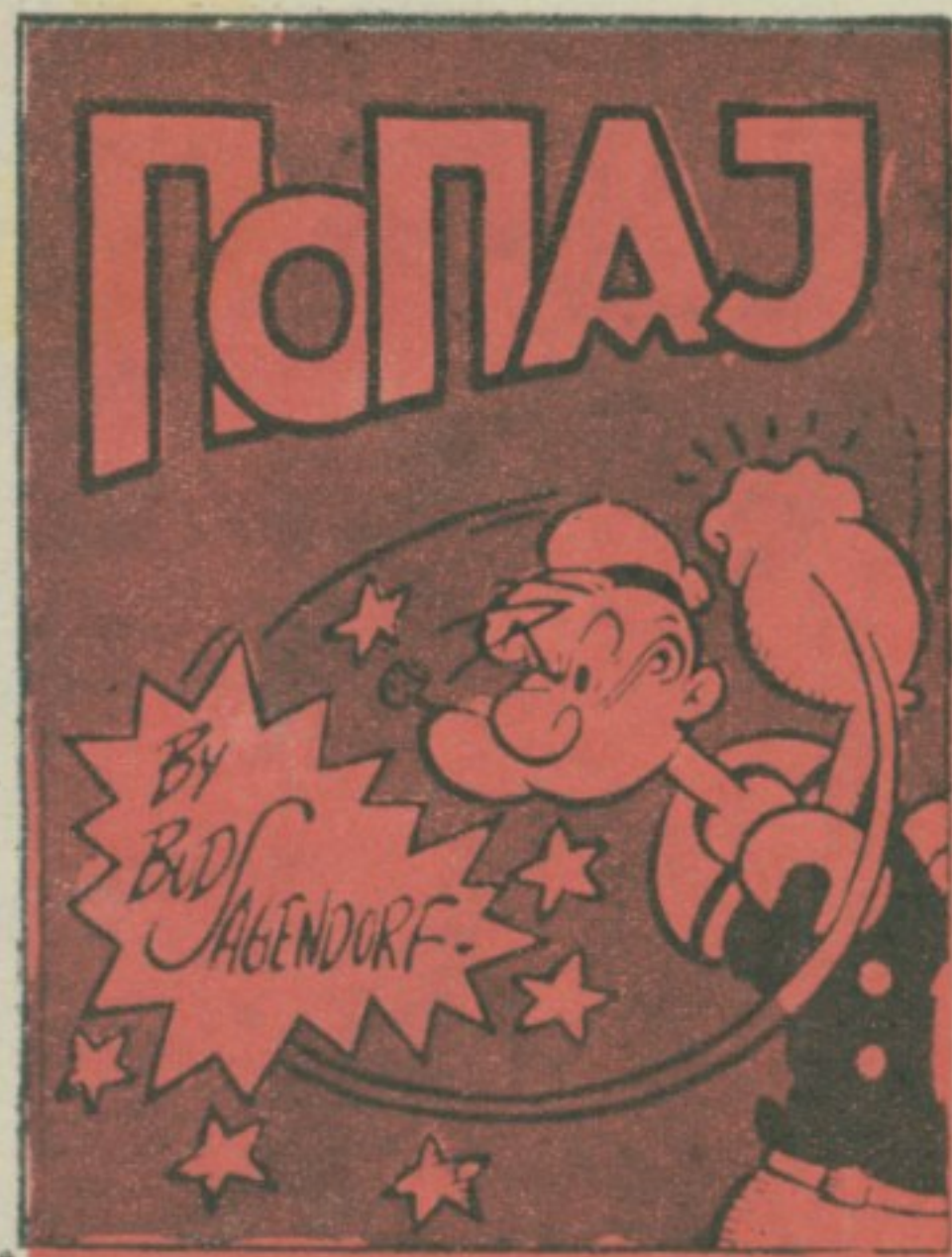
М

И

Ц

К

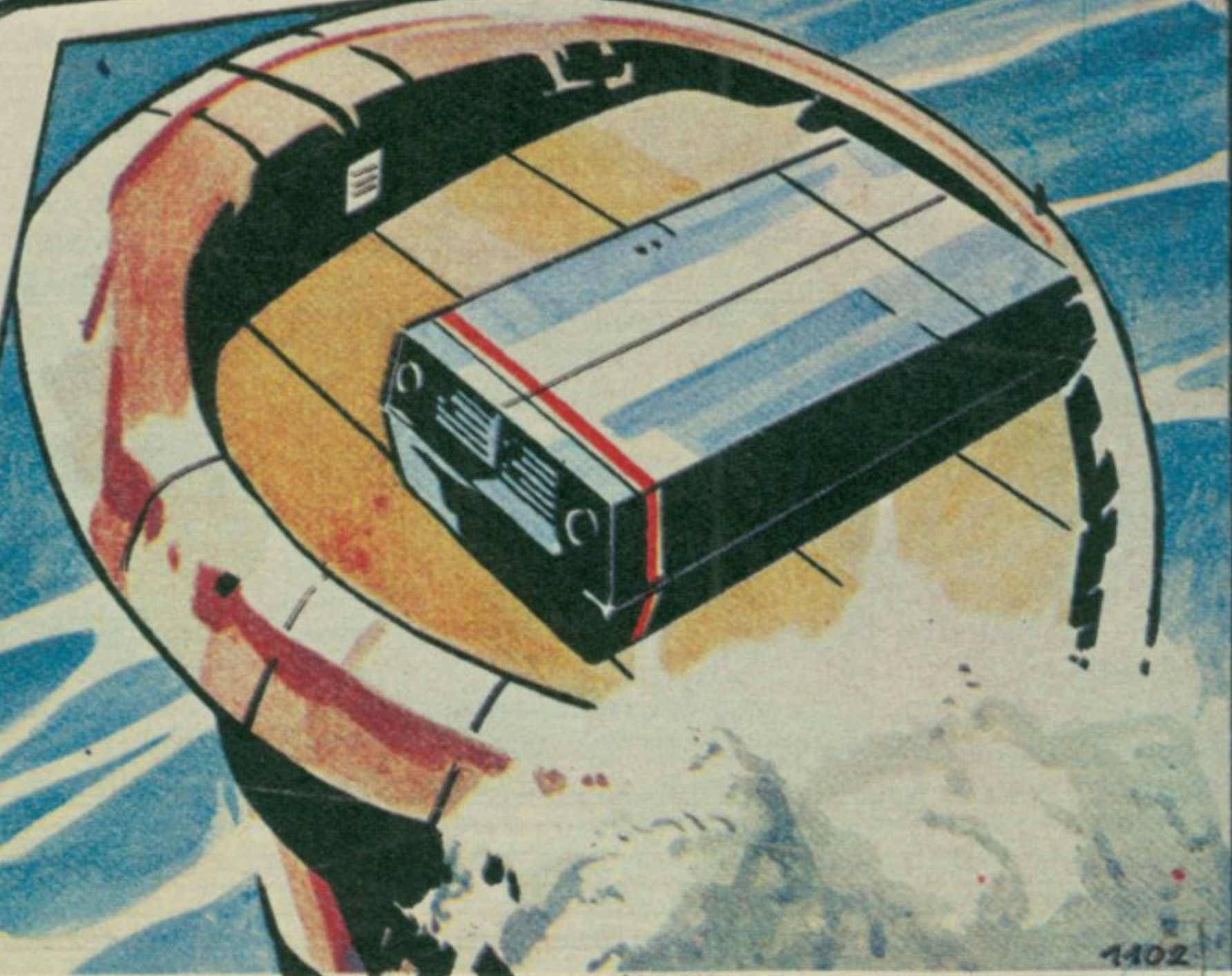

НУЛАХ

ПЛАНЕТА РИБА

БРОД НУЛАХ
ТРАГА ЗА
НАУЧНИЦИМА
НЕСТАЛИМ
НА ПЛАНЕТИ
МЕНТАУРИ 9.
АЛИ, КАД ЈЕ
ПОСАДА ПОКУШАЛА
ДА СЕ СПУСТИ
НА ЊЕНУ
ПОВРШИНУ...

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: ЗАРОБЉЕНИЦИ!

Свакој ђејка чиђајђе у Забавнику све о најбољим ђебачима и ансамблима свеђа. Свакој ђонеђејка на Радио-Београду 1, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, слушајђе најновије хиђобе

НИКАД НИЈЕ ПРОМАШИО

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ПОНЕКАД

Понекад преко сањивих слика
у ово спарно летње поподне
рукама плаву милујем косу
У мени негде сећање спава.

Па лутам тако пољима маите
у оно време уздаха тројних,
мртве ми мисли опет оживе,
сетим се тако година прошлих.

А косу твоју негде кроз грање
доноси ветар година давних,
поново руке пружаш ми сама,
очи ти скрива вечерња тама.

И остају само лелујаве слике,
неми другари доконих дана,
враћам се тихо, улица спава
а задња светла тону у ноћ.

Текст Љубомира Нинковића
и Асима Сарвана, композиција
Љ. Нинковића

Композицију „Понекад“ и
друге нове снимке групе „С
ВРЕМЕНА НА ВРЕМЕ“ можете
чути у емисији „Вече уз ра-
дио“ која је на програму у по-
недељак 12. фебруара од 20.00
до 22.00.

Галахер Рори је из немирних крајева, из Ир-
ске. Изгледа као сасвим обичан младић. Чак
мало и срамежљив. Гледајући његову опрему
неко би могао извући много погрешних за-
кључака. Гитара „телекастер“ из 1953. го-
дине, најблаже речено, неугледна је. Купљена је за 12
фунти (48.000 ст. динара) на отплату. Појачало такође:
ради се о „воксу“ снаге 30 вати које је набављено у
трговини половних ствари. Чак и као гитариста он
није виртуоз. Истина, пева добро али његов глас није
од најбољих. Као композитор до сад није написао
ништа што би изазвало буру у поп свету. Штавише
није ни монден. Од главе до пете је обучен фармер-
ски, стара кратка блуза и излизане фармерке. Кад он
свира, на бини нема ексцентричности. Нема драме,
шминке. А опет, и поред свега, Рори је јединствен.
Сматрају га највећим шармером кога је рок музика
икада имала:

Роријева тајна успеха: за мене је музика све! Тако
је било и 1966. године када је за три марке свирао по
целу ноћ у немачким клубовима а тако је и данас ка-
да добија и 25.000 долара (око 40 милиона ст. динара)
да би наступио по најчувенијим дворанама Америке.
Његова способност да забавља хиљаде посетилаца до-
казана је безброј пута: опрштајни концерт групе
„Крим“, Вајт фестивал 1970. године, Линколн фести-
вал 1972. године, концерт у чувеном Кристал Паласу,
четворомесечна турнеја по Америци. И Рори никада
није промашио. Када су фестивали у кризи, кад киша
пљушти, кад је публика поспана или нерасположена,
тада је он једини лек. Рори зна тајну како придобити
публику.

Слава, која је дошла после пуно рада, није про-
менила скромног момка из Корка. Љубазан је са сви-
ма а вечни осмех саставни је део његове појаве. Скан-
дали, а њих у овом послу много има, никада нису били
везани уз његово име.

Када је октобра 1970. године растурио други нај-
већи трио Британије — „Теист“ да би основао нову
групу, многи су мислили да је то крај познатог музи-
чара. Али, свега неколико месеци касније Рори се вра-
ћа на сцену предводећи исто тако добар ефектан са-
став. Пре неколико месеци придружио му се и позна-

ти клавириста Луис Мартин. Прве критике су пуне
похвала. Уосталом, Рори Галахер другачије никада и
није добио.

САСТАВ: Рори Галахер, гитара, усна хармоника, сак-
софон и вокални солиста, Гери Мек Евој, бас гитара,
Луис Мартин, клавијир и Род Д'ат, бубњеви.

ДИСКОГРАФИЈА:

»RORY GALLAGHER«, »DEUCE« и »RORY GA-
LLAGHER LIVE!«

МЕЛАНИ – ПРВА НА СВЕТУ

Почетком сваке године британски му-
зички часопис „САУНДС“ објављује ли-
сту најпопуларнијих у протеклој години.
Ево ко су, по Енглезима, били најпопу-
ларнији музичари у 1972. години.

Британија:	Свет:
музичар: Кеит Емерсон	Френк Запа
група: Лед Цепелин	Алис Купер
гитариста: Ерик Клептон	Џими Хендрикс
басиста: Џек Брус	Џек Брус
бубњар: Карл Палмер	Џинџер Бејкер
певач: Роберт Плант	Алис Купер
певачица: Меги Бел	Мелани
оргуљаш: Кеит Емерсон	Кеит Емерсон
нова група: Рокси Мјузик	Фокус

КАКО ЈЕ ПОЧЕО

ТИХОМИР ПОП АСАНОВИК

Традиција је да неко из наше породице
буде музичар. Тако је мене отац уписао у
музичку пре него у основну школу. За-
волео сам клавир и редовно одлазио на часове.
Чим сам завршио средњу музичку школу у Скоп-
љу, пошао сам у свет. Прво сам се задржао у
Београду, где сам свирао у „Градском подруму“
и пратио, тада мало познатог, Тому Здравко-
вића. Пут ме је одвео касније у Немачку. После
пуних пет година свирања по свим земљама Ев-
ропе вратио сам се у Југославију као члан гру-
пе „Генерали“. Три године смо заједно свирали
и досадили сами себи тако да смо се крајем
1971. године разишли. Тада је основана група
„Тајм“ у којој сам и сада оргуљаш. За петнаест
година свирања, толико имам стажа у овом по-
слу, ваљда нема музичара у нашој земљи са
којима нисам свирао бар неколико дана.

Дан
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

ИДУЊЕМ БРОЈУ: ТВРДОГЛАВА ТИНА!

СМРТОНОСНА ИГРА

Из књиге: «ПЕТ ВЕКОВА ШПИЈУНАЖЕ»

Било је I светски рат. У Бриселу, окупираном од Немаца, у чувеној Позоришној улици становао је млади немачки поручник Хенинг. Он је заузимао две собе — једну за себе, другу за своју пријатељицу. Поручникова соба је читавим својим изгледом показивала да ту живи војник — свуда су лежале географске карте, а на столу су стајале уоквирене фотографије најпознатијих генерала и фелдмаршала немачке војске. Само једна фотографија била је у великом нескладу с фотографијама уморних старца у раскошним мундирима пуним ордења. То је била фотографија Хенингове згодне пријатељице. Понеки становник белгијске престонице могао би рећи да се млада лепотица на фотографији зове Габријела Пети. Међутим, тешко да је ма коме од њих пало на памет да је Габријела играла одједном две улоге — пријатељицу немачког официра и... самог поручника Хенинга.

ПРОДАВАЧИЦА

Габријела Пети родила се у Турнеу 1893. године, тако да је почетком рата имала 21 годину. Рано је остала без мајке и васпитавала се у самостану, где је добро научила да говори немачки. Доцније се преселила тетци у Брисел и радила као продавачица у једној од модних робних кућа. Намеравала је да се ускоро уда али је рат нарушио њене планове. Габријелин вереник прешао је с њом холандску границу и ступио у белгијску војску у Француској. Међутим, Габријела се вратила у Белгију.

Још раније, девојка је ступила у организацију која се бавила пребацивањем француских и енглеских ратних заробљеника у неутралну Холандију. Један од руководилаца те организације била је Енглескиња Едит Кавел, медицинска сестра коју су под оптужбом за шпијунажу Немци касније стрељали. Ускоро је Габријела имала прилике да користи своје глумачке способности. Кратко је подсекла косу и често почела да облачи мушко одело па и мундире немачких официра. Подаци говоре да је у војном мундиру продрла чак и на фронт. Сматра се да је баш Габријела била онај тајанствени поручник у Арасу који је био примећен како даје сигнале енглеским и француским трупима, али који је успео да се сакрије.

ШИЊЕЛ ЈЕ ОСТАО

Габријела је сарађивала и са Алисом Дибом али је, као и други припадници белгијских тајних организација, била повезана и са енглеском обавештајном службом. Неколико пута је тајно прелазила границу и одлазила у Енглеску. Чим је немачка обавештајна служба добила податке о њој велики број немачких агената дао се у потрагу

за њом. Често ју је срећа спасавала. Тако је једном обучена у официрски мундир кренула на путовање из Лила у Гент. Међутим, у њу је посумњао немачки капетан који је седео с њом у истом купеу. Габријела је у хотел стигла у пратњи свог новог познаника — капетана. Убрзо се изгубила кроз споредна врата, оставивши на вешалици само шињел. Када се вратила у свој стан приметила је да је прате. Брзо је уништила компромитујуће ствари укључујући и официрско одело. Пошло јој је за руком да шмугне поред агената па чак и да се врати у хотел овог пута као продавачица новина. Чак је слушала како су капетан и представник тајне полиције питали када ће се поручник вратити по свој шињел.

Немачка контраобавештајна служба у међувремену је прикупила доста обавештења о Габријели. Ипак била је неухватљива. Пред носом немачких стражи прелазила је гра-

ницу са важним извештајима. Помоћу ње из Холандије је пренето обавештење о једном Белгијанцу који је немачкој полицији издао низ својих земљака. Издајник је био убијен.

ОДАВНО ВАС ОЧЕКУЈЕМ!

Главни Габријелин задатак био је пребацивање савезничких ратних заробљеника и обавештајаца преко белгијско-холандске границе. Једном је пратила групу коју су чинили два белгијска официра, један енглески војник и енглески обавештајац. Иако су имали лажна документа, пажљивији преглед лако би уочио да су фалсификована. Посебну сметњу чинио је енглески војник, који је знао само свој језик.

Први део пута из Брисела про-

шао је релативно мирно, али када је мала група ступила у пограничну област, опасности су стале да их вребају. Габријела је стално морала да преговара са немачким патролама и увек јој је полазило за руком да их превари. Срећно су прошли контролу код пограничне карауле. Габријела и њени сапутници кренули су путем који је водио у село. Изненада је из мале шуме изашао немачки полицајац и обратио се Габријели не кријући своје велико задовољство:

— Госпођице, одавно вас очекујем! Пођите са мном! — Принео је устима полицијску пиштаљку у намери да позове стражу али је прискочио белгијски официр и зарипо му нож у груди.

Габријела је прва дошла себи после опште забуне. Хитро је кренула у сусрет двојници стражара који су се полако приближавали док су остали бегунци непримећено склањали леш дубље у шуму да би јој се убрзо прикључили. О-

А

У Позоришној улици број 68 сјановао је немачки поручник Хенин. Тешко да је ма коме мојло да ђагне на ђамеј да је ђо жена.

Другом приликом, путујући у Холандију, Габријела је прispела у хотел у непосредној близини границе. Овога пута изабрала је дру- ги гранични прелаз. Хотел је био пун немачких војника. Одмах је отишла у своју собу, у коју је након извесног времена уплахирено у- трчао власник хотела, иначе један од чланова тајне организације.

БРАЧНИ ПАР ДИРЈЕ

—У хотел је стигао брачни пар! — уплашено се обратио Габријели. — Према подацима у пасошу то је неки Анри Дирје са супругом. Невоља је у томе што ме веома мно- го подсећа на немачког војника. Об- ратите пажњу!

Габријела је отишла до прозора са кога је могла да се види со- ба њених нових суседа. Одмах је

у „мадам Дирје“ препознала извес- ну Флору, особу лаког понашања која је одавно ступила у службу не- мачке полиције. На први поглед ла- ко је било установити да супрузи Дирје мало одговарају један дру- гоме. Он је једва сакривао гадљи- вост према својој, изненада стече- ној, супрузи, док Флора није уоп- ште сакривала осећање олакшања кад се њен супруг привремено у- даљио: сада је могла на миру да попије коју чашу вина са немач- ким војницима у хотелу, нарочито са снажним, услужним трећепози- цем који је био агент тајне поли- ције и послат да штити супруж- ке Дирје. После проведене вечери тај агент је могао само да рапорти- ра својим шефовима да је уз по- моћ једног војника једва сместио „мадам Дирје“ у собу једног ме- штанина, али напијену до бесвести. Лажни супруг није успео да је про- буди пре вечери, тако да је пошто- вани брачни пар могао да крене за Холандију тек следећег дана.

За то време Габријела је са не- колико Белгијанаца већ била пре- шла границу не остављајући иза себе никакав траг.

Документа о овом случају која су касније обелодањена показала су да су Габријелине сумње биле сасвим исправне. Господин Анри Дирје радио је у служби немачке шпијунаже која га је, као доброг познаваоца земље, послала у по- трагу за Габријелом. Међутим, ка- ко је није познавао, придодата му је Флора која је Габријелу често виђала и која је имала задатак да је препозна.

Срећа ни овога пута није изне- верила Габријелу.

ПРЕСУДА

У међувремену, Габријела Пет- је наставила своју смртоносну иг- ру с немачком контраобавештајном службом. По повратку у Белгију у- мало није била ухапшена приликом претреса једног тајног стана који се налазио у близини границе. Опет јој је срећа прискочила у помоћ: успела је да примети на време до- лазак полиције и уништи све хар- тије које би могле да буду доказ против ње и да открију њен иден- титет. Претрес није дао никакве ре- зултате. Неискусни полицајци, но- вајлије у својој служби, поверо- вали су у њену причу да је она обична млада жена која се ту слу- чајно затекла тражећи преноћи- ште.

Најзад, то је био и последњи срећни случај.

Велики број агената немачке кон- трашпијунаже стално јој је био за петама. Коначно, једног суморног зимског дана, полицајци су је пре- срили на улици и ухапсили. Овога пута спаса јој није било јер је код ње нађено довољно докумената ко- ји су је одвели пред војни суд.

Иако су јој нудили слободу у за- мену за податке о свим белгијским тајним организацијама, одлучно је одбила да постане издајник. Војни суд осудио ју је на казну смрти стрељањем.

Пресуда је извршена 1. априла 1916. године.

КЊИГА ЕФИМА БОРИСОВИЋА ЧЕРЊАКА „ПЕТ ВЕКОВА ШПИЈУНАЖЕ“ У ДВА ТОМА ЧИТА СЕ У ЈЕДНОМ ДАХУ!

ЗА СВОЈЕ ЧИТАОЦЕ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“ ЈЕ ОБЕЗБЕ- ДИО ДО САДА НАЈВЕЋИ ПОПУСТ: КЊИЖАРСКА ЦЕНА ЈЕ 160 ДИН. А ПРЕКО „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ САМО 100 ДИН. ЗА ГОТОВО, ОДНОСНО 120 ДИН. НА ОТПЛАТУ.

Штампане ћирилицом, са већим бројем илустрација, повезане у фино платно, са близу 700 страница обе књиге обухватају рат тај- них служби у Европи, Америци и на Далеком истоку. Књиге садрже истините приче о Пинкертону, Мата Хари, Го- спођици доктор, авантурама „Беле даме“, превареном Дрејку и другим познатим светским обавештајцима.

ИП „НАРОДНА КЊИГА“
11001 Београд, Шафарикова 11

НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем ПЕТ ВЕКОВА ШПИЈУНАЖЕ у два тома
1. ЗА ГОТОВО по цени од 100 дин. и платићу поштару кад ми донесе књиге (поузећем).
2. НА ОТПЛАТУ по цени од 120 дин. у четири месечне рате по 30 дин. Прву рату од 30 дин. платићу поштару кад ми донесе књиге и утилат- нице.

(Име и презиме)

(Пошт. број, место, улица и број)

(Овера предузећа за купце на отплату)

(Потпис наручиоца)

У случају спора признајем надлежност суда у Београду.
Наручбенице слати искључиво на адресу: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, 11000 Београд, Македонска 29.

фицир на граници, очигледно у не- доумици, постављао им је непри- јатна питања. Углавном се распи- тивао о немачком полицајцу. — Го- ворно ми је о једној девојци и те- лефонски ме обавестио да сумња у њен идентитет. Претпоставља да је то шпијунка Габријела — обја- шњавао им је официр на граници.

Захваљујући свом глумачком та- ленту који је ни овога пута није изневерио, Габријела је брзо раз- била све његове сумње, додајући да су стварно срели полицајца ко- ји је у журби негде отишао.

ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ ПРЕТИО КРИС... ОПТУЖИО ЈУ ЈЕ ЗА УЦЕНУ. ХАЗАРД ЈЕ ПОХИТАО У НЕГОВУ КАНЦЕЛАРИЈУ...

ТО МОРА ДА ЈЕ ПОЗИВ КОЈИ ЈЕ ХАСЕЛ ОЦЕ-КИВАО! ЗАР ЈЕ МОГУЋЕ ДА ЈЕ ТО КРИС?!

ЗВРРРРРРРР

ПОДИГАО ЈЕ СЛУШАЛИЦУ И ОДГОВОРИО ПРО-МЕНИВШИ ГЛАС...

ХАСЕЛ НА ТЕЛЕФОНУ!

РОК ЈЕ ИСТЕКАО! ИЛИ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ИЛИ ЋУ ОБЈАВИТИ ИЗВЕШТАЈ КОЈИ ЋЕ ВАС НАЧИС-ТО УПРОПАС-ТИТИ!

НЕКОЛИКО КИЛОМЕТАРА ДАЉЕ, НА ДРУГОЈ СТРАНИ МОСТА...

ДОБИЛИ СТЕ ИГРУ, КЕРИ! ГДЕ И КАДА?

САД И ОВДЕ, ГДЕ СЕ НАЛАЗИМ... У ИСТРАЖИВАЧ-КОЈ ЛАБОРАТОРИЈИ! КАПИЈА ЋЕ БИТИ ОТКЉУЧАНА!

ИСТРАЖИВАЧКА ЛАБОРАТОРИЈА "КЕРИ"

КАКО? ГА ТО НИЈЕ КРИС!

ГЛАС БИ И МОГЛА ДА ПРОМЕНИ... АЛИ, КРИС ЧВРСТО СПА-ВА КОД МИР-СКОГ! НИЈЕ У ЛАБОРА-ТОРИЈИ!

Онда... КО ЈЕ УЦЕЊИВАЧ? МОРАМ ТО ДА ДОЗНАМ...

ХАС

МОРА ДА ЈЕ НЕКА ОД ЊЕНИХ ПОМОЋНИ-ЦА! ОБА-ВЕСТИЋУ ЈЕ...

МИРСКИ? ОПРОСТИ ШТО ТЕ БУДИМ! АЛИ, МОРАМ ДА РАЗГОВАРАМ СА КРИС!

ТРЕНУТАК... ПОЗВАКУ ЈЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ХАЗАРДЕ! ОНА... НИЈЕ У СОБИ! БРИНЕ МЕ...

БЕЗ БРИГЕ, ДРУГАР! УМЕ ОНА ДА СЕ СТАРА О СЕБИ!

АА ЈЕ ЛУКАВА ТА ЦУРА!

ХАЗАРД ЈЕ КРЕНУО ПРЕМА ЛА-БОРАТОРИЈИ...

ВИДЕЋЕ ОНА САМО ДА ЈЕ ЈА УХВАТИМ!

ЗАВРШЕНА
НАГРАДНА ИГРА
„СА МОНБЛАНА К'О СА ДЛАНА“

ОНИ ПУТУЈУ НА МОНБЛАН

СЕДМНАЕСТ ЧИТАЛАЦ ПОЛИТИКИНОГ
ЗАБАВНИКА ПОЛАЗИ 10. ФЕБРУ-
АРА НА НАЈВИШИ
ВРХ
ЕВРОПЕ!

У сарадњи са чувеном фирмом за израду прибора за писање „Монблан“ Политикин забавник је, почев од 17. новембра прошле године, организовао велику наградну игру „Са Монблана к'о са длана“. Право учешћа имали су сви они који су за време наградне игре у некој продавници канцеларијског материјала широм наше земље купили хемијску оловку, налив-перо или гарнитуру за писање „Монблан“.

Власници „Монблановог“ прибора за писање који су најкасније до 5. јануара 1973. године послали оверен рачун као доказ о извршеној куповини и један наградни купон, објављен у Политикином забавнику учествовали су у извлачењу петодневног наградног путовања на Монблан.

Најзад се зна ко су добитници петодневног наградног путовања на Монблан и посебних награда у наградној игри коју су организовали „Политикин забавник“ и познати произвођач прибора за писање „Монблан“. Имена срећних добитника извукао је, у присуству комисије, „Монбланов“ представник А. Пареј (на слици други здесна).

Ако су, поред овереног рачуна и наградног купона, послали и тачан одговор на само једно од пет наградних питања, истовремено су учествовали и у извлачењу посебних награда.

Специјални жири Политикиног забавника прегледао је све одговоре и на срећу извукао имена добитника.

За оне који нису знали да одговоре понављамо питања и дајемо тачне одговоре.

1. Да ли налив-перо „Монблан“ (на слици) усисава мастило помоћу клипа или помоћу пумпице? (Помоћу клипа). 2. У ком граду се налази седиште фабрике „Монблан“? (У Хамбургу). 3. Колико је висок Монблан — највиши планински врх у Европи? (4807 метара). 4. Које године је основана прва фабрика фирме „Монблан“? (1906. године). 5. Које државе спаја аутомобилски тунел испод Монблана? (Италију и Француску).

По правилима ове наградне игре добитници који су млађи од 14 година не могу путовати на Монблан. Они треба да у року од пет дана јаве Политикином забавнику коме уступају своје право на путовање. Свима њима Забавник ће дати на поклон по један скупопцени часовник!

Добитници наградног путовања на Монблан

Вељко Пајовић, Васе Јовановића 10, Сребреница; Михајло Липтак, Младена Стојановића 28, Бачка Паланка; Божидар Станковић, Тодора Шпанца 43, Врање; Бранко Станковић, Вука Караџића 6, Алексинац; Јасмина Митић, Омладински покрет 2, Нови Сад (млађа од 14 година); Тодорка Богеска, 11. октобри 129, Прилеп; Павле Скендеровић, Устаничка 21, Суботица; Бранислава Бербатов, Бошка Бухе 4, Нови Сад; Силвија Манојловска, Битолска 81, Тетово; Милован Јелчић, Васе Стајића 32—34, Нови Сад; Нађа Џуовић, С. Шаренца 11, Херцег-Нови (млађа од 14 година); Бранислав Милорадовић, Хотел „Фонтана“, Врњачка Бања; Босилка Војиновић, Теменца 66, Никшић; Стеван Радош, Устаничка 12/10, Београд; Мирјана Кусовац, Љутице Богдана 2, солитер 5, стан 39, Београд; Жељко Ђук, Карађорђево трг 11/55, Земун; Данијел Ковачић, Николе Леласа 33, Омиш.

Недавно је у Хонгконгу организован наградни конкурс у лепом писању и то налив-перима „Монблан“. Одзив је био неочекивано велики а борба такмичара оштра. На слици: председник организационог одбора наградног такмичења Ли предаје победнику заслужену награду.

Добитници ручног часовника

Јасмина Митић, Омладински покрет 2, Нови Сад (рођена 1963. године); Нађа Џуовић, С. Шаренца 11, Херцег-Нови (рођена 1964. године).

Добитници посебних награда

КОМПЛЕТ РЕКЕТА ЗА ТЕНИС СА ЛОПТАМА добио је: Небојша Сеферовић, Варваринска 24, Београд. ЈЕДНЕ САНКЕ добио је: Дражен Циноти, Истарска 26, Сплит. ПО ЈЕДАН МИНИ „ШПИЈУНСКИ“ ФОТО-АПАРАТ добио су: Зоран Вукчевић, Васе Раичковића 11/Б, Титоград; Антун Фердербер, Нова Вес 39а, Загреб; Јован Цветковић, Филипа Вишњића 24/8, Ниш. КОМПЛЕТ ПРИБОР ЗА СТОНИ ТЕНИС добила је: Естера Гвиги-Оцвирк, Косирникова 74, Загреб. КЛИЗАЈКЕ СА ЦИПЕЛАМА добио је: Пера Живковић, Ивана Милутиновића 28, Пирот. ПО ЈЕДАН ФОТО-АПАРАТ ЗА ТРОДИМЕНЗИОНАЛНО СНИМАЊЕ добио су: Тинде Ковач, Огледна основна школа „Ади Ендре“, Мали Иђош; Цвета Глиха, Привоз 3/А, Љубљана. ЛОПТУ ЗА КОШАРКУ добио је: Саша Јовановић, Омладинска 4, Пула.

ПОЛАЗАК НА МОНБЛАН ПОСЕБНИМ АУТОБУСОМ 10. ФЕБРУАРА У 8 ЧАСОВА ИСПРЕД ЗГРАДЕ ПОЛИТИКЕ, БЕОГРАД, МАКЕДОНСКА 29.

A painting of a Native American man, likely a warrior, holding a long rifle. He has dark hair and a serious expression. He is wearing a light-colored tunic and a brown belt. The background is a mottled green and brown.

ИНДИЈАНЦИ РАТНА СЕКИРА ЈЕ ИСК

A painting depicting a struggle between two Native Americans. The man on the left is standing, wearing a red headband, a blue vest over a brown shirt, and a red skirt. He is holding a long wooden staff or spear. The man on the right is kneeling or crouching, wearing a yellow headband, a pink shirt, and blue pants. He is also holding a long wooden staff or spear. They are in a grassy field.

ОД АТЛАНТИКА ДО ПАЦИФИКА — Године 1860. у Северној Америци је почела изградња велике трансконтиненталне железнице „Пацифик експрес“ која је, кад је девет година касније била завршена, повезала Њу-јорк, Омаху, Огден и Сан Франциско. Индијанци су се „ватреног коња“ плашили више него „жица које говоре“, па су често нападали градитеље пруге. Али, железница је убрзала освајање Дивљег запада и у њему је победила цивилизација белих људи.

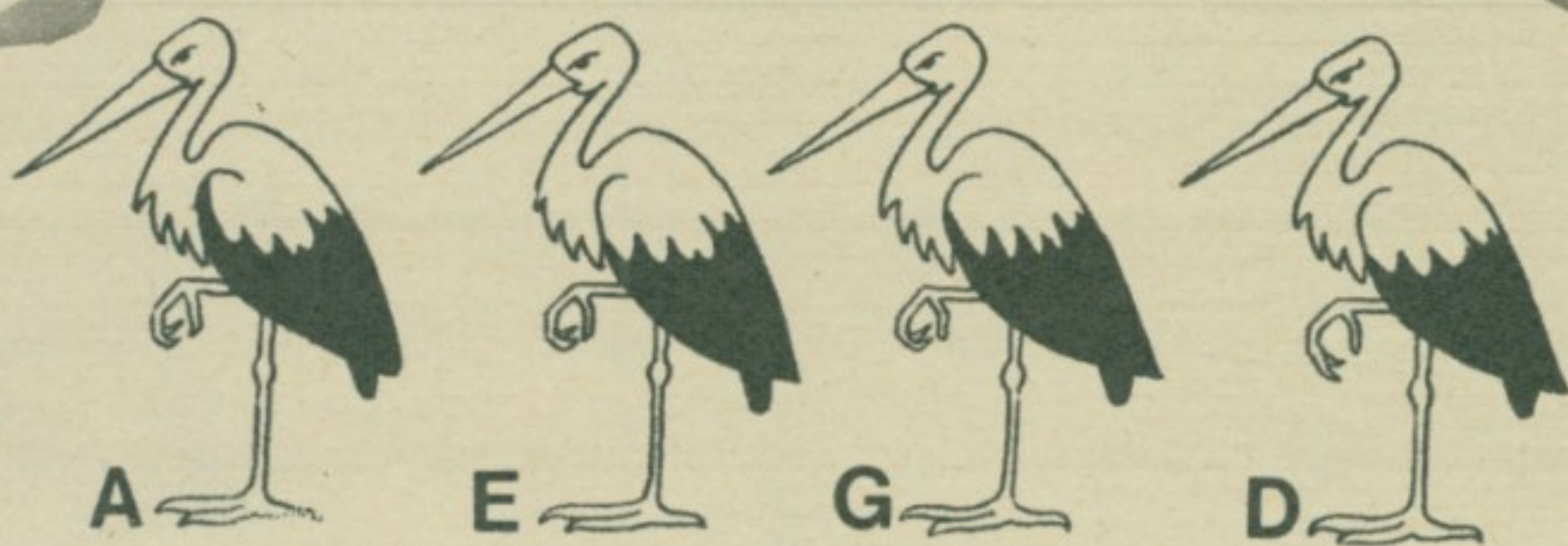
ЛУДИ КОЊ — Највештији индијански војсковођа свих времена био је Луди Коњ, десна рука Бика Који Седи. 1876. године он је са 2.000 ратника, дотад највећом индијанском војском, код реке Јелоустон потукао јединице генерала Крука. Следеће године белци су га намамили у заседу и убили.

ОПАНА 3

ТИГРОВИ ПУСТИЊЕ — Најопасније, најхрабрије и најратоборније црвенокошце који су се с очајничком упорношћу борили за своја ловишта белци су прозвали апачи — разбојници. Кад би Апачи ископали ратну секиру, нису знали за милост: палили су и убијали све пред собом. Данас их има свега око пет хиљада, у резерватима у Аризони, Новом Мексику и Оклахоми.

ПРОТИВ МИТРАЉЕЗА И ТОПОВА — Влада Сједињених Држава, решена да по сваку цену једном заувек сломи отпор Индијанаца, слала је против њих све јаче и модерније наоружане трупе. Бранећи се огорчено од митраљеза и топова Индијанци су почели да употребљавају средства која ранијих година ниједан „син прерије“ није користио: тровали су воду и стоку, али белци су на то одговарали све свирепије. Живот Индијанаца није више вредео ни пребијене паре.

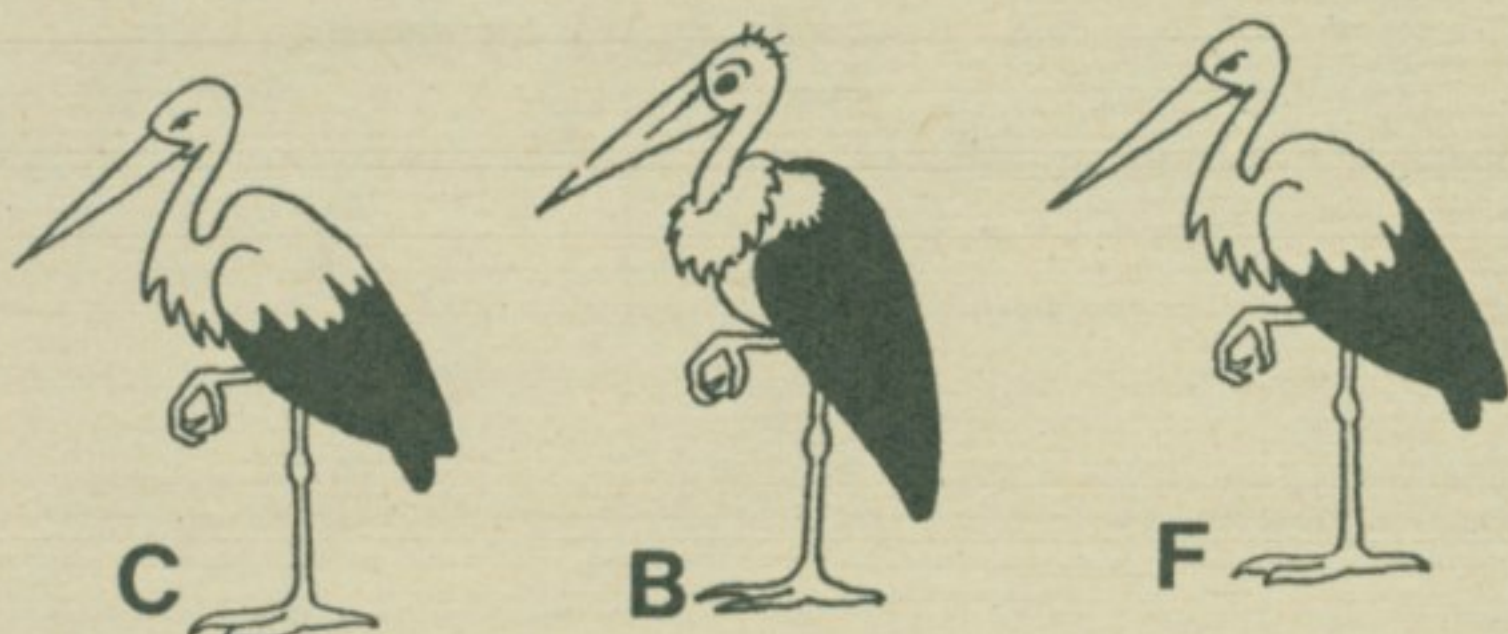

МЕЂУ РОДАМА

Јато рода кренуло је из Африке и ево их како се враћају натраг у домовину. Тај приказ веома се допао нашем цртачу и он је пожелео да га нацрта за успомену. У журби је погрешно и међу роде убацио једну птицу доста сличну роди. Коју?

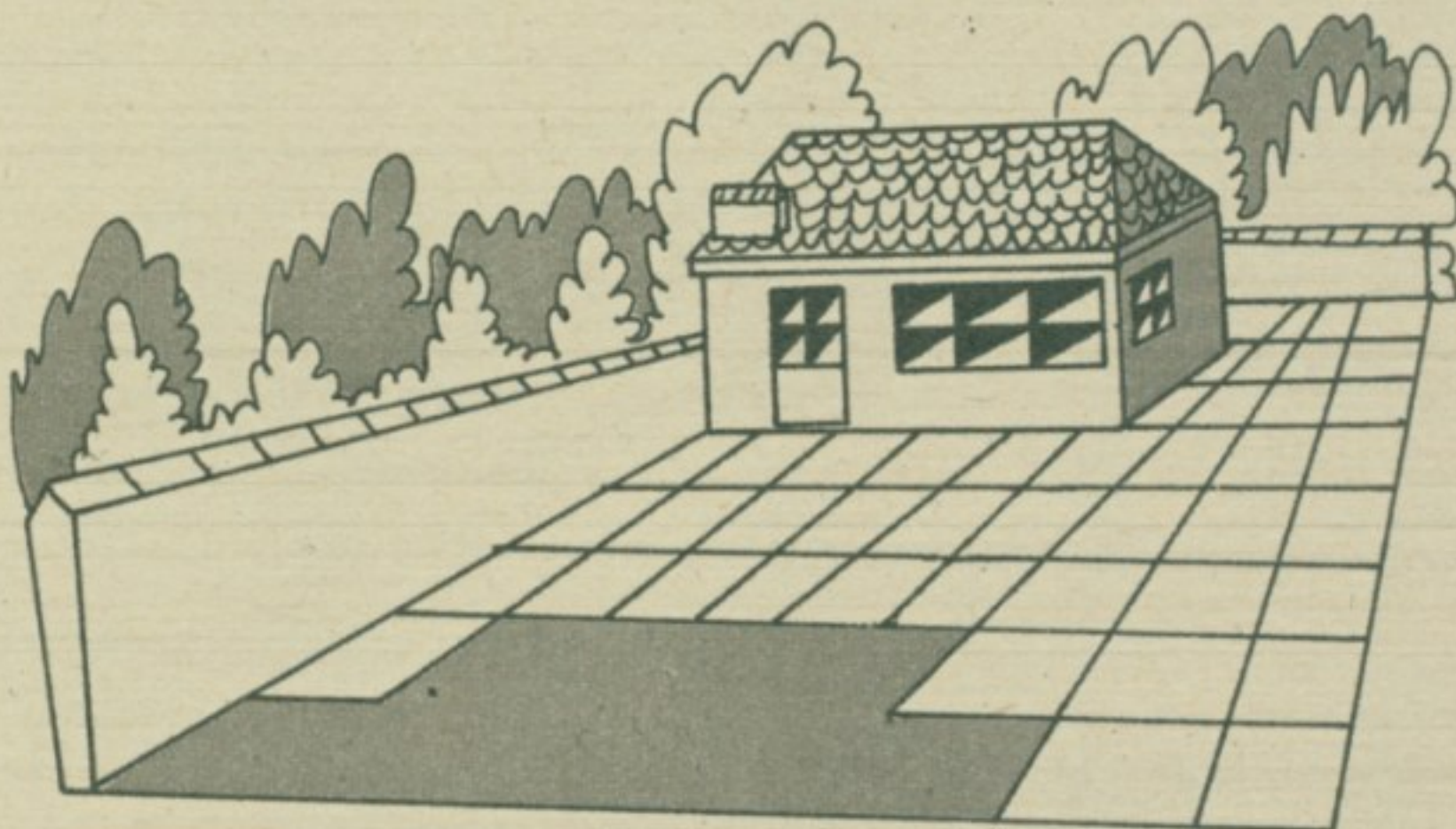
Птица марабу слична је роди а обележена је словом В.

ОДГОВОР:

ЗА КОЛИКО ЧАСОВА?

Један радник добио је задатак да поплуча двориште на нашем цртежу. Посао је започео у 7 часова ујутру. Сада је 15 часова. У колико часова ће завршити с преосталим делом посла ако буде наставио да ради истим темпом, без прекида?

ОДГОВОР: Радник је имао да поплуча 62 коцке; 48 је поставио до 15 часова. Остало му је још 14 коцки. Ако знамо да је прву коцку ставио у 7 часова ујутру а да је у 15 часова имао поплучено 48, то значи да је ставио 6 коцки на час или, још тачније, за 1 коцку му је било потребно 10 минута. За преосталих 14 коцки потребно му је $14 \times 10 = 140$ минута, то јест два часа и 20 минута. Значи, радник ће завршити посао у 17 часова и 20 минута!

Библиотека садржи комплет од 10 лепо опремљених књига.

1. Никол Лезије:
ТАЈНА ЖУТОГ БАЛОНА
2. Алфонс Доде:
ПИСМА ИЗ МОГ МЛИНА
3. Рене Ређани:
ПУСТОЛОВИНЕ ЧАРОВНОГ ЛЕТА
4. Виктор Ворошилски:
И ТИ ЋЕШ ПОСТАТИ ИНДИЈАНАЦ
5. Јуриј Томин:
ЧАРОВЊАК ИДЕ ГРАДОМ
6. Богумил Ржиха:
СМЕНА КАПЕТАНА
7. Магда Сабо: ПЛАВО КАО ОСТРВО
8. Александар Волков УРФИН ЦУС

Цена комплекта: 96 дин.

Библиотека се може добити и на отплату, али без награде. У том случају комплет садржи 10 књига и кошта 120 дин. Најмања месечна рата може износити 30 дин.

Попуњену и оверену наруџбеницу пошаљите на адресу: НИП „МЛАДО ПОКОЛЕЊЕ“, 11000 Београд, Француска 24.

НИП „МЛАДО ПОКОЛЕЊЕ“
11000 Београд, Француска 24

НАРУЏБЕНИЦА 03

Овим неопозиво наручујем ЗА ГОТОВО (поузећем) по цени од 96 дин. по једном комплекту, односно НА ОТПЛАТУ по цени од 120 дин. по једном комплекту (непотребно прецртати): _____ комплекта библиотеке ДЕЧЈИ СВЕТ.

(Име, очево име, презиме и занимање)

(Број поште, место, улица и број)

(Потпис наручиоца)

(Овера о запослењу за купце на отплату)

Уплату ћу извршити поузећем, односно у _____ месечних рата на жиро-рачун „Младог поколења“, Београд, бр. 60801-601-2068 У случају спора признајем надлежност суда у Београду.

СВЕТ БЕЗ ГРАНИЦА

Издавачка кућа „МЛАДО ПОКОЛЕЊЕ“ организује сталну награду продају књига из својих богатих колекција. У овом броју „Политикиног забавника“ нуди вам библиотеку „Дечји свет“ коју са узбуђењем читају и стари и млади.

Купци који наруче комплет за готово (плаћање поузећем) добијају као награду две књиге: „ДАВИД КОПЕРФИЛД“ Чарлса Дикенса и „ИНДИЈАНКА САЏО И ЊЕНИ ДАВРИЋИ“ Сиве Сове.

ЗЕЛЕНА СВРАКА

Као и остале свраке радо односи сјајне предмете. Живи на Хималајима, Индокини, Борнеу и Суматри. Гнездо, чији пречник понекад достиже и један метар, гради у крошњи старог дрвета. Женка се гнезди 2 до 3 пута годишње. Младунци постају самостални месец дана по доласку на свет.

ПОЛИТИЧКИ

ЗАБАВНИК

ПИЈТЕ КОКО-КУЛУ!

Рекли су да ће ми послати све моделе које имају — говорила је моја жена идући за мном кроз ходник до спаваће собе. — Мислим да већ знам коју ћу хаљину изабрати. Много је лепа, светлоплава, са лепршавим рукавима. Мислиш ли да ће ми добро стајати?

Док је она то говорила, ја сам се задовољно посматрао у огледалу. Изгледао сам много млађи од својих 26 година.

— Мислиш ли да ми одговара плава боја? — питала је Мерион.

— Наравно — рекао сам и даље се гледајући у огледалу. — Дивно ћеш изгледати.

Не ћо шри сћејенице

Нисам смео ни да помислим колико ће ме стајати та њена нова хаљина. Несвесно сам почео да претурам по ценовима и бројим новац загледајући у сваку пару. Кад сам био мали, читао сам неки часопис за децке. И данас се добро сећам рекламе у њему: „Сакупљање старог новца може бити корисно, а и веома забавно. Зашто не бисте почели већ данас?“ Објашњавали су да сваки стари новчић касније много вреди. Тако сам још од дечачких дана постао страствен сакупљач.

Претурajući по ценовима загледао сам се у један новчић са ликом Вудроа Вилсона. Био је искован 1958. године. Окренуо сам се Мерион.

— Погледај! Нашао сам још један стари са Вилсоном.

Али, она није обратила ни најмању пажњу на мој новчић. Стајала је прекрштених руку и бесно ме гледала право у очи.

— Ал! — повикала је. — Па ти ме уопште не слушаш. Сваких пола сата чујеш по једну реч!

— Али, драга, ја те веома пажљиво слушам. Ево, говорила си о хаљини.

— Не вреди, Ал. Ти се не сећаш ни шта сам те питала у вези с том хаљином... Хајде, окрени се и зајмури! Брзо! А сад ми реци имам ли коњски реп или пуштену косу?

— Пуштену.

— Сад отвори очи!

Кад сам се окренуо, она је већ излазила из собе, док је њен коњски реп бесно поскакивао.

После тога је уследила дубока тишина која ме је убијала. Мерион је то знала и увек ме је тако кажњавала. Да бих некако прекинуо ту ужасну ситуацију, насуо сам пиће у две чаше и упутио се у њену собу. На силу сам јој тутнуо чашу у руку и наздравио јој. Она је почела кисело да се смеје.

— Чему све ово, Ал, кад ти мене више не волиш?

— Али, ја те волим. — Нагнуо сам се да је пољубим и преко ње ног рамена почео да разгледам по соби.

— Мерион, знаш ли где је она књига коју сам синоћ читао?

— Ето видиш! Зар ти сад није јасно колико ме волиш? Једино што те интересује то су књиге.

— Слушај, душо... У браку смо већ четири године. Наравно, месеци месец је прошао, али ја те и да-

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Сакупљање старог новца може бити корисно, а и забавно. Зашто не бисте почели већ данас?

ЏЕК ФИНИ

Ље волим и радујем се кад те на повратку из канцеларије видим. Али, после четири године, ја се нормално пењем уз степенице, а не прескачем по три као некада. Такав је живот...

Није грешка

Тога дана враћао сам се с посла уморан и гладан, али нисам журио кући знајући да ме чекају Мерионино намрштено лице и хладни остаци јучерашњег ручка. Тако сам ишао кроз град без икаквог циља, са олабављеном машном и накривљеним шеширом, и почео да размишљам какав би мој живот био да су се неке ствари друкчије одиграле. На пример, да сам у колецу завршио ботанику уместо фи-

зику, или да сад радим у неком другом предузећу, или да нисам раскинуо са оном крупном црно-косом девојком која је тако лепо певала, или...

У Тридесет шестој улици зауставио сам се крај продавнице новина. Бацио сам новац пред продавца, а он је, и не гледајући у новчић већ уобичајеним покретом савио новине и пружио ми их. Захвалио сам му и наставио даље. И, тада се то догодило: погледао сам на супротну страну улице и изненађен стао. На зиду једне куће била је нацртана боца са црвенкастосмеђом течношћу — реклама за пиће које ми је било добро познато, али не под именом које сам тамо прочитао. Писало је: „Пијте коко-кулу“. Не кока-колу, већ коко-кулу!

Било ми је јасно да није у питању никаква грешка јер кад сам мало пажљивије погледао око се-

бе приметио сам још неколико чудних ствари. Улицом су јурили аутомобили, али све неки старији модели. Нагло сам се осврнуо око себе очајнички тражећи Емпајер Стејт Билдинг. Био је на свом месту. Уздахнуо сам са олакшањем питајући се ипак шта се то десило. Несвесно сам отворио новине, као да сам се надао да ћу ту наћи одговор. У њима није било ничег чудног, све док нисам погледао име новина: „Њујорк сан“. Био је то још један шок: „Њујорк сан“ већ годинама није излазио.

Не знам да ли ћете схватити, али мислим да ми је већ тада почело да бива јасније. Неко је требало да одлучи о имену кока-коле, и, поред осталих могућности, постојало је и име коко-кула. Већ само то је било довољно да измени многе друге ствари. Ко зна шта бих ја сад радио, или ви, ко бисмо сад били да су се ствари у прошлости одиграле само мало друкчије? Постоји милион и више могућности и свака носи један замишљени свет. И сам Ајнштајн је веровао у могућност постојања више светова напореда, с тим што је нама познат само један од њих.

Друја жена

Идући даље потпуно сам прешао у тај други свет, али реалан исто колико и онај који сам управо напустио. Корачао сам не размишљајући, као човек који годинама иде истим путем, па готово несвесно стигне до своје куће. Тако сам стигао до једне велике зграде коју сам однекуд знао.

Отворио сам капију и вратар ме је поздравио:

— Добро вече, господине Пулен!

— Добро вече, Чарли, — одговорио сам и почео да се пењем уз степенице. Ноге су ме саме носиле

Ко зна шта бих ја сад радио, или ви, ко бисмо сад били, да су се ствари у прошлости одиграле само мало друкчије?

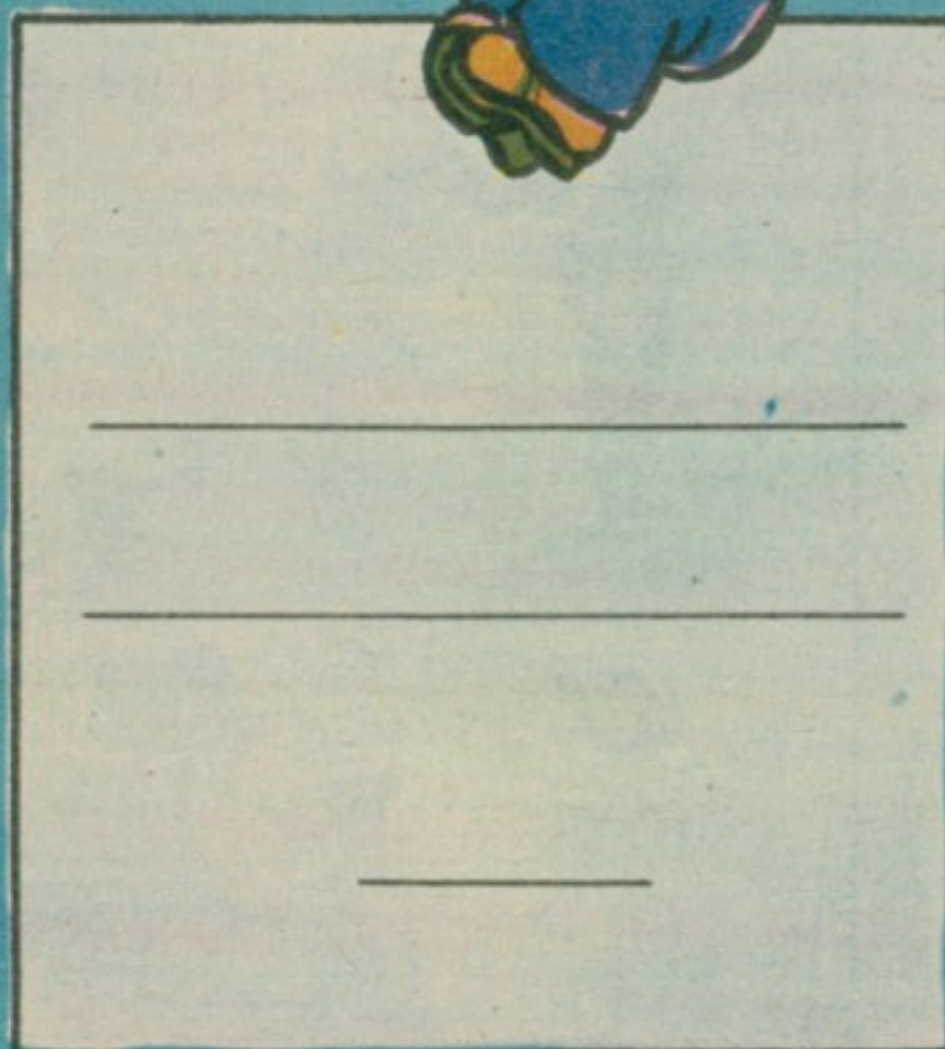
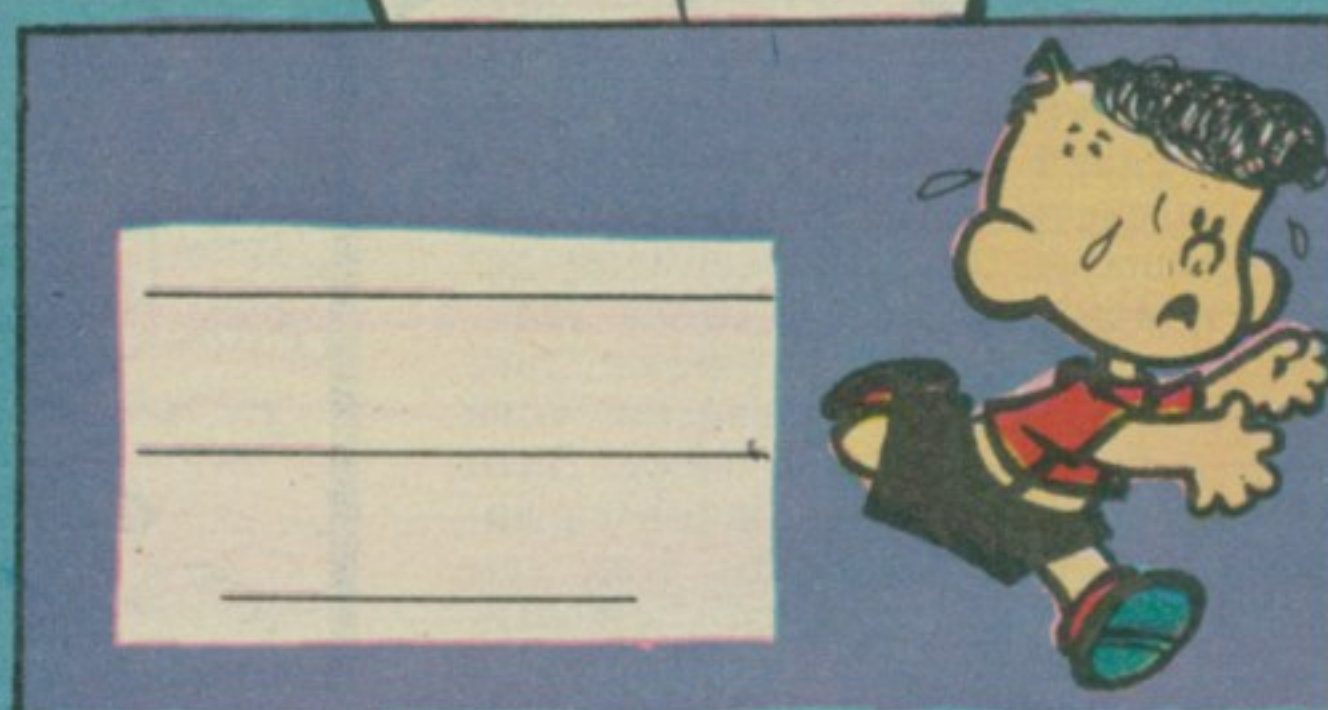
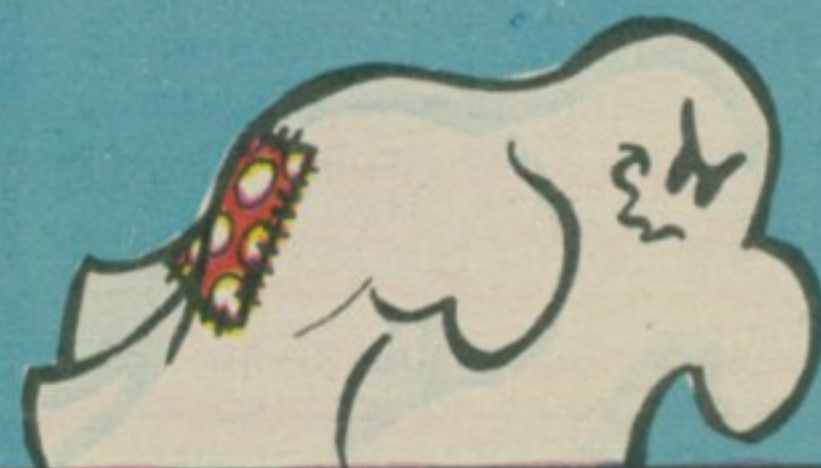
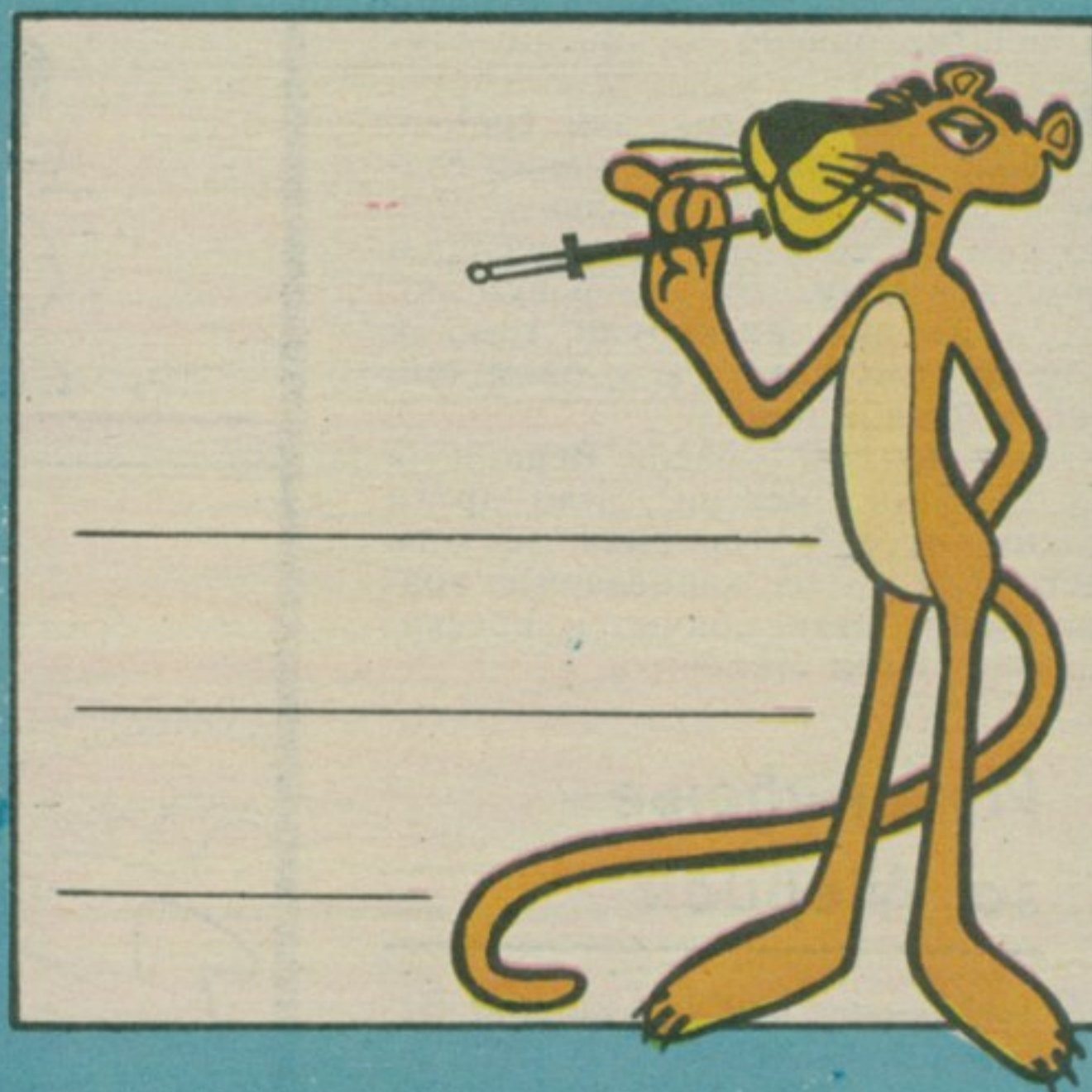
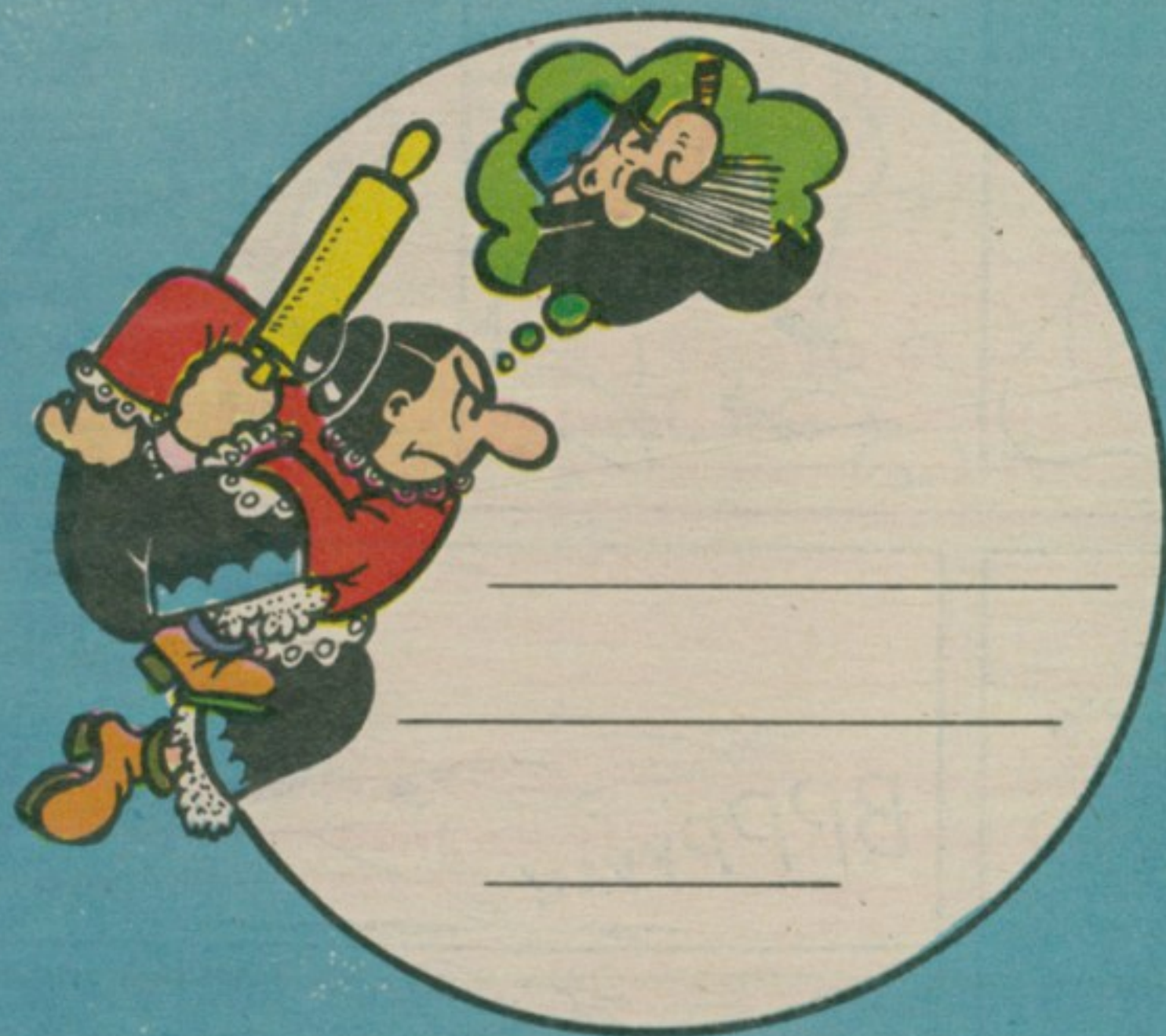
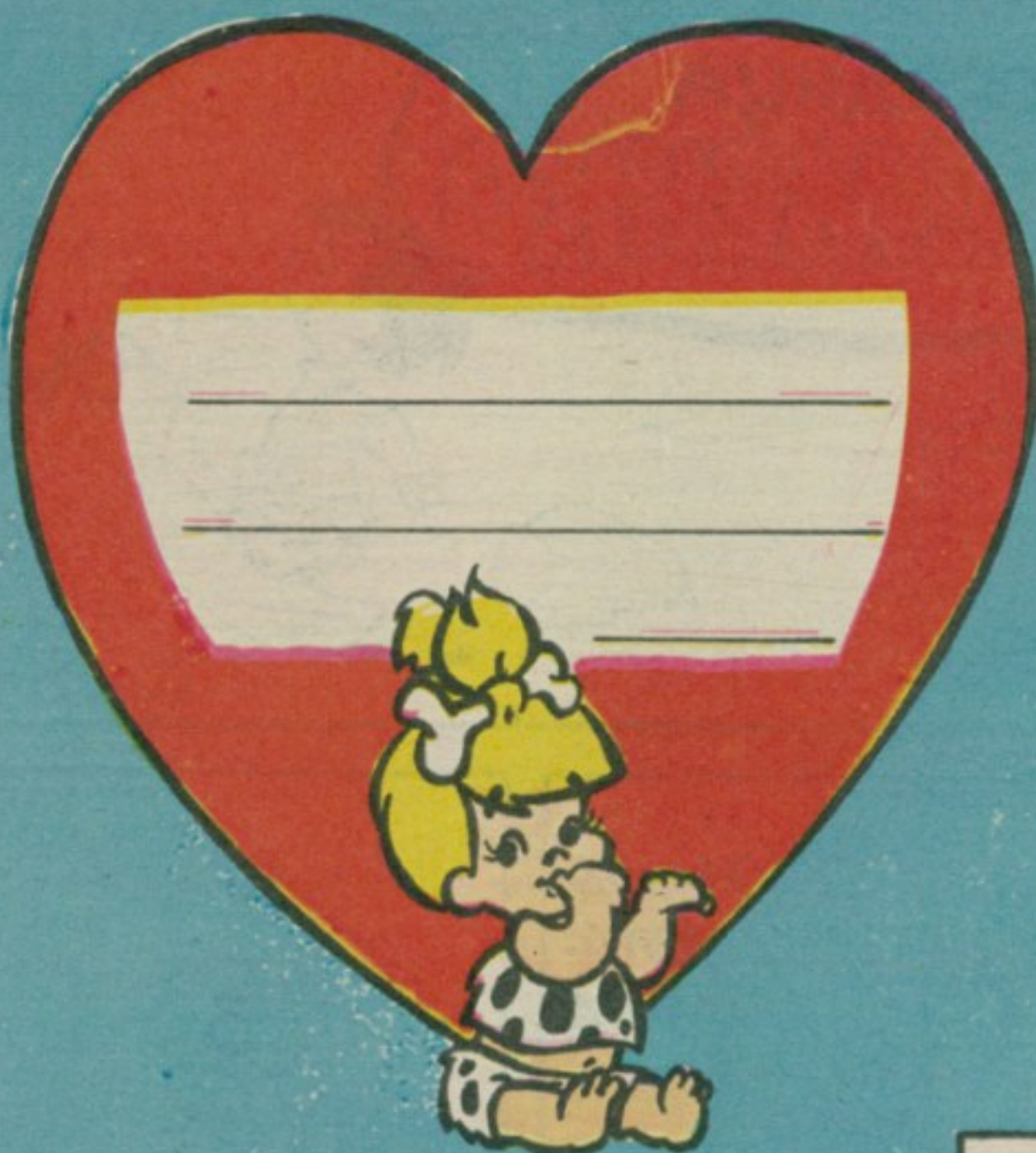
Ох, како смо живела Вера и ја тих неколико месеци! „Као други медени месец“, говорила је она. Често сам се из канцеларије враћао раније него обично и прескакао све по три степеника.

Као што видите, скупљање старог новца може бити корисно. И веома забавно. Зашто и ви не бисте почели — још данас!

ТВОЈИ ЉУ- БИМЦИ НА ЗАБАВНИКОВИМ НАЛЕПНИЦАМА

Налепнице исеци, напиши лепо на свакој своје име и презиме, разред и залепи их на свеске. (Покушај да на први поглед погодиш колико налепница има на овој страни. Да ти помогнемо: има их више него што изгледа!)

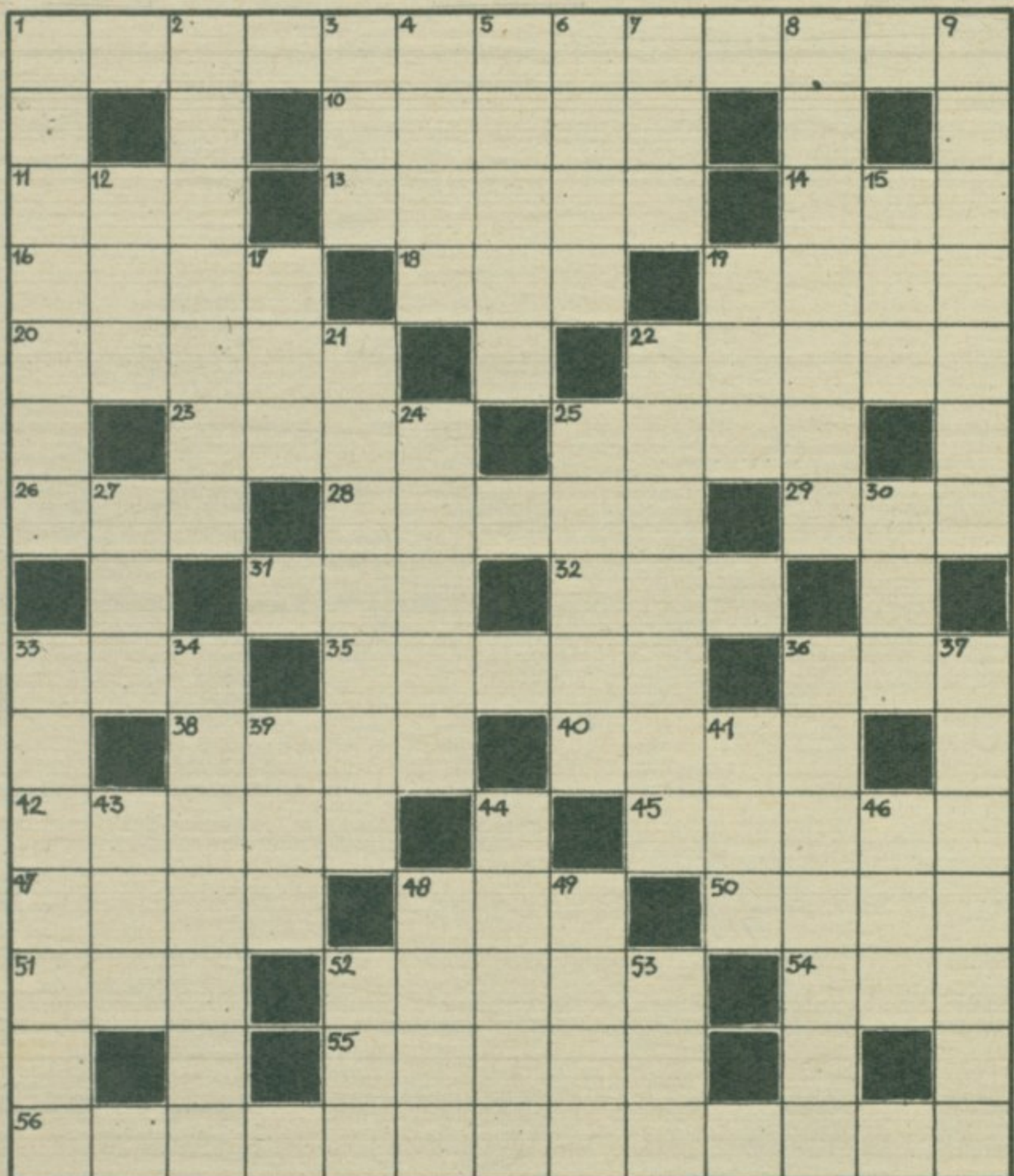
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) недолично понашање, 10) отисак стопала, 11) већи део, 13) мајчине сестре муж, теча, 14) индустријска област у Западној Немачкој, 16) игра на срећу, 18) наша златоносна река, 19) титула турских великодостојника, 20) одећа, 22) додатак јелу, 23) кратки мушки капут, 25) град у СССР-у, 26) римски историчар (Ливије), 28) оснивач династије Арпадовића, 29) француска негација, 31) дужи временски период, 32) посао, 33) делић течности, 35) роман совјетског књижевника Достојевског, 36) змијски цар, 38) швајцарско-француска река, 40) двосекли бодаж, 42) праживотиња, 45) највиша планина у Македонији, 47) путна исправа уз пасош, 48) сриба, 50) тулипан, 51) мера за површину (мн.), 52) поткровље, 54) град у Далмацији, 55) град у Грчкој, 56) врста стиха, 12-естерац.

УСПРАВНО:

1) брзоплетост, 2) изражавање неслагања, 3) острво на Јадрану, 4) стара окретна игра, 5) амблем рода или племена код примитивних народа, 6) зао, 7) снажан, 8) коначан рачун, 9) насилник, деспот, 12) сродство, 15) орган чула слуха (мн.), 17) река у СССР-у, 19) плочица у хокеју, 21) музички инструмент од иловаче, 22) задаћа, 24) морска риба, 25) стил у европској уметности, 27) врста врбе, 30) орган чула вида, 33) машина, 34) породично име, 36) наш књижевник (Душан), 37) припадник једне од народности у нашој земљи, 39) и један и други, 41) место у Војводини, 43) тишина, спокојство, 44) без кривице, 46) везник, 48) брат од миља, 49) француска књижевница (Жорж), 52) део теразија, 53) јужно воће.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) кокос, 6) проја, м, 11) шест, 12) Рона, с, 14) острво, 16) именик, 18) нар, 19) Илија, 21) Ида, 22) ами, 23) таван, 24) гев, 25) кану, 27) рам, 28) крас, 29) орада, н, 31) Паоли, 32) омикрон, 33) крава, о, 36) Лабин, 40) Лоти, 41) аве, 43) пега, 44) ала, 45) снага, 47) Рас, 48) Нал, 49) Тацит, 50) Ели, 51) анилин, 53) пиштољ, ц, 55) Јола, 56) Алек, е, 57) Самос, 58) талас.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Миролуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владислав Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 88,00 дин, полугодишња 44,00 дин, тримесечна 22,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 176,00 дин, полугодишња 88,00 дин, тримесечна 44,00 дин. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у страниј валути: DM 34 — \$ 12 — Ff 56 — Sfr 40 — Skr 52. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 608-620-3-32000-10-54. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1 тел. 22-711. На основу нишљења Републичког секретаријата за културу СРС број 413-21/72-03 од 20. VII 1972. године не плаћа се порез на промет.

МАЛА ПОШТА

МЕМОАРИ — ШТА ЈЕ ТО?

Често у кући кад разговарају старији чујем реч мемоари, а о томе у школи још нисмо учили. Зато те молим, Забавнице, ако знаш, да ми одговориш шта то значи.

ДРАГОСЛАВА ШЕН, Земун,
Ул. Марије Бурсаћ 7.

Мемоари су једна врста књижевног облика, као што су роман, песма, приповетка, или басна. То су по властитом памћењу написана казивања о догађајима које писац добро

зна јер је махом и сам у њима суделовао или им је био близак посматрач. Мемоаре, који се често преливају у аутобиографију, пишу људи који су имали удела у крупним догађајима од општег значаја. Мемоари још нису историја. Они имају интиман личан карактер и представљају грађу коју ће тек историја објективно оценити.

УДРИ БРИГУ НА ВЕСЕЉЕ

Гледам на телевизији често кратке филмове у којима играју чувени комичари Стан и Олио и веома ми се свиђају, али никако да запамтим који је од њих који. Молим те, Забавнице, ако можеш да објавиш њихове слике и пуна имена.

ДАМИР ХАШИЋ, Бањалука

Оливер Харди (1892—1957) и Стан Лорел (1890—1965) годинама су били најпопуларнији пар америчке филмске комедије. Ненадмашни мајстори лакрдије и веселих шала у

којима један другог не штеде: гађају се тортама, немилице прскају или цепају један другом одећу) мно

гима су омогућили да се обогате, а сами су завршили живот као пуки сиромаси. И данас као и некад pune дворане и увесељавају публику широм света својим филмовима: „На Дивљем западу“, „Ми из Оксфорда“, „Наша жена“, „Удри бригу на весеље“, „Велики посао“, „Два добра друга“ итд.

РАДМИЛА ИЛИ РЕНАТА?

Цењени Забавнице, молим те да ми одговориш да ли је у Шоовом комаду „Пигмалион“ поред Стеве Жигона играла Радмила Андрић или

Рената Улмански. Ради се о опклади. Унапред најлепше захваљујем.

МАГДАЛЕНА КЛИНАР, Нови Сад

Радмила Андрић

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП

„ЗЛАТНИ ЈЕЛЕНАК“

